C. H. Spurgeon

# Syv nådens undere

*Prekener om sju store syndere som ble frelst*

Oversatt til norsk
Gamle stier · gamlestier.no

C. H. Spurgeon: *Syv nådens undere* (Prekener om sju store syndere som ble frelst).
Tekstene er frie fordi forfatterne døde for mer enn 70 år siden. Oversettelsene er eget arbeid.
Bibelsitatene er fra Norsk Bibel 88/07.
Boka kan leses, skrives ut og deles fritt. Den nyeste utgaven finnes alltid på gamlestier.no.
Utgave 24. november 2026.

# Innhold

Forord . . . . . 1
Manasse, eller den skjendige opprøreren . . . . . 3
Kvinnen som var en synderinne, eller den elskende angrende . . . . . 21
Den døende røveren, eller det ensomme vitnet . . . . . 38
Paulus fra Tarsus, eller forbildet på omvendelse . . . . . 51
Fangevokteren i Filippi, eller den gode tjenestemannen som ble forbedret . . . . . 67
Onesimus, eller den bortløpne slaven . . . . . 82
Det største av alle undere . . . . . 98
Om C. H. Spurgeon . . . . . 111

# Forord

*av C. H. Spurgeon. Etter den norske oversettelsen fra 1911.*

Den som aldri undrer seg, er tankeløs. Den vise mann undrer seg bare én gang i livet, og den ene gangen varer alltid. Dette gjelder særlig i nådens rike, der alt er underfullt. Når den store Gud kommer til syndige mennesker for å vise dem barmhjertighet, er bare tanken på en slik nåde nok til å vekke vår undring. Men når han gir sin Sønn i døden for syndere, rommer dette ene en hel verden av under.

En dogmatisk forfatter har sagt at all undring bare er det som skjer når noe nytt møter den uvitende. Men slik er det sannelig ikke med forløsningsverket. Her er det tvert imot slik at jo mer vi vet, desto mer undrer vi oss. Når vi har kjent det i mange år og forstår det stadig bedre, blir vi bare enda mer forbauset. Vår velsignede Herre kalles Under (Jes 9,6), og det navnet fortjener han sannelig, for hans person, hans fødsel, hans liv, hans død, hans lære og hans gjerninger er underfulle.

Når den forbausende beretningen om Jesu kjærlighet blir forkynt, vokser det fram andre under, for tegn og under er vitnesbyrd om evangeliets makt. Nyfødte sjeler er satt til under i Israel (jf. Jes 8,18). Og de som gleder seg ved å utforske Herrens store gjerninger, fylles med hellig undring og forbauselse når de ser Herrens hjerte og hånd åpenbart i hvert enkelt tilfelle.

Hensikten med denne lille boken er å vise fram noen av nådens under. Kom, leser, og se de forskjellige menneskene nåden virker på! Er du ufrelst, finner du kanskje noe som kan vekke deg eller drive deg fram.

Måtte Den Hellige Ånd la ordene våre bli til velsignelse for mange sjeler og lede dem til Herren som gjør under, han som av sin frie nåde

tilgir synd, fornyer hjertet og frelser sjelen. Vi har sagt i vårt hjerte: «Ja, jeg minnes … de undrene du gjorde før» (Sal 77,12), og her er frukten av det vi har tenkt over.

# Manasse, eller den skjendige opprøreren

> «Men da han var kommet i nød, bønnfalt han Herren sin Gud og ydmyket seg dypt for sine fedres Guds åsyn. Og da han ba til Herren, bønnhørte han ham … og førte ham tilbake til Jerusalem, så han fikk sitt rike igjen. Da sannet Manasse at Herren er Gud.» (2 Krøn 33,12–13)

Når vi vil anbefale en lege til en venn som er alvorlig syk, pleier vi å fortelle om noen av kurene han har utført. Kan vi trekke fram flere bemerkelsesverdige eksempler, føler vi at vi er på rett vei for å overbevise vennen vår og vinne tilliten hans til legen.

Nå er det vårt inntrykk at ganske mange er bekymret for om de skal bli frelst av Guds nåde, men likevel har de ikke våget å overgi seg til sjelens store lege. De vet at de er i stor fare, men de nøler med å gå til Jesus. De er alvorlig redde fordi syndene deres er så store, og i tvil og vantro spør de seg om det er mulig for dem å bli frelst, når de er så uvanlig syndige.

Da slo det meg at hvis jeg kunne legge fram for dem noen eksempler fra Skriften på underfulle omvendelser, kunne det vekke håp til Kristus i hjertene deres. Med Den Hellige Ånds velsignelse kunne det bli midlet som fikk dem til å sette sin lit til vår Herre Jesus og prøve ham. Selv fra kappen hans strømmer det kraft.

Kjære venner, når dere får se hvordan Herren, vår lege, har festet blikket på den ene etter den andre og helbredet dem for syndens fryktelige sykdom, vil kanskje også dere som føler dere langt nede, få mot og si: «Har han helbredet andre, hvorfor skulle han ikke også

helbrede meg? Jeg vil også røre ved kanten av kappen hans og se om han ikke vil gjøre meg helt frisk.»

Hvor jeg ønsker at fattige sjeler visste hvor villig min Herre Jesus er til å frelse dem! De ville ikke holde seg tilbake om de skjønte hvor gjerne han kommer med nåde til den skyldige. Hjertet mitt brenner av lengsel etter å føre deg til Jesus, så du kan bli velsignet. Det er mitt ønske når jeg nå begynner med Manasse, som er et tydelig eksempel på himmelropende synd og forbløffende nåde.

I Det gamle testamente finner vi ikke mange omvendelser i streng forstand. Der ser vi heller bilder av tingene enn tingene selv. Men hvis prestene hadde fått inspirasjon til å skrive ned det de ofte hørte, ville de nok ha kunnet fortelle om mange eksempler på dyp syndserkjennelse i forbindelse med syndofrene og skyldofrene. De så kanskje også mange mennesker som siden levde et nytt liv og reiste seg fra den synden de hadde bekjent over offerdyrets hode.

Syndserkjennelse, bekjennelse og omvendelse har de sett mye av, men det finnes ingen beretninger om det. Derfor er beretningen om den ugudelige kongen som ble ført til å ydmyke seg dypt for Gud, desto mer verdifull, og vi har grunn til å takke for at den er så bemerkelsesverdig. Hvert trekk i den forherliger Guds underfulle nåde og får oss til å rope ut: «Hvem er en Gud som du, en Gud som tar bort misgjerning og går overtredelse forbi?» (Mika 7,18)

Vi vil ikke kaste bort tiden på noen innledning, men gå rett til Manasses livshistorie. Først vil vi se på kårene han levde under. Deretter vil vi se ham som en stor synder. Og til slutt, til stor trøst, vil vi se ham som en omvendt mann.

**I.** La oss da først se på kårene han levde under. Den stillingen et menneske har, kan nemlig gjøre synden hans større. Men plassen han er satt på, kan også tvert imot gi grunn til å anta at det finnes formildende omstendigheter som det er rimelig å ta hensyn til.

Når det gjelder Manasse, ser vi at han var barn av en svært gudfryktig far. Han var sønn av en konge som tross alle sine feil var oppriktig for Gud. Hiskia «gjorde det som var godt og rett og sant i Herrens, hans Guds øyne» (2 Krøn 31,20). Han var en mann med makt i bønnen. Ved bønn ble han reddet i nødens stund, da Sankerib falt inn i landet.

Livet hans var så dyrebart i Herrens øyne at Herren, som svar på ropet hans, la femten år til dagene hans. Det er en stor ting for en ung

mann å ha en gudfryktig far som kan forme hjertet mens det ennå er mykt. Det er et herlig privilegium, selv om en slik far skulle bli tatt bort tidlig.

Om Manasses mor kan vi ikke si sikkert at hun var en gudfryktig kvinne. Men siden hun het Hefsiba, som betyr «Min lyst er i henne», kan vi håpe at også hun fant sin lyst i nåden og gudsfrykten. Jesaja ser ut til å ha tatt navnet hennes og brukt det om menigheten: «Du skal kalles min lyst … For Herren har sin lyst i deg» (Jes 62,4).

Vi må anta at han neppe ville ha gjort det om ikke navnet var knyttet til et godt minne. La oss da tro at dronning Hefsiba i sannhet var Guds lyst. I så fall hadde Manasse den store fordelen å ha to foreldre som ville oppdra ham på den rette veien. En så lykkelig begynnelse gjør den synden han siden begikk, desto mer avskyelig.

Men for sannhetens skyld må vi også nevne at han var et barn faren fikk sent i livet, etter at Gud på hans bønn hadde lagt år til livet hans. Han var farens ønskebarn, en arving som ble født da han ventet å dø barnløs. Derfor er det ikke usannsynlig at han ble et bortskjemt barn. Siden han ble satt så høyt, ga foreldrene kanskje også altfor mye etter for ham, og i så fall var han i særlig fare.

Barn som foreldrene gjør til avguder, er sterkt å beklage. For de får gjerne viljen sin, og vi kan være sikre på at den unges egenvilje er ond. I slike tilfeller er fedrene tilbøyelige til å spille Elis rolle. Om ham leser vi at sønnene hans var ugudelige, men han irettesatte dem ikke (1 Sam 3,13).

Det var ikke rart at Adonja forstyrret de siste øyeblikkene til den døende David, når vi leser: «Hans far hadde aldri i hans liv tuktet ham og sagt: Hvorfor har du gjort dette?» (1 Kong 1,6). Vi trenger heller ikke undre oss over at Absalom nesten knuste farens hjerte, hvis det var slik David oppdro barna sine.

Riktignok kunne ikke Manasses karakter være ferdig formet da han var tolv år, men den kan likevel ha tatt skade av den beundringen og ettergivenheten han var blitt møtt med. Foreldre, legg merke til dette! Og dere bortskjemte barn, gjør det samme!

Husk dessuten at Manasse mistet faren sin da han var tolv år. Jeg vet ikke om noen større prøvelse for en familie enn når familiens overhode blir tatt bort mens barna er små. Det er trist å se en fars

ledende, oppmuntrende og tøylende hånd bli fjernet akkurat når det var bruk for den.

Hvor ufattelig er det ikke når en stor familie mister husets vise styrer akkurat da innflytelsen hans trengs mest for de oppvoksende guttene og jentene! Altfor ofte har de unge i et slikt tilfelle kastet av seg alle bånd, og når de mister faren, mister de alt.

Prinsen Manasse syntes å være født under kår som var svært gunstige for å utvikle en edel karakter. Men han var sannelig å beklage da den gode kongen, faren hans, ble kalt bort, og den unge sønnen ble etterlatt midt blant smigrere og avgudsdyrkere.

Husk også at Manasse ble satt på en svimlende høy plass som barn, for han besteg tronen tolv år gammel. Et barn på tronen er et barn borte fra sin naturlige plass. Slike høye og vanskelige stillinger er ikke for gutter. Av og til blir et slikt barn en Josjia, menneskehetens glede, men alt taler for at det ikke blir det. «Ve deg, du land, når din konge er et barn» (Fork 10,16).

Det er ondt for et barn å svinge septeret, men «det er godt for en mann at han bærer åk i sin ungdom» (Klag 3,27). Fristelsens ild flammer fryktelig rundt en ung krone. Vi kan være sikre på at en barnefyrste er omgitt av krypere og smigrere som støtter hans verste ønsker og vekker den siden av naturen hans som mest trenger å bli holdt nede.

Det var uten tvil gode folk som Hiskia hadde samlet ved hoffet sitt. Men de kunne ikke smigre slik som det dårlige partiet. Det hadde en tid vært holdt nede, men sto fremdeles sterkt i landet. Hiskia hadde riktignok fått gudsdyrkelsen på fote igjen overalt og gjort sitt beste for å utrydde avgudsdyrkelsen. Likevel var avgudspartiet langt fra utdødd, og folk flest var sørgelig sløve og gudløse.

I sitt første kapittel beskriver Jesaja tilstanden i landet når han sier: «Israel kjenner ingen ting, mitt folk har ikke forstått noe. … Hadde ikke Herren, hærskarenes Gud, latt det bli tilbake en liten rest av oss, da var vi som Sodoma, da lignet vi Gomorra» (Jes 1,3.9). Folket var ikke trofast som kong Hiskia. Folket dyrket Herren når kongens myndighet tvang det, men vendte seg raskt nok til avgudene sine.

Avgudspartiet omringet den unge kongen, krøp, smigret og slesket for ham. De gjorde det som falt i kongens smak og så gjennom fingrene med lastene hans, og slik undergravde de respekten hans for dem

som dyrket Gud på rett måte. Han lot seg villig påvirke av dem. Da han ble gammel nok, ble han avgudspartiets leder og gikk inn for det med hele sin sjel.

Med all sin medfødte kraft og all den styrke myndigheten ga ham, arbeidet han for å utrydde den rene gudsdyrkelsen og gjenreise den fornedrende avgudsdyrkelsen som faren Hiskia hadde avskydd. Se på ham: Han var bare et barn da han ble satt på en svært farlig plass. Først ble han ført på villspor, og deretter ble han en banebryter i ugudelighet.

Kanskje når ordene mine en ung mann som til sin egen skade altfor tidlig er sluppet fri fra foreldrenes tukt og er satt på en plass der han har stor makt og innflytelse over andre. Da ber jeg ham flykte til Herren for å få hjelp, ellers er undergangen hans sikker. Herren kan lære den unge visdom, bønn, innsikt og klokskap. Gransk din Bibel, søk din Gud, ellers vil du gjøre livet Gud har betrodd deg, til et vrak.

Det hviler et ansvar på deg som er for tungt til at du kan bære det alene. Fordi byrdene dine er for tunge, bør du desto mer søke kraft fra det høye. Fordi båndene som binder deg, er for få, bør du la deg binde med Guds kjærlighets bånd.

Kanskje har Forsynet latt en ung mann bli alene uten noen beskytter og gitt ham en makt som en vanligvis først har visdom til å bruke i en modnere alder. Da bør han være desto forsiktigere og varsommere og rope til Gud om nåde med desto større alvor. Ellers vil det bli sagt om ham som det ble sagt om Manasse: «Han gjorde det som var ondt i Herrens øyne.»

Dette er noen av kårene Manasse levde under.

**II.** Nå har jeg en tung oppgave, og den gjør meg bedrøvet, selv om den gjelder en som levde for så mange hundre år siden. Jeg må dessverre beskrive Manasse som en stor synder. Hvis du leser 2 Krøn 33 og går gjennom kapitlet vers for vers, vil du få et klart bilde av denne fryktelige overtrederen.

I det andre verset leser vi: «Han gjorde det som var ondt i Herrens øyne.» Det er en beskrivelse av livet hans som helhet. Ser vi under ett på de femtifem årene han regjerte, og lar de siste årene, da han angret, ligge, er dette en sann dom over dem: «Han gjorde det som var ondt i Herrens øyne» (2 Krøn 33,2).

Han var en etterkommer av David, men han var den rake motsetningen til den kongen som alltid holdt trofast ved Israels ene Gud. Davids blod var i årene hans, men Davids veier var ikke i hjertet hans. Han var et villskudd på en edel vinranke.

Men beskrivelsen av livet hans er enda mørkere enn dette korte sammendraget gir inntrykk av. For det står at han «fulgte de avskyelige skikkene hos de hedningefolkene som Herren hadde drevet bort for Israels barn» (2 Krøn 33,2). Han ser ut til å ha tatt nettopp de mennene til mønster som Gud dømte til døden for de groveste lovbrudd.

Hvor sørgelig at en som fra vuggen av var oppdratt i gudsfrykt, ikke ble tilfreds før samfunnets avskum – det Gud hadde skummet av og kastet bort med avsky – var blitt hans mønstre og læremestre!

Men vi har kjent unge menn som har vært ytterst ryggesløse – besatt av djevelen, kan det se ut til, om ikke av sju djevler på en gang. Vi er alle fordervet, men hos noen viser fordervelsen seg i en sjelden forkjærlighet for last, for rått selskap og for alt som er gudløst og stygt.

Jeg ser for meg – og hjertet mitt krymper seg når jeg tenker på det – sønner av menn som jeg med glede har vært sammen med, og som alltid var glade for å få hjelpe meg i Herrens arbeid. Men nå trives disse sønnene best blant drankere og spottere, spillere og utsvevende.

Og får de tilfeldigvis øye på farens venn, ser de til siden eller lusker bort. De passer nøye på at han ikke legger merke til dem, og de vil nødig at noen skal vite at de kjenner ham. Dette er den største ulykke som kan ramme oss foreldre.

Du som har begravet dine små barn, du som gråt så bittert da dine kjære små ble revet bort fra brystet ditt: Den sorgen er langt bedre enn å ha sønnene og døtrene dine i live mens de vanærer navnet ditt ved å styrte seg ut i lastens dyp. Manasse var en sønn av det slaget. Kunne faren ha sett på forhånd hva sønnen ville bruke livet til, ville han heller ha valgt døden enn å bli far til et slikt ugudelig avskum.

Dernest må vi si om ham at han ødela det faren hadde gjort. I det tredje verset leser vi: «Han bygde opp igjen de offerhaugene som hans far Hiskia hadde revet ned» (2 Krøn 33,3). Jeg har kjent mang en mann uten respekt for Gud som likevel har hatt slik ærbødighet for farens minne at han ikke har spottet noe som var hellig for faren.

Men denne mannen kastet all ærbødighet for faren over bord. Han brydde seg ikke om hva hans gudfryktige far kunne ha tenkt. Han satte sin ære i å bygge opp det faren hadde revet ned, og rive ned det faren hadde bygd opp.

Det er en stor ondskap. For å gjøre seg skyldig i den må en mann øve vold mot noen av de sterkeste og beste følelsene i sin natur. Er det slik med deg, min venn? Gjør du nettopp det som du vet ville ha knust farens hjerte? Er livet ditt slik at det ville ha brakt moren din i graven om hun hadde vært her?

Kjemper du mot din fars Gud? Måtte Herren i nåde stanse deg på syndens vei, så ikke Absaloms forbannelse kommer over deg! Vend deg ikke bort fra din fars Gud. Følg i din gudfryktige mors fotspor, og vis ikke forakt for noe som foreldrene dine hadde ærbødighet for.

Manasse syndet dessuten på mange forskjellige måter. Ifølge det tredje verset ga han seg ivrig av med alle slags avgudsdyrkelse. Han var ikke fornøyd med én falsk gud eller én form for avgudsdyrkelse. Han «reiste altere for Ba'alene og laget Astarte-bilder. Han tilba hele himmelens hær» (2 Krøn 33,3).

Han stanset ikke der, men dyrket også Molok og «lot sønnene sine gå gjennom ilden i Hinnoms sønns dal» (2 Krøn 33,6). Han sendte bud vidt og bredt for å finne ut hvilke guder de forskjellige folkene tjente. Men ikke bare det: Han vakte også til live dyrkelsen av gudene til kanaaneerne, de folkene som Gud hadde utryddet for deres misgjerningers skyld.

Én måte å håne den levende Gud på var ikke nok for ham. Han dynget opp opprørske synder. Det finnes mennesker som ikke nøyer seg med å synde med én hånd; de må begå overtredelser med grådighet. Én last er ikke nok for dem. Det er som om de må kjøre til helvete med fire hester for vognen, og dem driver de fram som Jehu, han som kjørte som en gal. De ser aldri ut til å bli fornøyd før de av all makt kjemper mot Herren og drar hans vrede ned over sitt eget hode.

Manasses synder var ikke bare av mange slag; noen av dem var også særlig skitne. Dyrkelsen av Ba'alene og Astarte-bildene var forbundet med slike avskyeligheter at det er trist bare å vite om dem. Særlig var Astarte-dyrkelsen forbundet med seksuelle synder som jeg ikke engang vil antyde.

Slik avgudsdyrkelse må ha besmittet sjelen og gjort den tilbøyelig til den mest fordervelige last. Tenk deg: utukt forbundet med religion, last som en del av gudsdyrkelsen! Å Gud, at et menneske kunne synke så dypt! Og at en konge av Juda og en sønn av Hiskia skulle beskytte orgier og gi forordninger om dem – orgier som besmittet sjelen mer enn vi kan forestille oss!

Det var ikke nok for ham å tilbe solen når den skinte, og kysse på hånden til månen når den steg opp i sin glans. Han dyrket også stjernene, og han reiste gudebilder og dyrket gudene til filisterne, Egypt, Assyria og Tyros. Det var ikke nok for ham at kalvene i Betel utfordret Herrens nidkjærhet. Bilder av Ba'al og Astarte måtte besmitte landet fra ende til annen. I stedet for den hellige dyrkelsen av Herren påbød kongen med sin myndighet djevledyrkelse, og Judas land ble en lastens hule.

Men Manasse gikk til det ytterste i ondskap. Han la stor frekkhet og hån til forbrytelsene sine, så han spottet Gud rett i ansiktet. For «han bygde altere i Herrens hus, enda Herren hadde sagt: I Jerusalem skal mitt navn bo til evig tid. Han bygde altere for hele himmelens hær i begge forgårdene til Herrens hus» (2 Krøn 33,4–5). Å, at Den Høyeste i sin uendelige langmodighet tålte en så dristig hån!

Judas hauger og daler lå der alle sammen – var det ikke plass nok der for Manasses gudebilder og alterne deres? Måtte også Sions berg bli vanhelliget? Fantes det da ingen annen flekk enn den Herren hadde skilt ut for seg selv, og som det var sagt om: «Herren er der» (Esek 48,35)?

Måtte Herrens egne forgårder bli vanhelliget av nidkjærhetsbildet? Måtte det reises altere for himmelens hær der himmelhærens Herre alene skulle ha vært tilbedt? Likevel våget Manasse å gjøre det, og han drev opprøret mot Herren til den ytterste grense.

Et annet bevis på hvor inngrodd han var i synden, er måten han behandlet barna sine på. Det var ikke nok for ham å synde selv; også barna hans måtte overgis til den onde. «Han lot sønnene sine gå gjennom ilden i Hinnoms sønns dal» (2 Krøn 33,6).

Det sies at Molok ble framstilt som et stort, hult bronsebilde som ble gjort rødglødende og fylt med ild, til flammene sto ut av munnen på det. I de glohete armene på dette bildet la noen foreldre sine små barn, så de ble fortært levende av flammene. Men andre, som

Manasse, lot barna sine gå mellom de brennende armene, så de fikk en ilddåp.

Det var en grufull innvielse av de stakkars, hjelpeløse små til den avskyelige demonen Molok, som hadde alteret sitt i Hinnoms sønns dal utenfor Jerusalems murer. Det var en skrekkelig forbrytelse at barn av Abrahams ætt, som etter kjødet sto i pakt med Gud, skulle tvinges til å være med på avskyelige avgudsskikker.

Denne mannen ville likevel ikke nøye seg med mindre enn at hans egne barn skulle bli Guds svorne motstandere og fra fødselen være brennmerket av vanhellige flammer. Ve oss, Manasse står ikke alene! For det er mange fedre og mødre som ser ut til å legge an på å ødelegge sjelene til barna sine.

Hva skal jeg si om den mannen som lærer gutten sin å drikke, som venner ham til last og tvinger ham til å lære spott mot det hellige fra farens egne lepper? Kan noe være verre? Og hvor mye bedre er den kvinnen som innvier datteren sin til moten og all dens dårskap, og som lærer henne opp til verdslighet, pyntesyke, fornøyelser og tomt selskapsliv?

Er det ikke mange som oppdrar guttene sine til grådighet og jentene sine til nytelsessyke? Jeg kunne nevne det som er verre. Men det er sikkert fortsatt vanlig nok å la barn gå gjennom flammene til Bakkus, Mammon og Venus, ja, gjennom djevelens egen ild. Og hvem kan måle hvor stor forbrytelsen er?

Heller ikke dette er alt. Manasse gikk også til ytterligheter i overlagt synd. For det står om ham at han selv «ga seg av med å spå av skyene og tyde varsler og drive trolldom» (2 Krøn 33,6). Han ville finne ut hvilke dager som var heldige og uheldige. Han ville få vite hvordan en sak skulle ende, og forutsi det. «Han skaffet seg dødningemanere og spåmenn» (2 Krøn 33,6).

Det spiller ingen rolle om dette var bedrag som førte ham bak lyset, eller om det var virkelig samkvem med demoner. Synden er den samme. For mannen ville ha forbudte forbindelser – forbindelser som er en vederstyggelighet for Den Høyeste, og som enhver troende må avsky.

Når noen prøver seg på åndemaning, trolldom og spådom – enten det nå er sannhet eller bedrag – vitner det om en sjel som har forvillet seg langt bort fra Gud. Husk at slike ikke kan komme inn i himmelen,

for «utenfor er hundene og trollmennene» (Åp 22,15). De blir regnet sammen med horkarene og løgnerne, som blir stengt ute fra den hellige stad.

Når det gjaldt disse avskyelige tingene, var Manasse som en ivrig mann som ikke kunne få nok. Han satte sin lit til spådomskunster og varseltyding, trolldom og spåing og bedrag av alle slag. Han som ikke ville tro på Gud, var villig til å tro på løgnaktige undere.

Hvor trist å se en sjel som har fått fornuft og tankeevne, ligge i støvet for trollmenn og spåmenn! Hvor grufullt å se en mann slutte forbund med døden og pakt med helvete! Men selv om en mann er kommet så langt, kan han likevel bli fridd fra djevelens snare ved Den Allmektiges nåde. Venn, selv om du har levd i den verste gudløshet, trenger du ikke å fortvile. For Jesus lever for å frelse den verste av de verste.

Bildet er grufullt nok allerede, sier du sikkert. Ja visst, men vi har noen strøk å legge til. For Manasse gjentok disse syndene, og han fant på nye. Når ett forbudt gudebilde var reist, satte han opp et annet som var enda verre.

Da han hadde bygd altere i tempelets forgårder, våget han seg enda lenger. Han «satte det utskårne bilde som han hadde laget, i Guds hus, det huset Gud hadde talt om til David og hans sønn Salomo da han sa: I dette huset, og i Jerusalem, som jeg har utvalgt blant alle Israels stammer, vil jeg la mitt navn bo til evig tid» (2 Krøn 33,7). Slik hopet han opp overtredelser og mangedoblet sine himmelropende misgjerninger.

Hele denne tiden dro han tusener med seg på sin dristige ferd. Både med sin innflytelse og med sin myndighet drev han folket til å spotte Gud. Hele landet fulgte kongen, unntatt en liten rest etter nådens utvelgelse, og den fikk føle hvor grusom vreden hans var.

Folket var tilbøyelig til å falle i avgudsdyrkelse og fulgte villig hoffet. Når kongen ba dem dyrke Ba'alene, svarte de jublende: «Slik vil vi ha det.» Og selv når de frekkeste bildene ble satt opp for å bli tilbedt, gikk folkemassen ivrig med på avskyelighetene.

Noen få gråt og sukket i det skjulte og talte ofte med hverandre, men de hadde ikke makt til å forandre den sørgelige tilstanden, for kongen var for sterk for dem. Hvor trist å se en kongelig person bli

en leder i ugudelighet! For fyrstens eksempel smitter, og i det ondes tjeneste har det grenseløs makt.

Taler jeg til noen som fører andre på villspor med livet sitt? Er du en mann som rager over andre? Har du en innflytelsesrik stilling? Er du far eller mor til barn som uunngåelig vil ta etter deg? Er du formann på verkstedet eller leder for en forening, slik at det du sier og gjør, blir lov for noen som er svakere enn deg?

Å, du har makt til å synde hundre ganger på én gang, for du får andre til å begå den synden du selv hengir deg til. Synden din føder mange andre. Slik et speil kan mangfoldiggjøre bildet av en ting, speiles synden din i andres gjerninger. Tusen ekko gjentar det språket ditt onde liv taler.

Tenk på dette og vokt deg! Hvorfor skulle du ødelegge andre i tillegg til deg selv? Gjør deg ikke skyldig i dine naboers blod. Myrd ikke sjelene til dine egne barn. Gå ikke med på å være løvens medhjelper ved fallgruven eller et nett i djevelens hånd. For er du det, er synden din uendelig.

Heller ikke dette var alt. Det står riktignok ikke i Krønikebøkene, men i 2 Kong 21 vil du se at han forfulgte Guds folk som en rasende: «Manasse utøste så mye uskyldig blod at han fylte Jerusalem med det fra ende til annen» (2 Kong 21,16). Han var så nidkjær for å fremme avgudsdyrkelsen sin at han ikke tålte å se en mann som ikke ville bøye seg for bildene hans.

Han hatet disse gammeldagse gudsdyrkerne og fikk vedtatt lover som skulle rydde av veien dem som tilba Herren. «De ble steinet, gjennomsaget, fristet. De døde for sverd. De flakket omkring i saueskinn og geiteskinn, de led nød, hadde trengsel og fikk hard medfart» (Hebr 11,37).

Overleveringen forteller at Jesaja ble drept under ham ved at han ble saget i stykker. Vi kan ikke gå god for at det er sant. Men så fryktelig denne legenden er, er den ikke usannsynlig. Manasse hadde sin Bartolomeusnatt og sin inkvisisjon. I lange tider av livet sitt var han en blodig forfølger, og han satte spor etter sitt skrekkregime over hele landet.

Forfølgelse er en av de mest grufulle syndene som utfordrer Den Høyestes vrede. For om sitt folk har Herren sagt: «Den som rører ved

dere, rører ved hans øyesten» (Sak 2,12). Manasse boret fingeren inn i Guds øye. Det var en himmelropende forbrytelse.

I våre dager tillater ikke loven at noen utøser uskyldig blod, men det finnes folk i verden som går så langt de kan i forfølgelse. Mot en troende kristen brukes plagemidler som vi neppe kan forestille oss. Barn blir egget og plaget hardt av foreldre som ikke er kristne.

Vi har kjent mennesker som har brukt slike trusler og skjellsord, slike spotteord og hånsord mot sine brødre og søstre, ja, mot sine barn, at de har gjort livet deres bittert som tung trelldom. Dette er en stor forbrytelse mot Gud.

Ingenting vekker en manns vrede så sterkt som når noen behandler barna hans ille. Rør barna hans, og straks farger rødmen ansiktet hans og vreden koker i ham. Og den som håner, spotter og bedrøver Guds barn, vil en dag oppdage at Herren vil hevne sine utvalgte, selv om han lenge var tålmodig med dem.

Bare ett strøk til for å fullføre dette mørke bildet – har det noen gang vært et mørkere? – og det er det som står i det tiende verset: «Herren talte til Manasse og hans folk, men de aktet ikke på det» (2 Krøn 33,10). Manasse avviste advarsler. Han syndet ikke uten å bli irettesatt.

Gud prøvde med bissel og tøyle på ham, men til ingen nytte. For denne ville hesten tok bisselet mellom tennene og styrtet vettløst videre. Han kunne ikke og ville ikke bøye seg for Den Høyestes kjærlige formaninger. Dette gjør synden hans overmåte syndig. For den som ofte er blitt irettesatt, men gjør nakken stiv, skal brått gå til grunne, og det er ingen redning.

Synden til en mann som ikke er blitt advart, er langt mindre enn synden til en som har vraket formaninger fra Guds munn. Å kvele samvittighetens røst og ikke bry seg om kjærlig formaning er å pådra seg en fryktelig skyld.

Slik var denne Manasse, syndernes høvding. Jeg føler meg sikker på at det blant dem jeg taler til, ikke finnes en større synder enn han var. Jeg kunne gjerne si at det aldri har levd noen verre. Han har en høy plass blant dem som elsker ugudelighet, og likevel blir han frelst av Guds nåde.

Og du som hører eller leser disse ordene, trenger ikke å tvile på at det er mulig for deg å få tilgivelse. Når et slikt vrak som Manasse ble ført til anger, trenger sikkert ingen å fortvile.

**III.** Hør nå hva den allmektige nåde likevel gjorde for Manasse. Nå skal vi se ham som et eksempel på en bemerkelsesverdig omvendelse. At han kom inn på omvendelsens vei, skyldtes de lidelsene som rammet ham. Kongen av Assyria kom mot ham, og han var ikke i stand til å stå imot angrepet.

Sankerib, en tidligere konge av Assyria, hadde rykket inn i landet i Hiskias dager, og Herren hadde fridd sitt folk. Men nå var det ingen Gud som fridde Manasse. Så oversvømte Assyrias hærer landet, og den kongelige avgudsdyrkeren oppdaget at avgudene hans lot ham i stikken.

Av frykt for å bli tatt til fange i Jerusalem flyktet han og gjemte seg i et tornekratt, men han ble snart fanget og ført i lenker til Babel. Kongen – trolig Asarhaddon, som hersket over det forente Assyria og Babylon – ser ut til å ha behandlet ham svært hardt. For det fortelles at han ble fanget med kroker, slike som store fisker fanges med, eller holdt fast med en ring av den typen en setter gjennom nesen på ville dyr (2 Krøn 33,11).

Hvis dette bare er et bilde, viser det at den assyriske kongen så på Manasse som et ustyrlig dyr som måtte temmes med hardhet, slik en okse styres med ring i nesen. Det fortelles også at han ble bundet med to kobberlenker og ført til Babel for å holdes i strengt fangenskap.

Assyrerne var beryktet som et fryktelig folk, og Manasse, som hadde utfordret dem, fikk føle all den fornedrelse, hån og grusomhet som vrede kunne finne på. Han som hadde satt sin lit til avguder, ble slave av et avgudsdyrkende folk. Han som hadde utøst så mye blod, levde nå daglig i fare for at hans eget blod skulle bli utøst. Han som hadde hånet Herren, måtte nå stadig selv tåle hån. Det han hadde målt ut, fikk han nå målt tilbake i sitt eget fang.

Han ble den bortkomne sønnen i virkeligheten, i et land langt borte, der «han ønsket å fylle sin buk med de skolmer som svinene åt. Og ingen ga ham noe» (Luk 15,16). Der han lå lenket i fengselet, trengte jernet inn i sjelen hans, og tankene hans uroet ham. Hvor nytteløst var det ikke nå å rope til Ba'al og Astarte!

Stjernene som skinte inn gjennom gittervinduene i fangehullet, bebreidet ham den tåpelige dyrkelsen hans, og solen og månen gjorde det samme. De demoniske åndene sto ham ikke lenger bi. Trolldomskunsten med sine løgnaktige undere kunne ikke lenger hjelpe ham, og heller ikke spåmenn og sannsigere med sitt bedrag. Der ligger han og frykter at han skal bli liggende og råtne der.

Men i den ytterste nød oppsøker den uendelige nåde ham, og i den elendige tilstanden øser han ut sin sjel i bønn. «Han ydmyket seg dypt for sine fedres Guds åsyn.» Jeg beundrer historieskriverens ord. Manasse hadde vanæret faren sin og farens Gud, men nå minnes han sine forfedre og deres hellige tro.

Ønsket hans om å vende tilbake til farens tro hadde sikkert noe til felles med den bortkomne sønnens mer åndelige beslutning: «Jeg vil stå opp og gå til min far» (Luk 15,18). Det har ofte hendt at mennesker ved nåden lettere er blitt ført til Gud fordi han var deres fars eller mors Gud.

Manasse tenker etter, grunner, går gjennom livet sitt, og han får avsky for seg selv. Han husker hvordan faren hadde framgang ved Herrens hjelp. Kanskje husker han også den underfulle beretningen om hvordan Herren hørte farens bønn da han lå for døden, og ga ham livet tilbake.

I alle fall fulgte han farens eksempel i fangehullet. Han vendte ansiktet mot veggen, gråt sårt og ba. «Hvis Gud berget min fars liv,» sa han, «vil han kanskje tilgi min synd og føre meg ut av dette forferdelige fangenskapet.» Slik ropte han til Gud med håp.

Å venn, vil ikke også du rope til den Gud du har syndet mot? Vil du ikke si: «Gud, vær meg synder nådig!» (Luk 18,13)? Jeg bønnfaller deg: Prøv hvilken makt bønnen har!

Men legg merke til hva som fulgte med bønnen hans. For hør, du synder: Vil du få nåde hos Gud, må det samme følge med din bønn. «Han ydmyket seg dypt.» Før hadde han vært en stor mann, den høye og mektige Manasse, som ville gå sin egen vei og våget å trosse Herren rett i ansiktet. Men nå har pipen fått en annen lyd. Han ligger bøyd som en angrende og tigger som en synder.

Hvor må han ikke nå ha brukt ordene til sin forfar David: «Vær meg nådig, Gud … Utslett mine overtredelser!» (Sal 51,3). Blant de apokryfe skriftene finnes en bok som heter Manasses bønn. Den er

trolig skrevet for å tilfredsstille nysgjerrigheten hos dem som gjerne ville vite hvordan en slik overtreder ba.

Naturligvis er den uekte, men det står noen gode og ydmyke ord i den som nesten passer på leppene til en så stor angrende synder, selv om han vel neppe uttrykte seg med så velvalgte ord. Hvor nedbøyd må ikke Manasse ha vært i bønnen! Og hvilke sukk, tårer og klager hørte og så ikke åndenes store Far da hans villfarne lam søkte hans ansikt i den mørke cellen i Babylon!

Måtte du komme i den samme sjelstilstanden, du synder! Bli skamfull over din synd og dårskap. Bekjenn den med sorg, og få avsky for deg selv på grunn av den. Måtte Den Hellige Ånd hjelpe deg!

Brødre, Herren bønnhørte Manasse! Ære være den uendelige nåde! Herren bønnhørte ham. Blodflekkede hender ble løftet mot himmelen, og likevel tok Herren imot bønnen.

Et hjerte som hadde vært Satans palass, et hjerte som hadde unnfanget misgjerning og født grusomme synder, et hovmodig og opprørsk hjerte ydmyket seg for Gud. Og Herren tilga og smilte til den angrende. Som et vitnesbyrd om sin bunnløse barmhjertighet fikk han Assyrias konge til å sette Manasse fri fra fengselet og innsette ham på tronen igjen.

Herren gjør store under og viser stor nåde, selv mot syndernes høvding. Å, måtte dette bevege noen til å prøve denne nådige Gud! Manasse hadde ikke en så klar åpenbaring av Gud som du har. Du har hørt om Gud, som «i Kristus forlikte verden med seg selv, så han ikke tilregner dem deres overtredelser» (2 Kor 5,19).

La Jesu sår drive deg, la hans forbønn for syndere oppmuntre deg. Gud er rede til å tilgi, og hjertet hans brenner av lengsel etter deg. Kom akkurat nå og søk hans ansikt, du elendigste blant mennesker!

Kan du nå se for deg Manasse når han vender tilbake fra Babylon, fulgt av en avdeling assyriske soldater? De stakkars troende i Jerusalem hadde fått et lite pusterom mens han var i fangenskap. Kanskje hadde de våget seg til tempelet og gjenopprettet dyrkelsen av Herren. I alle fall hadde de krøpet fram fra hulene og krokene der de hadde gjemt seg, og pustet friere.

Men nå gikk ryktet at den kongelige forfølgeren vendte tilbake, at sjelejegeren igjen var ute. Redsel grep de engstelige blant de gudfryktige, og de modige gjorde seg klare til kampen. Skulle mennesker

igjen bli steinet og saget i stykker? Skulle skrekkveldet komme tilbake? De rettferdige kom sammen og bønnfalt Gud under tårer om at han ikke måtte la lyset bli helt slukket, og at hans folk ikke måtte bli ført som sauer til slaktebenken.

For en dag full av onde anelser det må ha vært da kongen dro gjennom byens gater! Men kanskje fulgte noen av dem ham med blikket. Da han gikk forbi et alter for Ba'al, la de merke til at han ikke bøyde seg. Astartes gudebilde sto på offerhaugen, men de så at han vendte ansiktet bort, som om han ikke ville se den veien. Og for en glede som fylte dem da de siden leste forordningen hans om at Juda heretter skulle dyrke Herren alene!

Avgudspartiet hengte med hodet, men blant de gudfryktige var det glede over at kongen hadde gått over på deres side. For nå skulle sannheten og de som elsket sannheten, få overtaket. For en seiersfølelse som fylte de hellige da kongen sendte folk til tempelet for å rense det, rive ned det utskårne bildet som sto i nisjen sin, og fjerne alteret og pynten som besmittet Herrens hus!

Høyt lød gledens salme da de så kongen stå og bære fram fredsoffer og takkoffer for Herren, og da de visste at det heretter ikke lenger skulle være Ba'al-dyrkelse, Astarte-dyrkelse eller usømmelige bilder, for alt dette var avskaffet. Da steg lovsangene deres opp til Gud. De lovet Herren av hele sitt hjerte og sang: «Gud er kjent i Juda, hans navn er stort i Israel. … Der brøt han i stykker buens lyn, skjold og sverd» (Sal 76,2.4).

Å, måtte slike sanger bli sunget i Kristi menighet for noen av dere!

Manasse gjorde også sitt beste for å rette opp det han hadde gjort, og gjenreise det han hadde ødelagt. For de som virkelig er omvendt, viser det i praksis.

De dårlige gjerningene må gjøres godt igjen, ellers er angeren en skam. Alt det onde vi har gjort, må vi strebe etter å bøte på, ellers er angeren dyp bare i skinnet. Den omvendelsen som ikke vender om og forandrer livet, er slett ingen omvendelse.

Manasses liv gikk nå i stikk motsatt retning av før. For Gud hadde omvendt ham, og han var virkelig omvendt. Lovet være Gud for hans mektige verk i denne synderen! Ære og pris være den evige kjærlighet, den bunnløse barmhjertighet og den store makt som forvandlet et slikt vrak, og som gjorde ham som hadde utryddet troen, til troens

forsvarer og en reformator i Herrens hus. Kan han ikke gjøre det samme med deg? Kan han ikke sørge for at også du blir vendt om fra Satans makt til Gud (Apg 26,18)?

Det gjenstår å gi et par praktiske råd. For det første, kjære venn: Tilbe Guds nåde. Sett aldri grenser for dens makt, men tro at den er i stand til å omvende den mest ryggesløse. Tro at den kan frelse deg.

Siden vår Herre Jesus alltid lever for å gå i forbønn for dem som kommer til Gud ved ham, kan han også fullkomment frelse dem (Hebr 7,25). Du kan ikke ha for store tanker om Guds nåde, for der synden ble stor, ble nåden enda større (Rom 5,20).

Men for det andre: Bruk aldri nåden som unnskyldning for å fortsette i synden. For selv om nåden viser sin makt, taler Manasses historie et sørgelig språk. Vi har sett hvordan den ved nåden fikk en god slutt. Men sett under ett er den bedrøvelig. For Manasses liv var bortkastet, misbrukt og ødelagt.

Selv om han prøvde å forandre forholdene, kunne han ikke helt fjerne det han hadde gjort. Folket var langt fra så ivrig etter å følge det som var rett, som det hadde vært etter å følge det som var galt. Og etter at avgudsdyrkelsen i mange år hadde stått under kongelig beskyttelse, var det ikke lett for massene å vende om med ett.

Folket fortsatte derfor å ofre på offerhaugene, om enn bare til Herren, mens hjertene deres likevel vendte seg til avgudene. Den besmittende avgudsdyrkelsen hadde fordervet folket. Tøylesløsheten hadde makten, og ingenting kunne rive folket ut av dette onde.

Ja, synden deres var så stor at Gud besluttet at Judas synd under Manasse ikke skulle bli tilgitt, og den ble aldri tilgitt. Det ble gitt en frist, for Josjia regjerte en kort tid. Men det var Guds beslutning at synden aldri skulle bli utslettet.

Leser du 2 Kong 23,26, vil du se at selv om Manasse selv ble frelst som en angrende synder, ble ikke Judas overtredelse tilgitt, fordi folket hadde fulgt ham i all den synden. «Likevel vendte Herren ikke om fra sin store, brennende vrede, som var opptent mot Juda for alle de harmelige synder som Manasse hadde vakt hans harme med.»

Og i 24,3–4 står det: «Det var bare etter Herrens bud dette kom over Juda, fordi han ville støte dem bort fra sitt åsyn for Manasses synders skyld, for alt det han hadde gjort, men også på grunn av det uskyldige

blod som han hadde utøst, så han fylte Jerusalem med uskyldig blod. Og Herren ville ikke tilgi.»

Selv om en mann kan få tilgivelse, kan han altså ha vært årsak til synd hos andre som aldri blir tilgitt. Hvor underlig dette er! En mann kan føre andre inn i en slik ulykke at de blir i den og går til grunne, selv om han selv ved nådens makt kan bli tilgitt.

Vil noen av dere våge et slikt sjansespill? Ville du sette fyr på andres hus om du visste at ditt eget hus ville bli reddet? Ville du ønske å bli årsak til andre menneskers undergang om du var sikker på at du selv til slutt ville komme til anger? Nei, vær ikke så lav! Grip Jesus og det evige liv nå, så du ikke skal ha et bortkastet liv å sørge over.

Legg vel merke til at Manasse ikke ble vist noen ære etter sin død. Det står ikke om ham, som om Hiskia, at de begravde ham i kongegravene, men at de begravde ham i hagen til huset hans (2 Kong 21,18). Matthew Henry sier treffende: «En frelst synder kan få tilbake sin trøst, men han kan aldri få tilbake sitt gode navn.» Det er vanskelig å leve et dårlig liv i årevis og så likevel dø som et aktet menneske på grunn av en sen anger.

Selv om nåden griper inn og lar frelsens lys skinne over slutten av livsløpet ditt, er det likevel noe fryktelig å ha levd et liv som sett under ett har vært mer en forbannelse enn en velsignelse for menneskeheten. Når jeg forteller deg hva Guds nåde kan utrette, må du ikke fortsette i synd for å sette nåden på prøve.

Du har syndet nok allerede. Be Gud gjøre mer for deg enn for Manasse – nemlig frelse deg fra Manasses synder og hjelpe deg til å leve et liv som fra nå av og til sin slutt gløder av Guds nåde.

Hvor mye bedre å leve som Josjia enn som Manasse! Hvem ville ikke uendelig mye heller leve et liv som Moses, som tjente Gud hele tiden, enn som en gråhåret synder som blir frelst til sist, «som gjennom ild» (1 Kor 3,15)?

Til slutt vil jeg si: Søk nåde, alle sammen! Forsøm den ikke fordi den er så stor, men skynd deg nettopp derfor å ta imot den. Siden vi alle trenger mer nåde enn vi forstår, la oss straks be om den i hjertelig alvor. La oss komme til den kilden som er åpnet for Davids hus og for Jerusalems innbyggere (Sak 13,1), og rense oss i den. La oss ved troen på Jesu blod bli vasket og bli rene. Herren hjelpe oss til å gjøre det for Jesu skyld. Amen.

# Kvinnen som var en synderinne, eller den elskende angrende

> «Se, nå var det en kvinne der i byen som var en synderinne. Da hun fikk vite at Jesus lå til bords i fariseerens hus, kom hun dit med en alabastkrukke med salve. Hun stilte seg bak Jesus, ved føttene hans, og gråt. Hun begynte å væte føttene hans med tårer og tørket dem med håret sitt, og hun kysset føttene hans mange ganger og salvet dem med salven.» (Luk 7,37–38)

Manasse lot oss dvele ved den mørke siden av omvendelsen. Hos ham så vi hvilket mørke et menneske må omvendes fra, og hvordan nåden kan omvende ham. Skriften viser oss med bemerkelsesverdig grundighet hvor mye han hadde ødslet bort. Derfor har vi dvelt nokså lenge ved beretningen, i håp om at en opprører som har kommet langt bort, kunne få mot til å søke Herren.

Har noe menneske satt Guds langmodighet på prøve til det ytterste, så er det sannelig Manasse. Men langmodigheten holdt ut og ble til frelse for ham. Måtte noen av dem som går foran andre i synd, se av dette hvor unødvendig og tåpelig det er å fortvile. Måtte de fatte håp om at Herren vil tilgi også dem.

Beretningen om kvinnen som var en synderinne, sier bare lite om hennes syndige liv. Det er naturlig i en bok som er skrevet med så stor finfølelse som Det nye testamente. Men om hennes bot og fruktene av den får vi nesten en hel fortelling, og der skinner hun klart som et nådens under.

Hos Manasse så vi nok av sykdommen; la oss nå se helbredelsen hos den elskende kvinnen. Den egenrådige kongen viser oss steinen urørt fra bruddet; hos kvinnen skal vi se den slipt, så den passer inn i palasset. Manasse viser oss løven slik den er av naturen, kvinnen viser oss løven temmet til et lam.

Forrige gang lærte vi å sørge over fordervelsen som fallet førte med seg. Nå skal vi lære å glede oss over gjenopprettelsen som forløsningen fører med seg.

Vi skal se på livet til denne kjente angrende kvinnen i tre punkter. Først ser vi hvordan hun var før. Deretter ser vi på kjærlighetsgjerningen hennes, der den nye karakteren kom fram. Og for det tredje ser vi hvordan vår Herre handlet med henne.

**I.** La oss da først kort se på kvinnens karakter, så vi forstår hvilket fryktelig dyp hun ble dratt opp fra.

Vi vet ikke mye om henne. Romersk-katolske fortolkere hevder som regel at hun var Maria Magdalena, men andre mener at det er helt umulig. Det virker sannelig ikke særlig sannsynlig at en kvinne som var besatt av sju onde ånder, skulle ha levd som en synderinne. Demonisk besettelse var beslektet med sinnssykdom og ble ofte fulgt av epilepsi. Magdalena skulle en derfor tro hørte mer hjemme på et sykehus enn i et redningshjem.

Andre har tatt så feil at de har ment at denne kvinnen var Maria fra Betania, men det er umulig. Tenk på det vakre hjemmet til Marta og Maria! Denne kvinnen fortjente for sitt lastefulle liv å kalles en synderinne i særlig forstand. Henne kan en aldri tenke seg i det hjemmet. Og selv om begge kvinnene salvet Herren, var både sted, tid og måte forskjellige. Forskjellene trenger jeg ikke peke på, for det er ikke hovedsaken.

Denne kvinnen var stemplet med navnet «en synderinne», og fariseeren Simon mente at den som rørte ved henne, ble uren. Vi er alle syndere, men hun var synderinne av yrke. Synd var det hun drev med, kanskje det hun levde av. Her hadde navnet en sterkere betydning; det rommet skam og vanære av verste slag. Gatene i byen der hun bodde, kunne fortelle hvor godt hun fortjente det navnet.

Stakkars falne Evas datter! Hun hadde forlatt sin ungdoms venn og glemt sin Guds pakt. Hun var en av dem Salomo advarer unge menn mot når han sier: «Hennes hus synker ned i dødsriket, og hennes veier

fører ned til de døde» (Ordsp 2,18). Men slik Rahab ble frelst ved tro, slik ble også hun frelst, for nåden skjuler til og med en skjøges synd.

Hun var en velkjent synderinne. Ryktet hadde brennemerket henne, så fariseeren Simon kjente henne igjen som en av byens vanhellige kvinner. Livet hennes var et vanlig samtaleemne. Anstendige mennesker ville ikke ha noe med henne å gjøre. Hun var stengt ute fra godt selskap og satt utenfor samfunnet som en spedalsk. Hun var merket som synderinne, og ingen kunne ta feil av henne. Vanæren hadde satt sitt segl på henne.

Hun hadde trolig gått langt på syndens vei. For vår Frelser var langt fra fordomsfull mot henne og brukte aldri overdrevne ord om det onde hos noen, og likevel talte han om hennes «mange synder». Hun elsket meget, for mye var henne forlatt. Hun var skyldneren som skyldte fem hundre denarer, og Simon var den som til sammenligning skyldte femti.

Det er ikke vanskelig å tenke seg hennes ulykkelige historie, for den historien gjentas så ofte rundt oss. Kanskje ble det tillitsfulle hjertet hennes bedratt av smigrende ord og løfter. Kanskje sviktet en hun elsket for høyt, og ledet henne inn i synd, for så å la henne sitte igjen forlatt og i skam. Kanskje knuste det morens hjerte og bøyde farens hode i sorg. Men hun var skamløs nok til å fortsette i den synden hun først var blitt forledet til, og ble en lokkefugl for andre.

Jeg er redd biskop Hall har rett når han sier at det lange håret hennes var garnet hun fanget elskerne sine med. Hun var en synderinne i byen der hun bodde. Navnet hennes nevnes ikke, men den gang var det godt kjent.

Vi vet ikke hvor lenge hun hadde levd et dårlig liv, men hun hadde sannelig syndet grovt. Både tåreflommen hennes og Frelserens dom over livet hennes viser at hun ikke hadde vært noen vanlig synder. Måtte syndere som ligner henne, bli drevet til å gå til Jesus slik hun gjorde.

Men all hennes synd var kjent for Jesus. Dette vet du nok, men en redd synder gjør vel i å huske det. Enten du har falt dypt i den samme lasten eller ikke så dypt, og enten andre vet om det eller ikke – Jesus vet om alt sammen. Vår Herre lot henne væte føttene sine med tårer, men han visste godt hva de øynene hadde sett.

Da han lot de leppene kysse føttene sine, visste han godt hvilket språk de hadde talt i årene som var gått. Og da han lot henne vise ham sin kjærlighet, visste han hvor tilsølt hjertet hennes hadde vært av all slags stygg lyst.

De vellystige følelsene og ukyske ønskene hennes, den lettferdige talen og de skamløse handlingene sto langt mer levende for vår Frelser enn for henne selv. Hun hadde glemt mye, men han visste alt. Hun var nok blitt ømfintlig overfor synden, men hun fattet likevel ikke hvor avskyelig skylden hennes var, slik Jesu fullkomne sjel fattet det.

Og likevel – selv om hun var en synderinne, en velkjent synderinne, og ingen kjente henne bedre enn Frelseren – pris være den guddommelige nåde! – ble hun ikke støtt bort da hun kom til Jesus. Hun fikk nåde, og nå skinner hun i himmelen som en klar og sjelden stjerne til ære for Kristi kjærlighet.

Da denne kvinnen sto i Simons hus, var hun en troende synderinne. Vi vet ikke hvordan hun ble omvendt, men når vi sammenligner evangeliene, ser vi at hendelsen passer inn like etter Matt 11. Det vil si: Hvis Lukas ville fortelle i riktig tidsrekkefølge, og hvis sammenligningen holder, så faller hendelsen like etter de velsignede ordene: «Kom til meg, alle som strever og har tungt å bære, og jeg vil gi dere hvile! Ta mitt åk på dere …» (Matt 11,28–30).

Hørte kvinnen den nådige innbydelsen? Kjente hun at hun strevde og hadde tungt å bære? Så hun inn i den store Mesterens ansikt og kjente at han talte sant, og kom hun til ham og fant hvile?

Uten tvil kom troen hennes av det hun hørte. Sto hun i mengden på gaten og lyttet til synderes venn som kalte? Var det slik synderinnen ble kvinnen som salvet Jesu føtter? Vi får ikke vite hvilket middel Gud brukte, og det betyr heller ikke noe.

Hun ble omvendt, og det er nok; hvordan det skjedde, kan være det samme. Kanskje kunne ikke engang hun selv ha fortalt oss nøyaktig hvilke ord som grep henne. Hos mange som blir ført til Jesus, skjer verket så ømt, gradvis og varsomt at de nok kjenner at de er fornyet, men knapt vet hvordan det skjedde.

Men karakteren hennes ble så tydelig forandret at hun svært sannsynlig visste dagen og timen da det skjedde, og nettopp hvilke midler Gud brukte. Og var det slik, hvor dyrebare må da de ordene ha vært

for henne, de som kalte henne bort fra dårskapens, syndens og skammens veier!

Jeg tror ikke at Frelseren på den tiden hadde fortalt lignelsen om den bortkomne sønnen. Men kanskje var det en lignende fortelling som fanget oppmerksomheten hennes da hun sto blant tollerne og synderne som kom til Jesus for å høre ham. Hun trengte seg fram mellom mennene for å lytte til den stemmen som var så full av musikk. Hun undret seg over denne mannen. Ansiktet hans var så overmåte vakkert og likevel så preget av sorg, øynene var så klare av tårer, og blikket lyste av kjærlighet og alvor.

Bare synet av denne kjærligheten virket på henne. Et blikk på det hellige ansiktet fylte henne med ærefrykt, og stemmen, full av dyp medfølelse og øm formaning, holdt henne fast. Alt dette drev henne til å avsky synden og ta imot det glade budskapet som den store læreren var kommet for å forkynne. Hun trodde på Jesus, hun ble frelst, og derfor elsket hun Frelseren.

Da hun kom til fariseerens hus, var hun en synderinne som hadde fått tilgivelse. Hun hadde med seg en alabastkrukke med salve for å salve ham, fordi hun kjente at han hadde vært en prest for henne og renset henne.

Hun hadde med seg sin dyreste skatt for å gi den til ham, for han hadde gitt henne den beste av alle gaver: syndenes forlatelse. Hun vasket føttene hans fordi han hadde vasket sjelen hennes. Hun gråt fordi hun trodde, og elsket fordi hun hadde fått tillit til ham.

Da hun kom inn i rommet, var hun ikke lenger urolig for syndene sine, for vi er sjelden dypt takknemlige for nådegaver vi ikke er sikre på at vi har fått. Etter det hun hadde gjort, steg hun riktignok et trinn høyere og ble fullt forvisset om at hun var tatt imot. Men alt da hun kom, var hun viss på syndenes forlatelse, og derfor oppfylte hun løftene sine til den tilgivende Herren som sjelen hennes elsket.

Teksten vår begynner med «Se», og slik må det vel være. For en tilgitt synder er et under for himmel, jord og helvete. En tilgitt synder! Gud har gjort denne verden overmåte vakker, men ingenting i skaperverket gjenspeiler så mye av hans herlighet som nåden hans slik den blir åpenbart i en tilgitt synder.

Selv om hver stjerne skulle være befolket av fornuftige vesener, tror jeg ikke at det blant vesener som ikke har falt, finnes noe slikt

vidunder som en tilgitt synder. I alle fall er han et under for seg selv, og han vil aldri slutte å undre seg over nåden som tilga ham og tok imot ham.

For et mirakel denne kvinnen må ha vært for seg selv! Hun hadde aldri sett maken til det hun selv hadde opplevd, og det må ha gjort det enda mer forbløffende for henne. Synes du at det du har opplevd, er noe enestående – en nådens tind som rager høyt opp? Slutt da ikke å undre deg, og få også andre til å undre seg.

«Gud skal ha all æren», vil noen si. «Jeg, som ingen kunne nevne navnet på uten at ærbare kinn rødmet, jeg er vasket i Lammets blod. Jeg som var en gudsbespotter, som satt blant drankerne, som var stolt av min vantro og nektet Kristi guddom – jeg, ja, jeg er frelst fra vreden ved ham.

Jeg som levde i urett og aktet menneskers lover like lite som Guds, jeg som kastet meg vilt ut i utskeielser, jeg er gjort hvitere enn snø ved troen på Kristus Jesus.» La alle på jorden få vite det, la himmelen få vite det, og la harpene klinge i din menighets hus til pris for den bunnløse nåden.

Se da på denne kvinnens karakter, og husk at Guds nåde kan frelse deg, hvor dypt du enn er falt.

**II.** For det andre vil vi se på kjærlighetsgjerningen som viste at hun var omvendt. Hun oppførte seg nå helt annerledes enn før, for hun var født på ny. Like tydelig som hun før hadde vist seg som en synderinne, viste hun seg nå som en angrende.

En som har fortolket dette stedet, sier at han heller kan gråte over det enn forklare det. Og jeg tror enhver kristen føler omtrent det samme. Å, om våre øyne var like villige som hennes til å felle angerens tårer! Å, om våre hjerter var så fulle av kjærlighet som hennes, og våre hender så villige til å tjene den tilgivende Herren! Har hun overgått noen av oss i synd, har hun ikke da overgått oss alle i brennende kjærlighet?

La oss se på hva hun gjorde. Legg først merke til hvor opptatt hun var av Herren Jesus. «Se, nå var det en kvinne der i byen som var en synderinne. Da hun fikk vite at Jesus lå til bords …»

Hun hadde et skarpt øre for det som gjaldt Jesus. Da hun hørte nyheten, gikk den ikke inn av det ene øret og ut av det andre. Den grep henne, og hun gikk rett til fariseerens hus for å finne ham.

Hundrevis i byen brydde seg ikke en døyt om hvor Jesus var. Om de hørte den vanlige sladderen om ham, angikk det dem ikke det minste; han betydde ingenting for dem. Men da hun fikk høre om ham, var hun straks på vei for å komme til føttene hans. En tilgitt synder blir aldri likegyldig til Jesus. Har Herren tilgitt deg, vil du heretter være dypt opptatt av ham og av alt som gjelder hans rike og hans arbeid blant menneskene.

Skal du flytte til et sted, vil du først vite: «Hvor kan jeg få høre evangeliet?» «Er det noen der som elsker Jesus?» Får du opplysninger om en by eller en bygd, er de ikke fullstendige før du har spurt: «Hvordan går det med Guds sak der?» Når du ser på vennene dine, tenker du straks: «Hvordan står de i forhold til Kristus?»

Når du kommer til en gudstjeneste, betyr det ikke stort for deg om bygningen er vakker, eller om predikanten er en lærd mann og en stor taler. Du vil vite om du får høre om Jesus der, og om du kan håpe å møte ham i den forsamlingen. Ditt rop vil lyde: «Si meg, du som min sjel elsker: Hvor vokter du hjorden?» (Høys 1,7)

Kjenner du der en søt duft av Kristus, føler du at du har hatt en god søndag. Men mangler Jesus Kristus, synes du at alt mangler, og du sørger over en bortkastet søndag. En sjel som har smakt Kristi kjærlighet, kan ikke nøye seg med noe mindre enn ham. Den hungrer og tørster etter ham, og hvert godt ord om ham er søtt for ganen. Er det slik med deg?

Se så hvor raskt hun kom på å gjøre noe for Jesus. «Da hun fikk vite at Jesus lå til bords i fariseerens hus, kom hun dit med en alabastkrukke med salve.» Hun var rådsnar og tjenestevillig. Hun ville ikke komme tomhendt til Herren, og hun bestemte seg raskt for å ha med en gave og for hva den skulle være. Hun ville ta alabastkrukken med salve, den fineste og kostbareste parfymen hun hadde, og salve føttene hans for å ære ham.

Mange er oppfinnsomme når det gjelder denne verdens ting, men ikke når det gjelder å tjene Kristus. De trasker langsomt fram i de vante sporene og finner aldri på nye kjærlighetsgjerninger. Denne kvinnen fant selv på hvordan hun skulle vise kjærligheten sin. Hun kopierte ikke andre; tjenesten hennes hadde duggens friskhet over seg. Maria fra Betania gjorde noe lignende, men det var senere. Dette

var kvinnens egen idé. Det var hennes egen omtanke som fant denne nye stien.

Det er en stor ting at kristne fører videre det arbeidet andre har begynt. Hva skulle vi gjøre om det som er satt i gang i kirken, gikk i stå? Men det er herlig å se kvikke hoder og gode evner finne på nye måter å tjene ham på.

Det er for eksempel godt når en kjær søster brenner så sterkt av kjærlighet til Jesus at hun tenker: «Jeg er litt annerledes enn andre kvinner både av karakter og erfaring, og jeg har særlige gaver og anlegg. Derfor vil jeg la sjelen min følge sin tilbøyelighet og gi meg hen til et arbeid som ikke er vanlig i kirken, men som passer nettopp for meg.»

Å, om vi hadde mer av denne frivillige tjenesten som ikke må drives fram, og som ikke engang trenger instrukser! Her viser det seg en hellig oppfinnsomhet og hengivenhet som verken trenger undervisning eller forbilde. Mer omtanke, mer oppfinnsomhet for Kristus! Se hvordan vi er mot dem vi er glad i!

Vi tenker på hva som kan glede dem, og pønsker ut en overraskelse til dem. Vi legger hodet i bløt og spør: «Hva skal det være? La oss tenke på noe nytt, noe som ikke er vanlig.» Denne omtanken er halve skjønnheten ved handlingen.

Jeg skulle ønske at kjære troende ville gjøre det samme og spørre: «Hva skal gjøres for ham som Herren gleder seg over å ære? Hva skal vi gjøre for Jesus, vår Frelser? Hva er det beste vi kan gjøre, og hva trenger mest å bli gjort nettopp nå?» For du ser at denne kvinnen gjorde nettopp det som passet.

Simon hadde ikke vasket føttene hans, derfor var det mest passende at hun gjorde det. Simon hadde ikke kysset føttene hans, men noen burde gjøre det, for han fortjente all slags æresbevisning, og derfor gjorde hun det. Simon hadde ikke salvet hodet hans med olje eller vist ham noe tegn på aktelse.

Men hjertet hennes var varmet av Den Hellige Ånd, han som skaper og holder oppe all kjærlighet. Derfor fant hjertet hennes ut hva som var rett, og gjorde det til rett tid. Slik gjør alvorlige kristne alltid når de lar sine varme hjerter fritt følge sin trang. Merk det!

Se videre hvor rask hun var til å handle. Hun ble ikke stående ved tanken på at hun hadde en alabastkrukke å gi, men tok den straks og skyndte seg å helle ut innholdet.

Kjære venn, du er frelst av nåde, og du har en alabastkrukke ovenpå som du lenge har tenkt å ta ned, men den står der ennå. Et halvt dusin ganger eller mer, når hjertet ditt ble varmet av Jesu kjærlighet, har du følt at tiden var inne til å hente krukken. Men den står der forseglet ennå. Du ble så fornøyd med deg selv over de alvorlige følelsene og de storsinnede forsettene dine at du stanset for å beundre deg selv – og glemte å sette forsettene ut i livet.

Du har ikke gjort noe, enda du tenkte å gjøre en hel del. Føler du deg ikke av og til like selvtilfreds som om du hadde gjort noe storartet, enda du bare har lagt planer for hva du kanskje kan gjøre en gang? Det er sannelig lett å innbille seg at en virkelig har gjort det en bare har drømt om. Slik leker bortskjemte barn, men kvinnen vi ser på her, ville aldri gi seg inn på noe slikt.

Hun så anledningen og grep den. Kanskje kom ikke Jesus til byen hennes igjen, og kanskje kunne det gå mang en dag før hun fant ham. Tanken slo henne, og hun grep den; hun smidde mens jernet var varmt, og gjorde tanken til handling. Ellers er det som regel best å tenke seg om to ganger, men ikke i Herrens tjeneste. De første innskytelsene kjærligheten gir, er som morgensolens første stråler; ingenting overgår dem i skjønnhet og friskhet.

Det er best å gjøre det gode straks, uten å tenke seg om to ganger. «Da samrådde jeg meg ikke med kjøtt og blod», sier apostelen (Gal 1,16). Er saken rett? Er den for Jesus? Ja vel, så gjør det! Få det gjort, og tenk ikke mer på det, men ta fatt på andre ting. I det hellige arbeidet gjelder det at den som gir straks, gir dobbelt. Handlekraften er blomsten på frukttreet, og nøling knekker den av.

For en nåde Herren hadde gitt denne falne kvinnen! Hun gjør de beste av oss til skamme.

Legg så merke til motet hennes. Hun visste at Jesus spiste i fariseerens hus, og hun fant ham snart der han lå til bords på østerlandsk vis, med føttene mot døren. Simon var nemlig så uhøflig at han nok hadde gitt ham en simpel plass ved bordet. Da hun så Herren, våget hun seg inn. Det krevde ikke lite mot å gå inn i fariseerens hus, for ingenting fryktet han mer enn å bli rørt ved av en slik skapning.

Mens hun levde i synd, hadde hun sett denne hellige mannen på gaten trekke klærne tett om seg og holde god avstand til henne, redd for at hun skulle smitte hans hellige person.

Som alle angrende syndere må hun ha grøsset ved tanken på denne kalde, harde, egenrettferdige mannen som gjorde krav på å være ren. Hun ville heller ha gått til et hvilket som helst annet sted i byen enn til Simons hus. Det må ha kostet henne en hard kamp å stå ansikt til ansikt med denne mannen med den rynkede pannen og de strenge trekkene.

Men kanskje tar jeg feil; jeg tror virkelig jeg gjør det. Hun var så fylt av ønsket om å vise sin kjærlighet og ære Herren at hun glemte fariseeren. Ja, om djevelen hadde vært der i stedet for Simon, ville hun ha våget seg rett inn i gapet hans for å nå sin Herre.

Likevel krevde det stort mot av en så foraktet kvinne å tåle husherrens kalde, foraktfulle blikk. Hun visste at hun hadde vært en av samfunnets utstøtte. Likevel fullførte hun tappert det hun var kommet for, uten å frykte grusomme bemerkninger og hånlige beskyldninger. Å, du arme søkende sjel! Herren kan gi også deg en løves mot, selv om du nå er redd som en hare.

Den angrende kvinnen var kommet fram til Mesterens føtter. Legg så merke til hvordan ydmykheten hennes holdt motet i tømme. Hun var dristig, men ikke nesevis eller ufint påtrengende. Nei, hun var like blyg som hun var modig. Hun gikk ikke bort til Herrens hode, og hun stilte seg ikke der han straks kunne se henne. Enda mindre våget hun å tiltale ham. Hun sto bak ham ved føttene hans og gråt.

Hun var trolig ikke kommet langt inn i rommet; hun gjorde ikke noe for å vekke oppmerksomhet. Hun var nær Jesus, men ved føttene hans, og der gråt hun. Å gråte ved føttene hans var ære høy nok for henne; hun søkte ikke noe høyt sete ved festbordet.

Å, kjære venner, det er velsignet å se nyomvendte være modige, men det er like vakkert å se dem ydmyke. Har de vært store syndere, er det ikke noe dårlig tegn at de holder seg svært tilbake. Det har gjort meg bedrøvet å se mangel på beskjedenhet der det burde vært overflod av den. Skamrødme er mer tiltalende enn en frekk panne; hellig blygsel er mer passende enn from uforskammethet.

Biskop Hall sier treffende: «For en velsignet forandring! Før så hun elskerne sine frekt i øynene, nå våger hun ikke å se på Frelserens ære-

fryktinngytende ansikt. Før kastet hun fristende blikk på elskerne sine, nå slår hun blikket ned mot jorden og våger ikke å løfte det mot de øynene hun ønsket skulle se på henne med medfølelse.»

Ydmykhet og botferdighet passer godt sammen. Ydmykheten må ikke forderves til feighet, og motet må ikke forgiftes til hovmod. Denne angrende synderen hadde begge dydene i like mål, og derfor kom hun nettopp dit en synder som er frelst av nåde, hører hjemme.

Vi ser for oss vår gjenvunne søster der hun ser ned på Herrens velsignede føtter. Og mens tårene hennes renner, vil vi stanse og tale om angeren hennes.

Hun stirret på vår Herres føtter. Jeg lurer på om ikke det fikk henne til å huske hvilke veier hennes egne føtter hadde gått, og hvor trette hans føtter hadde vært, han som hadde søkt og funnet henne. Hun visste ingenting om den bitre veien de hellige føttene ennå hadde å gå. Heller ikke visste hun at naglene en gang skulle såre dem der hun nå hadde helt ut sin kostbare salve.

Men hun så at føttene hans ikke var vasket, for Jesus var blitt forsømt der han burde ha blitt æret. Da kom hun til å tenke på hvordan hun selv hadde forsømt ham som så ufortjent hadde elsket sjelen hennes. Hun gråt når hun tenkte på syndene sine, men hun gråt ved føttene hans.

Hun var mest bedrøvet fordi hun hadde bedrøvet ham. Hun gråt fordi hun hadde syndet så mye, og gråt igjen fordi han hadde tilgitt henne så ufortjent. De kostbare tårene var på samme tid kjærlighetens og sorgens tårer.

Undrer det deg at hun sto og gråt? Da hun tenkte på seg selv og så på ham, ble det altfor mye for henne. Hva kunne hun gjøre annet enn å lette hjertet og tømme det ut i en tåreflom? Der synden virkelig er tilgitt, vil det også være virkelig sorg over den. Den som vet at synden hans er forlatt, er nettopp den som angrer på rett måte.

Sangen vår sier dette riktig. Den peker ikke på helvetes redsler, men på Immanuels smerter, som har sikret oss tilgivelsen, som den dype kilden til sorg over synden:

Min synd, min synd, o Frelser,
hvor tungt den på deg falt!
I lyset av din tålmod
jeg tifold angrer alt.

Jeg vet at den er tilgitt,
men nøden nå for meg
er all den sorg og angest
den voldte, Herre, deg.

Etter å ha beundret denne kvinnens anger skal vi nå legge merke til kjærligheten hennes. Den Hellige Ånd smykket henne med alle dyder, og hun sto ikke tilbake i noen av dem, men stor var hun i kjærlighet. Når vår Herre Jesus Kristus omtaler det hun gjorde da hun salvet føttene hans, bruker han dette ene ordet: kjærlighet. Han sier: Hun elsket meget.

Jeg kan ikke si dere mye om kjærlighet, for den kan bedre føles enn beskrives. Ord makter ikke å uttrykke det som ligger i kjærligheten til Jesus. Å, hvor hun elsket! Øynene, håret, tårene, seg selv – alt regnet hun som ingenting for hans skyld. Hun manglet ord, slik vi mangler ord, og derfor ga hun hjertet luft i handling.

Alabastkrukken og salven var altfor lite for ham. Hun øste ut hjertets tårer for å bade føttene hans, og håret, hodets pryd, løste hun opp så det kunne tjene ham som håndkle. Han var hennes Herre, hennes alt i alle. Kunne hun ha lagt riker for føttene hans, ville hun med glede ha gjort det. Nå gjorde hun sitt beste, og han tok imot det.

Denne kjærligheten drev henne til å tjene ham selv. Hånden hennes tjente hjertet og gjorde sitt for å uttrykke det hun følte. Hun sendte ikke alabastkrukken til Jesus med en søster, og hun ba heller ikke en disippel bringe den til ham. Hun salvet med sin egen hånd, vasket med sine egne tårer og tørket med sitt eget hår. Kjærligheten kan ikke la en annen gjøre tjenesten; den søker ingen stedfortreder, men ofrer seg selv.

Jeg innrømmer, kjære brødre og søstre, at vi kan tjene Herren mye ved å hjelpe andre til å tjene ham. Og det er rett og rimelig at vi hjelper dem som kan arbeide bedre og nå lenger enn vi. Men vi kan ikke slå oss til ro med det; vi bør lengte etter å hylle vår Herre med våre egne hender. Vi kan ikke nekte oss selv gleden av å gjøre noe for vår høyt elskede Herre.

Tenk deg at denne kvinnen som elsket så høyt, hadde hatt en søster som hadde Mesteren like kjær som hun. Og tenk deg at denne søsteren kjærlig hadde sagt til henne: «Jeg er redd det blir for hardt for deg å stå ansikt til ansikt med den hardhjertede Simon. Jeg skal ta krukken

og salve vår velsignede Herre og fortelle ham at jeg gjorde det for deg. Så får han vite om kjærligheten din.»

Tror du hun ville ha gått med på det? Å nei, det ville ikke ha vært det samme. Kjærligheten avviser stedfortredere. Hun måtte selv salve de velsignede føttene. Nå, kjære venner, dere som håper at dere er tilgitt: Gjør dere noe for Jesus? Tjener du ham selv? Hvis ikke, går du glipp av en av de største gledene sjelen din noen gang kan kjenne, og samtidig mangler du en av Åndens fremste frukter.

«Simon, Johannes' sønn, elsker du meg?» (Joh 21,16) er spørsmålet. Vil du svare på det med et håndfast bevis, så gå og fø Frelserens får med dine egne hender. Du kan sannelig ikke elske ham som du burde, uten at hver dag har sin kjærlighetsgjerning og sitt takkoffer.

Legg så merke til at tjenesten hennes ble gjort for Herren selv. Les stedet og legg trykk på ordene som gjelder Herren: «Hun stilte seg bak Jesus, ved føttene hans, og gråt. Hun begynte å væte føttene hans med tårer og tørket dem med håret sitt, og hun kysset føttene hans mange ganger og salvet dem med salven.»

Det var ikke for Peter, Jakob og Johannes hun gjorde tjeneste. Jeg tviler ikke på at hun ville ha gjort hva som helst for hvem som helst av disiplene hans, men nå var alle tankene hennes hos Herren, og hele hennes lengsel var å tjene ham. Det er kostbart når kristne har Herren selv for øye. Da ville han bli tjent mer, og vi ville sikte mer bevisst mot å forherlige ham.

Det er godt å gi penger til de fattige, men noen ganger er det bedre å ofre dem til Herren på en mer direkte måte, selv om en søster skulle klage over at de ble sløst bort.

Kjærlighet er den sanne økonom,
den knuser krukken og ofrer sitt alt,
men ikke en dyrebar dråpe er tapt,
for på hans hode og føtter de falt.

Noen er glade for å tjene kirken – hvem ville ikke tjene bruden for brudgommens skyld? Noen er glade for å gå ut på byens gater og streder for å samle inn de arme synderne. Men vårt hovedmotiv er å forherlige Faderen. Se da hvordan hun som hadde vært en skjøge, var blitt brennende i kjærligheten til Herren. Hun er villig til å vaske

føttene hans eller gjøre hvilken som helst tjeneste hun fikk lov til, bare hun kunne gjøre noe for ham.

Legg videre merke til at hun viste stor iver i gjerningen. Hun vasket føttene hans, men det var med tårer. Hun tørket dem, men det var med flettene sine, som hun løste opp for å gjøre dem til et håndkle for hans velsignede føtter. Hun kysset føttene hans igjen og igjen, og stanset hun, var det bare for å helle mer salve over dem.

Hun var helt opptatt av Herren og arbeidet sitt. Hele hennes vesen var med i det hun gjorde, og drev henne til å gjøre det godt. Sann kjærlighet er sterk. Den brenner med høy lue og gjør alt omkring seg levende. Levende hjerter kan ikke tåle død tjeneste.

Jeg kjenner noen mennesker – jeg håper de er kristne – som hører til de kaldblodige; en merker aldri den minste varme hos dem. De er patenterte kjøleskap, vandrende isfjell. Tar du dem i hånden, tror du at du holder en død fisk. Det er ikke noe varmt eller hjertelig ved dem.

Når slike folk taler om Jesus Kristus, velger de så kalde ord som mulig. Når de preker, setter en mest pris på prekenene deres en varm sommerdag, når en trenger noe kjølende. Men den som kjenner at han har fått mye tilgitt og skylder Frelseren mye, legger hele sitt hjerte i det han har å si om ham. Gi meg en kvinne som er full av kjærlighet til Jesus, så skal du se hvordan hun vil arbeide i Forløserens tjeneste.

Jeg har hørt om en predikant som var full av glødende iver. Noen klaget over at prekenen hans var så kort. «Kort», svarte en gammel bonde, «ja, men se på vekten! Hvert ord han sa, veide tolv hundre pund.» Jeg liker en predikant av det slaget, som er så full av kjærlighet at hvert ord faller med vekt.

Alt vi gjør for Jesus, burde gjøres med iver og alvor. Å holde tilbake noe av prisen for ham ville være skammelig. Å være verken kald eller varm ville være livsfarlig. Å fortæres av nidkjærhet for ham er ikke mer enn vår plikt.

Å ikke gjøre mer enn du føler deg forpliktet til, og det så sløvt som mulig, er en fattig og død måte å leve på. Det er uverdig for en sjel som er kjøpt fri med blod. Den som elsker meget, kan ikke tåle et sløvt kristenliv; han gir seg selv til Herren av hele sitt hjerte.

Merk videre hvor oppslukt kvinnen var av arbeidet sitt. Der sto hun og salvet føttene hans med salve og kysset dem igjen og igjen. Simon ristet på hodet, men hva gjorde det? Han rynket pannen og sendte

henne mørke blikk, men hun sluttet ikke å vaske føttene hans med tårene sine. Hun var altfor opptatt av Herren til å bry seg om skulende fariseere.

Om noen så på henne eller ikke, og om de likte det de så eller ikke, betydde lite for henne. Hun fortsatte rolig og fullførte det hennes elskende hjerte hadde tenkt ut.

Og det hun gjorde, var så ekte og så praktisk; hun trakk på ingen måte oppmerksomheten mot seg selv. Hun sa ikke et ord. Hvorfor ikke? Fordi hun gikk opp i handlingen med hele sin sjel. Ord! Noen har overflod av dem, men hvor fattige er ikke ord til å uttrykke et hjerte! Selv de mest lidenskapelige ordene viser oss en sjels kjærlighet bare som i et mørkt speil. Handlinger taler langt tydeligere og har en skjønnere klang enn ord.

Denne kvinnen var ferdig med å tale, i alle fall for øyeblikket, og tårer, oppløst hår og utøst balsam måtte tale for henne. Hun var altfor ivrig til å vende noens oppmerksomhet mot det hun gjorde, eller til å bry seg om hva andre mente. Enda mindre søkte hun ros eller svarte på de stygge blikkene fra den stolte fariseeren som hånet henne. Det at hun glemte alt unntatt Herren, ga kjærlighetsgjerningen hennes ynde. Det var en helhjertet hyllest hun bar fram.

Og nå, kjære venner i Jesus Kristus, ber jeg om at dere og jeg må bli så opptatt av å tjene vår Herre Jesus Kristus at det ikke betyr noe for oss hvem som smiler av oss eller rynker pannen. Måtte vi aldri bry oss med å forsvare oss når folk finner feil ved oss, og enda mindre ønske at noen skal rose oss. Måtte vi være så opptatt av ham, av arbeidet han har gitt oss å gjøre, og av kjærligheten vi kjenner til ham, at vi ikke vet om noe annet.

Om alle andre løper fra arbeidet, om alle skremmer oss eller roser oss, la oss ikke legge stor vekt på det, men trofast fortsette å tjene Jesus. Får nåden gjøre oss i stand til det, blir den virkelig forherliget.

Se, kjære venner, hva nåden gjorde av «kvinnen som var en synderinne». Kanskje syntes du at hun var verre enn deg før hun ble omvendt. Hva mener du om henne nå, når du ser henne som en angrende? Hva mener du om deg selv når du stiller deg ved siden av henne? Rødmer du ikke av skam og ber din Herre om tilgivelse for din lille kjærlighet?

**III.** La oss til sist se hvordan Frelseren var mot henne. Hva gjorde han?

For det første tok han stille imot tjenesten hennes. Han trakk ikke føttene til seg, han irettesatte henne ikke, og han ba henne ikke gå. Han visste at folk sa ting om ham fordi han lot henne røre ved seg, men likevel forbød han henne det ikke. Rolig nøt han festen som anger, takknemlighet og kjærlighet holdt for ham. Det gledet ham å se hva nåden hadde utrettet i en som før hadde vært så langt borte fra Gud.

Den duftende balsamen var ikke så deilig for føttene hans som kjærligheten hennes var for sjelen hans. For Jesus gleder seg over kjærlighet, særlig over kjærligheten hos en angrende. Tårene hennes falt ikke forgjeves; de var en lise for Jesu hjerte, som gleder seg over angerens tårer. Jubelen fra et helt folk ville ikke ha oppmuntret ham halvt så mye som denne kvinnens rene, takknemlige, ydmyke kjærlighet.

Ved å tie samtykket han, ja, han godkjente det hun gjorde, og hun var så lykkelig over å få gi uttrykk for sine dype følelser.

Så gikk Herren et skritt videre. Han vendte seg og så på henne og sa til Simon: «Ser du denne kvinnen?» (Luk 7,44) Blikket hans oppmuntret henne og fikk hjertet hennes til å hoppe av glede. Når øynene hans lyste mot henne, kunne hun se at alt var vel. Andre rynket pannen, men det var ingen rynker i hans panne, og hun ble fylt av den dypeste glede.

Deretter talte Herren og forsvarte henne og roste henne for det hun hadde gjort. Ja, han vendte seg til henne selv og sa: «Dine synder er deg forlatt» (Luk 7,48). Med det satte han segl på tilgivelsen hun hadde fått, og gjorde henne enda vissere. Det var en glede som var verdener verd.

Hun fikk en særlig velsignelse da hun hørte fra hans egne lepper at troen hennes hadde fast grunn, og at hun virkelig var tilgitt. Så sa han hva hun skulle gjøre: «Gå bort i fred!» (Luk 7,50) En tilgitt synder vil gjerne vite hva han skal gjøre for å behage sin Herre. «Hva skal jeg gjøre, Herre?» (Apg 22,10) var Paulus' bønn.

Det er som om vår Herre vil si: «Venn, stans ikke her og strid med disse fariseerne! Bli ikke værende blant denne flokken av kritikere. Gå hjem i full fred. Du har gjort hjemmet ditt ulykkelig med synden

din; gjør det nå hellig med ditt gode eksempel.» Og nettopp det tror jeg Herren Jesus vil at jeg skal si til dere, kjære venner, som har fulgt meg i denne betraktningen.

Dere ser hva nåden kan utrette; gå hjem og la familien deres få se det. Har noen av dere gjort seg skyldig i stor synd og fått stor tilgivelse, og vil derfor vise Jesus sin kjærlighet, så gjør det hjertet deres vil. Men husk samtidig at han vil at dere skal gå bort i fred.

La en hellig ro bo i hjertene deres. Bland dere ikke inn i dagens tomme strid og endeløse polemikk. Ikke slit dere ut med feidene i aviser og tidsskrifter, der moderne meninger stadig plager arme sjeler. Gå i fred! Du vet det du vet; hold deg til det. Du kjenner synden din, og du kjenner din Frelser, Kristus; hold deg til ham og lev for ham.

Gå hjem til familien din og gjør alt du kan for å gjøre hjemmet lykkelig. Før dine brødre og søstre til Kristus, og oppfordre far og mor til å komme til ham, hvis de ennå ikke har funnet ham.

Hjemmet er særlig kvinnens område. Der regjerer hun som en dronning – la henne regjere godt! Ved peisen og ved bordet, blant tjenestefolkene og i stille vennelag kan en kvinne gjøre mer til ære for Herren Jesus Kristus enn ved å bli predikant.

Og når det gjelder mennene, lengter mange etter å stråle offentlig, men det ville vært langt bedre om de skinte hjemme. Gå hjem i fred, og vis med et lykkelig og hellig liv hvilke hellige mennesker Gud kan gjøre av syndere. Du har sett hva synden og djevelen kan gjøre for å ødelegge; gå og vis hva nåden og Den Hellige Ånd kan gjøre for å reise opp. Og måtte mange, oppmuntret ved ditt eksempel, komme til tro på din Herre.

# Den døende røveren, eller det ensomme vitnet

> «En av ugjerningsmennene som hang der, spottet ham og sa: Er ikke du Messias? Frels deg selv og oss! Men den andre tok til orde og irettesatte ham og sa: Frykter du ikke engang for Gud, du som er under den samme dom? Og vi med rette, for vi får det vi fortjener etter våre gjerninger. Men han har ikke gjort noe galt. Og han sa: Jesus, husk meg når du kommer i ditt rike. Og han sa til ham: Sannelig sier jeg deg: I dag skal du være med meg i Paradis!» (Luk 23,39–43)

Den døende røveren var sannelig et stort nådens under. Som regel har folk bare sett ham fra én side: som en synder som ble kalt i den ellevte time, og derfor som et eksempel på særlig nåde fordi han var så nær døden.

Andre har gjort nok ut av dette. I mine øyne er det slett ikke det viktigste i fortellingen. Om det hadde vært forutbestemt at røveren skulle stige ned fra korset og leve femti år til, ville omvendelsen hans verken vært mer eller mindre enn den var. Den nåden som satte ham i stand til å dø i fred, ville ha satt ham i stand til å leve i hellighet, hvis det hadde vært Guds vilje.

Vi må gjerne beundre Guds nåde når den så fort gjør en mann skikket for himmelens salighet. Men den er like mye å beundre når den gjør ham rede til striden på jorden. Det er en stor nåde å bli båret bort som en frelst synder, fri for all videre kamp. Men Guds makt og kjærlighet viser seg enda klarere – om noe kan vise seg klarere – når en troende blir satt i stand til å leve midt i en ugudelig verden og bevare

sin renhet til enden. Da er han som et får omgitt av ulver, eller som en gnist av ild midt i havet.

Kjære venn, om du dør straks etter at du er født på ny, eller blir på jorden i mange år, betyr forholdsvis lite. Det forandrer ikke vesentlig hvor mye du skylder nåden. I det ene tilfellet vil husbonden vise hvordan han fort kan få blomstene sine fram til full skjønnhet. I det andre vil han bevise hvordan han kan holde dem i full blomst tross frost og snø i den grusomme vinteren på jorden. I begge tilfeller får du erfare den samme kjærligheten og makten.

Jeg synes det er andre ting å merke seg ved røverens omvendelse enn bare dette at han lærte Herren å kjenne ved dødens dør.

Merk deg først at vår Herre Jesus Kristus skulle dø i selskap med to forbrytere. Det var sannsynligvis lagt opp slik for å bringe skam over ham. De som ropte «Korsfest, korsfest!», så det som enda en vanære lagt til alt det andre. I sin ondskap bestemte de at han skulle dø som en forbryder og sammen med forbrytere – og midt mellom de to, for å vise at de regnet ham for den verste av de tre.

Men Gud gjorde på sin egen måte fiendens ondskap til skamme og vendte den til sin Sønns forherligelse. For hadde det ikke hengt en døende røver ved hans side, ville ikke et av de mest strålende troféene for hans kjærlighet blitt vunnet. Da kunne vi ikke ha sunget til hans pris:

Røveren i nøden
der fant liv i døden;
jeg, skjønt ond som han,
samme balsam fant.

Slik ga Jesu fiender ham anledning til å fortsette å søke og frelse det fortapte. Mens de trodde de hopet hån på ham, ga de ham en mulighet til å åpenbare sin seirende nåde. Hvor sant er det ikke som profeten sier i salmen: «Han som troner i himmelen, ler. Herren spotter dem» (Sal 2,4).

For det som skulle øke hans elendighet, åpenbarte hans majestet. Ja, selv om hensikten var å helle en bitter dråpe i begeret hans, tviler jeg ikke på at det ble en trøstedrikk for ham. Ingenting kunne ha gledet Jesu hjerte og fått ham til å glemme smertene et øyeblikk så

mye som å ha et ynkverdig menneske foran seg som han kunne øse sin nåde over.

Da røveren bekjente sin tro og ba med sitt siste åndedrag, må det ha vært musikk i Frelserens øre – den eneste musikken som i noen grad kunne glede ham i hans fryktelige kvaler. Å høre og svare på bønnen «Herre, husk meg når du kommer i ditt rike» ga vår Herre en dyrebar trøst. En engel styrket ham i hagen. Men her var en mann, korsfestet ved hans side, som trøstet ham på en indirekte, men svært virkningsfull måte: Han søkte hjelp hos ham.[1]

Dessuten hadde vitnesbyrdet om Kristus blant menneskene lydt lenge, men på den tiden var det svært svakt og holdt på å dø ut. Røverens bekjennelse holdt det oppe. Apostlene – hvor var de? De hadde flyktet. De disiplene som våget seg så nær at de kunne se Herren, holdt seg knapt innenfor hørevidde. Det var stakkarslige Kristusbekjennere, knapt verdt navnet.

Skulle vitnesbyrdets kjede brytes? Ville ingen bekjenne sin tro på hans suverene makt? Nei, Herren vil aldri la vitnesbyrdet opphøre. Se, han reiser opp et vitne der du minst skulle ventet det – på korset. En døende mann vitner om at Frelseren er uskyldig, og sier seg viss på at Jesus kommer i sitt rike. Mange av de frimodigste vitnesbyrdene om Kristus har kommet fra bålet. Her kom et fra korset. Og denne mannen fikk æren av å være den siste som talte for Kristus før han døde.

Kjære venner, la oss derfor alltid vente at Gud vil råde over Kristi fienders renker, slik at de må tjene til hans ære. Når alt synes å ha gått i stykker og Satan synes å herske over tiden, så la oss aldri fortvile. La oss være helt rolige og vite at på en eller annen måte vil det komme lys ut av mørke og godt ut av ondt.

Vi vil nå stå hos den døende røveren og se først på hans tro, for det andre på hans trosbekjennelse, for det tredje på hans troens bønn – og for det fjerde på svaret troen hans fikk.

**I.** Må Den Hellige Ånd først hjelpe oss å se på den døende forbryterens tro. Den var Guds Ånds verk. Ingenting i karakteren hans, slik den hadde vært, ledet fram til den.

[1] NB: «Jesus, husk meg når du kommer i ditt rike» (Luk 23,42).

Hvordan kom denne tyven til å bli en troende? Du som leser evangeliene nøye, har lagt merke til at Matteus sier: «Også røverne som var korsfestet sammen med ham, hånte ham på samme måte» (Matt 27,44). Også Markus sier: «De som var korsfestet sammen med ham, hånte ham» (Mark 15,32). Disse to evangelistene taler tydelig om begge røverne som spottere. Hvordan skal dette forstås?

Er det riktig å si at de to evangelistene taler generelt om røverne som gruppe fordi den ene av dem gjorde det? Også vi sier jo i dagligtale at et selskap har gjort det og det, selv om det i virkeligheten var én enkelt som gjorde det. Var det løst snakk? Jeg tror ikke det. Jeg liker ikke antakelser om feil i den inspirerte Skrift. Er vi ikke mer ærbødige mot Guds ord når vi tror at begge røverne hånte Jesus?

Kan det ikke være at begge først sa med én munn: «Er du Messias, så frels deg selv og oss!», men at den ene etterpå ved et under av den suverene nåden ble ledet til å skifte sinn og ble en troende? Eller treffer en tredje forklaring spikeren på hodet? Først hadde den røveren som ble botferdig, ingen mening om saken. Men ved å tie samtykket han i kameratens hån, så han godt kunne beskyldes for å ha del i den.

Men da det litt etter litt gikk opp for ham at han hadde tatt feil av Jesus fra Nasaret, behaget det Gud i sin uendelige barmhjertighet å forandre sinnet hans, så han bekjente troen – han som først hadde samtykket i kameratens spott ved å tie. Det ville være tåpelig å slå noe fast her. Men la oss trekke denne lærdommen av det: Troen kan komme inn i hjertet tross den syndige tilstanden mennesket er i. Nåden kan forvandle en røver som spotter, til en botferdig troende.

Vi kjenner heller ikke de ytre midlene som ledet til denne mannens omvendelse. Vi kan bare anta at han ble rørt da han så Herrens tålmodighet i lidelsen, eller kanskje da han hørte bønnen: «Far, forlat dem, for de vet ikke hva de gjør» (Luk 23,34). Når Guds Ånd velsignet det, var sannelig ett blikk på den korsfestede Herren nok til å forvandle et hjerte av stein til et hjerte av kjøtt.

Kanskje innskriften over vår Herres hode – «Jesus fra Nasaret, jødenes konge» (Joh 19,19) – kan ha hjulpet ham. Han var jøde og kjente noe til Skriftene. Når han la alt sammen, kan han da ikke ha sett et lys i profetiene som samlet seg om hodet til ham som led, og åpenbarte ham som den sanne Messias? Kanskje forbryteren husket Jesajas ord: «Foraktet var han og forlatt av mennesker, en smertenes mann, vel

kjent med sykdom. Han var som en som folk skjuler sitt åsyn for, foraktet, og vi aktet ham for intet» (Jes 53,3).

Eller kanskje han kom til å tenke på Davids ord i Salme 22: «De har gjennomboret mine hender og mine føtter» (Sal 22,17). Andre skriftsteder som han hadde lært i barndommen ved mors kne, kan ha dukket opp i minnet hans. Og når han la alt dette sammen, kan han ha tenkt omtrent slik: «Det kan være. Kanskje det er slik. Det er slik. Det må være slik. Jeg er viss på at det er slik. Det er Messias, ført som et lam for å slaktes.»

Alt dette er bare antakelser. Og det minner meg om at mye tro i denne verden ikke kommer på en måte vi kan peke på; den blir virket ved midler vi ikke kjenner. Så lenge den virkelig er der, betyr det lite hvordan den kom inn i hjertet, for i alle tilfeller er den Den Hellige Ånds verk. Hvordan troen kom, betyr lite sammenlignet med hva slags tro det er.

Vi vet ikke hvordan denne mannens tro begynte. Men vi vet at under de omstendighetene var den en forbausende tro. Jeg spør i fullt alvor om det noen gang har vært større tro i verden enn denne røverens. For mer enn alle andre fattet han hvor smertefull og skammelig Jesu død var, og likevel trodde han.

Vi hører om vår Herres død på korset, men vi fatter ikke hvordan den egentlig var. Og selv om vi tenkte lenge og inderlig på denne døden, ville vi sannelig aldri fatte skammen og elendigheten rundt vår Herre slik den døende røveren gjorde. For han led korsdødens pinsler ved Frelserens side. Derfor var korsdøden for ham ikke en idé, men en levende virkelighet. Foran ham var Kristus i all sin nakenhet og vanære, omgitt av den hånende mengden, døende i pine og svakhet. Og likevel trodde han at Jesus var Herren og kongen.

Hva mener dere? Noen av dere sier at dere synes det er tungt å tro på Jesus, selv om dere vet at han er høyt opphøyd i himmelen. Men hadde dere sett ham på korset, hadde dere sett det vanærede ansiktet hans og det utpinte legemet, kunne dere da ha trodd på ham og sagt: «Herre, husk meg når du kommer i ditt rike»? Ja, dere kunne ha gjort det, hvis Guds Ånd hadde skapt en tro i dere som røverens. Men det ville ha vært en tro av første klasse, en juvel av uvurderlig verdi.

Jeg sier det igjen: At røveren så levende delte Herrens skam og lidelse, gjorde troen hans bemerkelsesverdig i høyeste grad.

Denne mannens tro var dessuten sjelden klar og avgjort. Han bygde hele sin frelse på Herren Jesus og sa: «Herre, husk meg når du kommer i ditt rike.» Han viste ikke med et ord til sine gjerninger, sine følelser i øyeblikket eller sine lidelser. Han kastet seg på Jesu edle hjerte: «Du har et rike, og du kommer i det. Herre, husk meg når du kommer i ditt rike.»

Jeg skulle ønske at noen som har bekjent seg som kristne i årevis, hadde en så klar tro som røveren. Altfor ofte blander de sammen lov og evangelium, gjerninger og nåde. Men denne stakkars forbryteren stolte ikke på noe annet enn Frelseren og hans nåde. Lovet være Gud for klar tro! Jeg gleder meg over å se den her, virket så plutselig og likevel så fullkommen, så frimodig og så forstandig.

Troen hans hadde makt til å gi dyp fred. Det ligger en verden av hvile i Jesus i røverens bønn: «Herre, husk meg når du kommer i ditt rike.» Om Kristus bare ville vie ham en tanke, var det alt han trengte. Og etter at Herren hadde sagt «I dag skal du være med meg i Paradis», leser vi ikke at han som ba, sa noe mer.

Jeg hadde tenkt at han kanskje ville si: «Lovet være Herrens navn for denne søte vissheten. Nå kan jeg dø i fred.» Men takknemligheten hans var for dyp for ord, og freden hans så fullkommen at stille taushet syntes å passe best til den. Tausheten er sjelens dugg, selv om den legger seg over munnen. Og når sjelen flyr friest, får den ikke ord over leppene.

La da tausheten forkynne hans pris. Han ba ikke om lindring i smerten. Han døde fullt tilfreds, like salig som de hellige dør i sengen sin.

Den slags tro må vi alle ha hvis vi vil bli frelst. Enten vi vet hvordan vi kom til troen eller ikke, må det være en tro som kaster seg på Kristus, og en tro som derfor gir sjelen fred. Har du en slik tro, kjære venn? Hvis ikke, så husk at du kan dø plutselig, og da vil du aldri komme inn i Paradis. Tenk godt over dette, og tro på Herren Jesus nå med det samme.

**II.** For det andre vil vi se på denne mannens trosbekjennelse. Han hadde tro, og han bekjente den. Han kunne verken bli døpt eller sitte ved nattverdbordet eller bli forent med kirken her nede. Han kunne ikke gjøre noe av det som det er rett av andre kristne å gjøre. Men han

gjorde alt han kunne under de omstendighetene for å bekjenne sin Herre.

Først av alt bekjente han Kristus nesten av nødvendighet, fordi en hellig harme fikk ham til å tale ut. En stund lyttet han til den andre røveren, sin bror. Men mens han grunnet på det, brant ilden, og da talte han med tungen. For han maktet ikke lenger å høre på at det uskyldige offeret ble hånet. Han sa: «Frykter du ikke engang for Gud, du som er under den samme dom? Og vi med rette, for vi får det vi fortjener etter våre gjerninger. Men han har ikke gjort noe galt» (Luk 23,40–41).

Talte denne stakkars røveren så modig ut? Og kan da noen av dere tause kristne gå opp og ned i gatene og høre mennesker banne og spotte Kristi navn uten å kjenne en tilskyndelse i sjelen til å forsvare hans sak? Kan dere være rolige mens menneskene er så høylytte i spotten sin? Steinene dere tråkker på, kan rope mot dere.

Hvis alle var kristne og verden full av Jesu pris, kunne vi kanskje tillate oss å tie. Men når overtro og høylytt vantro flommer over, er vi nødt til å heise flagget og åpent erklære at vi er på Kristi side. Vi tviler ikke på at den botferdige røveren ville ha vedkjent seg sin Herre selv om kameraten ikke hadde spottet. Men nå var hånen en utfordring. Vekker ikke slikt deg opp? Kan du være feig i en tid som denne?

Legg så merke til at han bekjente for et øre som ikke brydde seg om å høre. Den andre røveren ser ikke ut til å ha svart, og det er grunn til å frykte at han døde i mørk vantro. Den troende røveren bekjente der han ikke kunne vente å vinne bifall, og likevel bekjente han klart. Hvordan kan det ha seg at noen kjære venner som elsker Herren, aldri har bekjent sin tro, ikke engang for sine kristne brødre?

Dere vet hvor glade vi ville bli av å høre hva Herren har gjort for dere, men ennå har vi ikke hørt det. Det finnes en mor som ville bli så lykkelig om hun bare visste at gutten hennes var frelst, eller at jenta hennes var omvendt. Og dere har nektet henne denne gleden ved å tie. Denne stakkars røveren talte for Jesus til en som ikke delte hans åndelige erfaring. Og dere har ikke engang fortalt om erfaringene deres til dem som ville ha delt dem med dere og lønnet dere med trøst og veiledning.

Jeg kan ikke forstå feige venner av Kristus. Hvordan dere klarer å skjule kjærligheten deres så lenge, kan jeg ikke si. Kjærlighet er som regel som en hoste: den røper seg selv. Eller den er som et lys som må

bli sett, eller som en søt duft som åpenbarer seg selv. Hvordan har dere kunnet skjule den dagen som har brutt fram i hjertene deres? Hva kan grunnen være til at dere bare kommer til Jesus om natten?

Jeg kan ikke løse gåten deres, og jeg håper dere vil forklare den. Kjære venner, bekjenn Jesus hvis dere elsker ham! For han befaler dere å gjøre det og sier: «Hver den som bekjenner meg for menneskene, ham skal også jeg kjennes ved for min Far i himmelen» (Matt 10,32).

Legg godt merke til at denne stakkars røverens trosbekjennelse ble fulgt av syndsbekjennelse. Han døde den mest grufulle død, korsfestelsen, og likevel bekjente han at lidelsen hans var rettferdig: «Og vi med rette.» Han bekjente ikke bare for Gud, men også for mennesker, og erklærte at landets lov, som han led under, var rettferdig.

Sann tro bekjenner Kristus, og samtidig bekjenner den sin synd. Skal troen vise seg ekte, må det være anger over synden og bekjennelse av den for Gud. En tro som aldri har hatt en tåre i øyet eller en skamrødme på kinnet, er ikke Guds utvalgtes tro. Den som aldri har kjent syndens byrde, har aldri kjent hvor herlig det er å bli kvitt den. Denne stakkars røveren er like klar når han innrømmer sin egen skyld, som når han vitner om at Frelseren er uskyldig. Leser, kan vi si det samme om deg?

Denne røverens trosbekjennelse ga Herren Jesus Kristus overmåte stor ære. Han bekjente at Jesus fra Nasaret ikke hadde gjort noe urett, mens mengden rundt korset fordømte ham med ord og fakter. Han æret Kristus ved å kalle ham Herre mens andre hånte ham, ved å tro på hans rike mens han døde på et kors, og ved å be Jesus huske ham, enda han selv var i dødens smerter.

Sier du at dette ikke var stort? Godt. Da skal jeg være så dristig å spørre mange som bekjenner seg som kristne, om de i hele sitt liv har gjort så mye for å ære Kristus som denne røveren gjorde på de få minuttene. Noen av dere har sikkert ikke gjort det, for dere har aldri bekjent ham. Og andre har bekjent ham på en så utvortes måte at det ikke tjente til noe.

Å, det har vært tider da du kunne ha vært et redskap til frelse for mange sjeler, om du hadde opptrådt som en mann og sagt rett ut midt i en rå flokk: «Jeg tror på ham som dere spotter, og jeg kjenner sødmen i det dyre navnet som dere tramper under føttene.» Men du tidde. Du

hvisket til deg selv at forsiktighet er den beste delen av tapperheten, og så lot du din Mesters ære bli tråkket ned i sølen.

Å, min søster, hadde du stått fast i familien din og sagt: «Dere får gjøre som dere vil; jeg for min del vil tjene Herren», da hadde du æret Gud langt mer enn du har gjort. For jeg frykter at du har levd halvhjertet og gitt etter for mye som du visste var galt. Du protesterte ikke, og du irettesatte ikke broren din for synden hans. Du tok bare hensyn til din egen fred og ditt eget velvære i stedet for å søke din Forløsers ære.

Vi har hørt folk tale om den døende røveren som om han aldri gjorde noe for sin Herre. Men la meg spørre den kristne kirke om den ikke har medlemmer blant seg – ja, også gråhårede medlemmer – som har vært bekjennende kristne i femti år, men som aldri har båret et så helt ærlig og tydelig vitnesbyrd om Kristus som denne mannen gjorde mens han ble pint på korset.

Husk at denne mannens hender og føtter ble pint, og han led de feberkvalene som følger med korsfestelsen. Motet hans må ha sunket under dødssmertene. Og likevel var han så djerv når han refset, så fattet når han ba, og så rolig i ånden som om han ikke led noe. Slik æret han sin Herre.

Et annet trekk ved denne mannens bekjennelse er verdt å legge merke til: Han ønsket tydeligvis inderlig at kameraten skulle skifte sinn. Han refset ham, og han prøvde å overbevise ham. Kjære venner, jeg må igjen stille et personlig spørsmål. Finnes det ikke mange bekjennende kristne som aldri har vist en tidel så stor omsorg for andres sjeler som denne røveren?

Du har i årevis hørt til menigheten. Men har du noen gang sagt så mye til din bror som denne døende røveren sa til mannen som hang ved siden av ham? Du har tenkt å gjøre det. Ja, men har du noen gang gjort det?

Du svarer at du har vært glad for å kunne slutte deg til andre på et møte. Det vet jeg også, og så langt er alt vel. Men har du noen gang personlig sagt så mye til en annen som denne døende røveren sa til kameraten sin? Jeg frykter at noen av dere ikke kan si det.

Jeg for min del velsigner og opphøyer Guds nåde, som ga denne mannen en av Åndens søte frukter så snart han selv var kommet til

tro på Jesus: en hellig medlidenhet med en annens sjel. Måtte vi alle få mer og mer av den.

**III.** Så mye om hans trosbekjennelse. Nå for det tredje litt om hans troens bønn: «Herre, husk meg når du kommer i ditt rike.»

Han tiltalte den døende Frelseren som Gud. For en underfull tro, som kaller ham Herre – han som var en orm og ikke et menneske, og som hang der på korset for å dø! Hva skal vi da si om dem som nekter å anerkjenne hans guddom nå, enda han er opphøyd i himmelen? Denne mannen kjente Kristus klarere enn de gjør. Måtte Herren ta skjellene fra øynene deres og hjelpe dem til å tilbe Jesus som Gud!

Han ba også til ham som til en som hadde et rike. Det trengtes tro til det, ikke sant? Han var en døende mann i fiendenes hender, naglet til et kors, og likevel trodde han at Jesus skulle komme i et rike. Han visste at Jesus skulle dø om kort tid; han var merket av dødsangsten. Og likevel trodde han at Jesus skulle komme i et rike. Å, herlige tro!

Kjære venn, tror du på Kristi rike? Tror du at han regjerer i himmelen, og at han skal komme igjen for å herske over hele jorden? Tror du på Kristus som kongenes konge og herrenes herre? Be da slik til ham: «Herre, husk meg når du kommer i ditt rike.» Måtte Gud gi deg den troen som lærte denne røveren å be slik.

Legg merke til at han bare ba om en åndelig velsignelse. Den andre røveren sa: «Frels deg selv og oss!» Han mente: «Frels oss fra dette korset, berg oss fra døden som nå truer oss.» Han søkte timelige velgjerninger. Men denne mannen ba bare om at Kristus skulle huske ham i sitt rike.

Går bønnene deres i samme retning, kjære venner? Da priser jeg Herren, som har lært dere å søke evige velsignelser heller enn timelige. Hvis en syk mann bekymrer seg mer om tilgivelse enn om helse, er det et godt tegn. Der troen er virksom, blir de åndelige godene satt høyere enn alle andre.

Legg merke til hvor ydmykt han ber. Han ba ikke om en plass ved Kristi høyre hånd. Egentlig ba han ikke Herren om å gjøre noe for ham, bare om å huske ham. Men dette å «huske» er et stort ord, og han la mye i det: «Gi en tanke til din stakkars lidelsesfelle, som nå bekjenner sin tro på deg. Måtte du i din herlighet tenke på meg i kjærlighet, til mitt beste.»

Det var en svært ydmyk bønn. Den viste hans store tillit til Jesus, for han trodde at det var nok bare å bli husket av ham. «Gi meg bare smulene som faller fra bordet ditt, så er det nok for meg. Bare en tanke, Herre Jesus, men en tanke fra din kjærlige sjel, og det skal stille min sjel.»

Dryppet ikke bønnen hans av tro, slik en vokskake drypper av honning? Det virker som om bønnen hans har ligget i bløt i tro til den var helt gjennomtrukket av den, for han ber med slik kraft og likevel så ydmykt. Husk hva slags mann han hadde vært, og likevel sier han: «Herre, husk meg når du kommer i ditt rike.»

Merk deg at det er en røver, en utstøtt, en forbryter på korset, som ber slik. Han er dømt av landets lov, og likevel vender han seg til himmelens konge og ber om å bli husket. Ond som han er, tror han at Herren Jesus vil vise ham nåde. Å, for en modig tro!

Vi ser hvor sterk denne troen var, når vi tenker på at han ikke hadde fått noen innbydelse til å be slik. Jeg vet ikke om han noen gang hadde hørt Kristus forkynne. Ingen apostel hadde sagt til ham: «Kom til Kristus, så skal du finne nåde.» Og likevel kom han til Jesus. Her kommer en ubuden gjest frimodig, i hellig tillit til Kristi majestetiske kjærlighet. Han kommer dristig og bønnfaller: «Herre, husk meg.»

Husk også at han var ved dødens rand. Han visste at han ikke kunne leve lenge. Den romerske soldaten som skulle knuse beina, skulle sannsynligvis snart gi ham det siste støtet. Men i dødens stund ropte han «Herre, husk meg!» med den sterke tilliten som en mektig tro gir. Ære være Gud, som virket en slik tro i en slik mann!

**IV.** For det fjerde skal vi nå tale om svaret troen hans fikk, og når vi har gjort det, er vi ferdige.

Vi vil bare si at troen hans brakte ham til Paradis. Vi hadde en gang et paradis, og den første Adam mistet det. Den andre Adam har vunnet Paradis tilbake og har gjort i stand et Eden der oppe for de troende, skjønnere enn den første herlige hagen her nede. Troen førte den døende røveren dit, slik at han fikk være med Kristus i Paradis, og det var det beste av alt: «I dag skal du være med meg i Paradis.» All den gleden og herligheten som ventet Kristus, skulle røveren se og dele med ham.

Og troen brakte ham til Paradis samme dag. Iblant kunne en korsfestet leve i to–tre dager. Jesus forsikrer denne mannen om at han

ikke har lenge igjen å lide. Og han bekrefter det med et «sannelig», det ordet vår Herre brukte når han skulle bekrefte noe: «Sannelig sier jeg deg: I dag skal du være med meg i Paradis!»

En slik lodd vil troen vinne for hver av oss, kanskje ikke i dag, men en dag. Tror vi på Jesus Kristus, som døde for våre synder, skal vi være med ham i den åndelige verdens glede og lykke, i Paradis, der herligheten er evig. Om vi kom til tro nå og døde straks etter, ville vi være hos Kristus med en gang, like sikkert som om vi hadde vært omvendt for femti år siden.

Du kan ikke si hvor kort livet ditt blir, men det er godt å være beredt. I morges hørte jeg at en venn som var her sist søndag, var blitt syk, og timen etter at han var død. Det gikk fort; han ble slått ned, og så var det forbi med det samme. Det kan bli loddet for noen av dere. Og hvis det skulle bli det, har du ingen grunn til å frykte, hvis du som røveren overgir deg helt i Jesu hender og roper: «Herre, husk meg når du kommer i ditt rike.»

Teksten vår lærer oss ikke bare at Kristus kan frelse i vår siste time, selv om det er sant. Den lærer oss også at Jesus er i stand til å frelse oss nå i dette øyeblikket, og at frelsen må være en øyeblikkelig og fullkommen handling, slik at vi er helt frelst, enten det blir liv eller død.

Det vil ikke ta lang tid for Herren å reise opp de døde. I et øyeblikk skal de døde bli reist opp uforgjengelige. Og det tar ingen tid for Herren å føde en sjel på ny. Døde sjeler får liv i et øyeblikk når Den Hellige Ånd blåser på dem.

Troen gir straks tilgivelse. Det er ingen prøvetid å gjennomgå, ingen dyder å strebe etter, ingen anstrengelser å gjøre for å bli frelst. Du er frelst hvis du tror på Jesus; Kristi fullbrakte verk er ditt. Du er Guds elskede, antatte, tilgitte barn. Frelst er du, og frelst skal du være nå og alltid, hvis du tror.

Øyeblikkelig frelse! Det gir Guds Ånd til dem som stoler på Jesus. Du trenger ikke å vente til morgendagens sol har gått opp. Snakk ikke om en mer beleilig tid. Der du sitter, kan Guds allmektige nåde komme over deg og frelse deg.

Og dette skal være et tegn for deg på at Kristus, herlighetens håp, er født i ditt hjerte: Når du tror på ham som din tilgivelse, din rettferdighet, ditt alt, skal du få fred. Hvis du bare overgir deg i Jesu hender,

er du en frelst sjel, og himmelens engler synger Guds og Lammets pris for din skyld.

# Paulus fra Tarsus, eller forbildet på omvendelse

> «Men jeg fikk miskunn, for at Jesus Kristus på meg først kunne vise hele sin langmodighet, til et forbilde for dem som skal komme til tro på ham til et evig liv.» (1 Tim 1,16)

Det er en utbredt villfarelse at apostelen Paulus' omvendelse var et uvanlig tilfelle, og at vi ikke kan vente at mennesker i dag skal bli frelst på samme måte. Det er blitt sagt at dette tilfellet var et unntak fra alle regler, et enestående under. Men teksten min sier tydelig det motsatte. Den forsikrer oss om at apostelen, som fikk del i Guds langmodighet og miskunn, ikke var et unntak fra regelen. Han var et forbilde og skal regnes som et mønster på den miskunn Gud viser andre troende.

Ordet apostelen bruker, «til et forbilde», kan bety det boktrykkerne kaller prøvearket, det første avtrykket, som alle de følgende eksemplarene blir like. Han var det typiske eksemplet på Guds langmodighet, modellen som andre blir formet etter. For å bruke et bilde fra kunstnerens atelier: Paulus var den ideelle skissen av en omvendt, et utkast til Jesu arbeid med menneskeheten. Kunstnere lager skisser med kull, og etter hvert som de fullfører maleriet, arbeider de ut de enkelte linjene.

Med Paulus laget Herren så å si en skisse, et utkast til nådens arbeid slik det vanligvis skjer. Alle omvendelser ligner i høy grad på denne «mønsteromvendelsen». At forfølgeren Saulus fra Tarsus ble forvandlet til apostelen Paulus, er et typisk eksempel på nådens gjerning i hjertet.

Uten mer innledning går vi rett over til to eller tre betraktninger. Først skal vi se at Herren hadde andre for øye da han omvendte Paulus. Her er Paulus et forbilde.

I hvert enkelt tilfelle blir den enkelte frelst, ikke bare for sin egen skyld, men med tanke på andres beste. De som synes at læren om utvelgelsen er hard, burde ikke benekte den, for den er bibelsk. Men den vil ikke føles så hard når de husker at utvalgte menn har stor betydning for menneskeslekten.

Jødene ble kåret ut som et utvalgt folk for å bevare Guds åpenbaring for alle folk og alle tider. Mennesker som av Guds nåde blir personlig utvalgt til evig liv, blir også kåret ut til redskaper som skal bære Jesu navn til andre.

Vår Herre kalles Frelser, særlig for dem som tror, men han kalles også alle menneskers Frelser. Og når han har for øye det beste for det ene mennesket han har utvalgt, har han samtidig kjærlighetstanker med andre gjennom dette mennesket – ja, kanskje med tusener som ennå ikke er født.

Apostelen Paulus sier: «Jeg fikk miskunn, for at Jesus Kristus på meg først kunne vise hele sin langmodighet, til et forbilde for dem som skal komme til tro på ham til et evig liv.» Jeg synes jeg ser tydelig at Paulus' omvendelse hang nøye sammen med mange andres omvendelse. Måtte den ikke vekke interesse i sjelen hos fariseerne, brødrene hans?

Menn av hans klasse, dannede mennesker som i likhet med ham var hjemme hos de greske filosofene og de jødiske rabbinerne, menn med innflytelse og rang, måtte sannelig spørre: «Hva er dette for en ny religion som har fortryllet Saulus fra Tarsus? Denne ivreren for jødedommen er nå blitt en ivrer for kristendommen. Hva kan det være ved den?» Omvendelsen hans måtte helt naturlig vekke spørsmål og tanker og slik lede andre av hans stand til å bli troende.

Og, min kjære venn, hvis du er blitt frelst, bør du se det som et tegn på Guds miskunn mot din stand. Er du arbeidsmann, så la frelsen din bli en velsignelse for arbeidskameratene dine. Har du en høyere stilling, så tenk på at Gud har til hensikt å la deg bli til velsignelse for noen i samme stilling som deg. Er du ung, så håp at Gud vil velsigne ungdomsflokken omkring deg.

Og er du kommet til årene, så håp at omvendelsen din i den ellevte time kan oppmuntre andre gamle pilegrimer til å søke og finne hvile for sjelen. Når Herren kaller ett menneske fra en stand, får han en offiser som vil verve kameratene sine under korsets banner.

Kan ikke dette oppmuntre en søkende sjel til å håpe at Herren kan frelse ham, selv om han kanskje er den eneste i hele familien som tenker over slikt? Og at Herren deretter kan bruke ham til å føre hele slekten hans til frelse?

Vi legger merke til at Paulus ofte brukte beretningen om sin omvendelse for å anspore andre. Han skammet seg ikke over å fortelle sin egen livshistorie. Fremragende sjelevinnere som Whitefield og Bunyan brukte Guds miskunn mot seg selv som argument overfor sine motstandere.

Store predikanter av en annen skole, som Robert Hall og Chalmers, omtaler aldri seg selv, og jeg kan beundre tilbakeholdenheten deres. Likevel er jeg overbevist om at hvis noen av oss skulle følge eksemplet deres, ville vi kaste bort et av de mektigste våpnene i krigen vår. Hva kan være mer virkningsfullt og mer overbevisende enn fortellingen om guddommelig miskunn, fortalt av mannen som selv har opplevd den?

Det er bedre enn et dusin historier om omvendte afrikanere, og den åpner menneskers hjerter uendelig mye bedre enn de best gjennomarbeidede avhandlinger om moralsk fortreffelighet. Gang på gang ga Paulus en lang beretning om omvendelsen sin, for han følte at den var noe av det beste han kunne fortelle. Enten han sto for Feliks eller for Agrippa, var dette hans forsvar for evangeliet.

I brevene sine omtaler han titt og ofte Guds miskunn mot seg, og vi kan være sikre på at apostelen gjorde rett i å argumentere slik ut fra sitt eget tilfelle. Det er ærlig og kraftig bevisførsel, og vi må på ingen måte la den ligge ubrukt av frykt for å bli kalt egoistiske. Gud vil at vi skal bruke omvendelsen vår til å anspore andre og si til dem: «Kom og hør, alle dere som frykter Gud! Jeg vil fortelle hva han har gjort mot min sjel» (Sal 66,16).

Vi peker på at vi selv har fått tilgivelse, og sier: «Stol på den levende Forløseren, så skal du finne, slik vi har gjort, at Jesus utsletter overtredelsene for hver den som tror.»

Hele livet igjennom ga omvendelsen Paulus mot til å håpe for andre. Har du lest det første kapitlet i Romerbrevet? Mannen som skrev ned de fryktelige versene, kunne godt ha avsluttet med å skrive: «Kan disse uhyrene bli omvendt? Det kan ikke være til noen nytte å forkynne evangeliet for folk som er så sunket ned i last.»

Dette ene kapitlet tegner – så dristig som finfølelsen tillater – de navnløse, skammelige lastene hedningeverdenen var sunket ned i. Likevel gikk Paulus ut for å forkynne evangeliet for den skitne og fordervede slekten, i tro på at Gud ville frelse seg et folk ut av dem.

At han selv var blitt frelst, må sikkert ha hjulpet ham til å håpe for menneskeheten. På noen måter så han seg selv som like ille som hedningene, og på andre måter som enda verre. Han kalte seg den største blant syndere, og han sier at Gud frelste ham først for å vise hele sin langmodighet på ham.

Etter at Paulus selv var blitt omvendt, tvilte han aldri på at et menneske kunne bli omvendt, hvor beryktet det enn var. Dette styrket ham i kampen mot de mest fryktinngytende motstanderne: Han som overvant en slik som meg, kan også temme andre og få dem til å bli frivillige fanger under sin kjærlighet.

Det var enda en forbindelse mellom Paulus' omvendelse og andres frelse, og det var denne: Den drev ham framover i livsgjerningen hans: arbeidet med å føre syndere til Kristus. «Jeg fikk miskunn», sa han, «og den samme røsten som talte fred til meg, sa: Jeg har gjort deg til et utvalgt redskap til å bære mitt navn fram for hedningefolkene.»

Og han bar hans navn fram, mine brødre. Han dro til fjerne strøk for ikke å bygge på en grunnvoll andre hadde lagt, og han ble en byggmester for Guds kirke. Så utrettelig han arbeidet! Så inntrengende han ba! Med hvilken kraft han forkynte! Baktalelse og forakt bar han med den største tålmodighet. Piskeslag og steining skremte ham ikke.

Fangenskap, ja, selve døden trosset han; ingenting kunne kue ham. Fordi Herren hadde frelst ham, følte han at han på alle måter måtte frelse noen. Guddommelig kjærlighet var i ham som en ild, og hvis han hadde tidd, ville han snart ha måttet rope med den gamle profeten: «Jeg er trett av å tie» (Jer 20,9).

Det er han som sa: «Det er en nødvendighet som ligger på meg, for ve meg om jeg ikke forkynner evangeliet!» (1 Kor 9,16). Paulus, den

store synderen, ble frelst for at han kunne bli fylt av nidkjærhet og føre skarer til evig liv.

Nå vil jeg stanse et øyeblikk og stille et spørsmål. Du bekjenner at du er omvendt, min kjære venn. Hvilken betydning har omvendelsen din allerede hatt for andre? Den burde ha hatt en svært merkbar betydning. Har den det? Whitefield sa at da hjertet hans var blitt fornyet, var hans første ønske at kameratene han nylig hadde kastet bort tiden sammen med, måtte bli ført til Kristus.

Det var naturlig og prisverdig at han ville begynne med dem. Husk hvordan en av apostlene straks gikk og fortalte det til broren sin da han hadde funnet Frelseren. Det passer best at de unge vier sin første åndelige begeistring til søsknene sine. Og omvendte foreldre har først og fremst ansvar for sine sønner og døtre.

Enhver som er blitt fornyet i sitt sinn, burde straks begynne å virke blant dem han er knyttet til ved slektskap, vennskap eller naboskap. Og enhver burde kjenne: Ingen lever for seg selv. Hvis Guds nåde har tent en ild i deg, er det for at dine medvandrere skal komme til å brenne med samme lue.

Hvis den evige kilden har fylt deg med levende vann, er det skjedd for at det skal flyte strømmer av levende vann fra deg. Du er velsignet for at du skal bli til velsignelse. Hvem har du vært til velsignelse for? La spørsmålet gå rundt. Ikke unngå det. Det beste du kan gi Gud igjen når han frelser deg, er at du blir et redskap i hans hånd til å frelse andre.

Hva har du gjort til nå? Har du noen gang snakket med vennen som deler kirkebenken med deg? Han har sittet der lenge, og kanskje er han uomvendt. Har du pekt på Guds Lam for ham? Har du noen gang snakket med tjenerne dine om sjelen deres? Har du nå brutt isen så mye at du kan snakke med din egen søster eller din egen bror? Begynn, kjære venn.

Den kristendommen som går sammen med selviskhet, går ikke sammen med Kristus. Du har ikke Kristi Ånd hvis det eneste du søker, er din egen frelse, og om noen ikke har Kristi Ånd, da hører han ikke Kristus til.

Skammer du deg over at du har vært forsømmelig i tiden som er gått, så legg om kursen for framtiden. Tomme klagemål kan ikke bøte på tapte anledninger, men hellige beslutninger kan hindre nye

forsømmelser. Kom nå, hva kan du gjøre? Ta imot rådet med et takknemlig hjerte, og vær ikke lenger en stum hund, et ufruktbart tre, et ubeskrevet blad i Guds kirke.

Du kan ikke vite hvilke skjulte tråder som binder deg sammen med medmenneskene dine og skjebnen deres. Som du vet, var det en gang en skomaker i Northamptonshire. Hvem kunne se noen forbindelse mellom ham og Indias millioner? Men Guds kjærlighet var i hjertet hans, og Carey kunne ikke hvile før han i Serampore hadde begynt å oversette Guds ord og forkynne for sine medmennesker.

Vi må ikke bare tenke på de få menneskene Carey førte til Kristus, selv om det er verdt å ofre livet for å frelse én sjel. Carey ble også banebryter og leder for et misjonsselskap som aldri vil holde opp å arbeide før India bøyer seg for Immanuel. På en hemmelighetsfull måte dro denne mannen India til Herren Jesus Kristus, han drar det nå, og han vil fortsatt dra det.

Bror, vet du hvilken makt du har? Våkn opp og prøv den! Har du noen gang lest dette stedet: «Du har gitt ham makt over alt kjød, for at han skal gi evig liv til alle dem som du har gitt ham» (Joh 17,2)? Gud har gitt sin Sønn makt over alt kjød, og med en del av denne makten utruster Jesus sine tjenere.

Se deg omkring, du gjenfødte menneske! Livet ditt kan bli opphøyet. Våkn opp! Begynn å tenke på hva Gud kan gjøre gjennom deg. Regn ut hvilke muligheter som ligger foran deg, med den evige Gud som din hjelper. Rist støvet av deg og kle deg i den uegennyttige nestekjærlighetens vakre smykke. Så skal det vise seg hvor uendelig nådig Gud har vært mot hundrevis av mennesker da han omvendte deg.

Siden Paulus' frelse hang så tydelig sammen med andres frelse, var den altså et forbilde for alle omvendelser.

**II.** For det andre: Paulus sto fremst som synder, men det hindret ham ikke i å bli den første i nåde, og også her er han et forbilde for oss. Han som var fremst i synd, ble også fremst i tjeneste. Saulus fra Tarsus var en spotter, og han fortjener ros for at han ikke har skrevet ned noen av sine spottende ord.

Vi hører mye om omvendte tyver og landstrykere, og vi kan aldri hindre dem i å fortelle omvendelseshistoriene sine. Men når de forteller skitne trekk, burde de heller tie. Paulus sier at han var en spotter, men han gjentar aldri noen av sine gudsbespottelser. Vi finner nok

ondt i vårt eget hjerte, så vi trenger ikke å høre om andre folks stygge laster.

Men hvis noen av dere er så nysgjerrige at dere vil vite hva slags bespottelser Paulus kunne si, kan dere bare snakke med en omvendt jøde. Han kan fortelle dere hvilke forferdelige ord noen av hans folk bruker mot vår Herre.

Jeg tviler ikke på at Paulus i sin uomvendte tilstand tenkte så ondt om Kristus som han kunne. Han regnet ham for en bedrager, kalte ham det og la til mange vanærende ord. Han sier ikke om seg selv at han var et menneske uten tro som forkastet alt. Men han sier at han var en spotter, og det er et sterkt uttrykk, men ikke for sterkt, for apostelen gikk aldri ut over sannheten.

Han var rett og slett en spotter, og han fikk også andre til å spotte. Skulle en vanhellig spotter som kjenner hvor stor synden hans er, få disse linjene for øye? Gud gi at han må bli drevet til å søke nåde slik Saulus fra Tarsus gjorde, for all synd og spott skal menneskene få forlatelse for.

Fra spotten, som var leppenes synd, gikk Saulus videre til forfølgelsen, som er hendenes synd. Han hatet Kristus og hatet også hans folk. Han gledet seg over å stemme for at Stefanus skulle dø, og han passet på klærne til dem som steinet denne martyren. Han slepte menn og kvinner i fengsel og tvang dem til å spotte.

Da han hadde gjennomsøkt hele Judea så grundig han kunne, fikk han med seg brev til Damaskus for å gjøre det samme der. Byttet hans var blitt tvunget til å forlate Jerusalem og flykte til fjerntliggende steder, men han «raste slik imot dem at han forfulgte dem like til byer i utlandet» (Apg 26,11). Han ble den første i spott og forfølgelse.

Skulle en forfølger lese eller høre disse ordene? Måtte han da se at det finnes tilgivelse også for ham. Jesus, som ba: «Far, forlat dem, for de vet ikke hva de gjør» (Luk 23,34), går ennå i forbønn for de mest rasende av sine fiender.

Så legger han til at han var en voldsmann. Jeg tror Bengel mener at ordet egentlig uttrykker at han var en som foraktet. Denne fremragende utleggeren sier: Spotten var hans synd mot Gud, forfølgelsen hans synd mot kirken, og forakten var hans synd mot sitt eget hjerte. Han var en voldsmann som gjorde det han kunne for å skade Kristi sak, og med det skadet han seg selv.

Han stampet mot brodden og gjorde vold på sin egen samvittighet. Han var så avgjort mot Kristus at ingen pris var for høy for ham, bare han kunne hindre troen i å spre seg – og han hindret den fryktelig. Han var en leder i motstanden mot Guds Ånd, som arbeidet i Kristi kirke. Han sto fremst blant dem som kjempet mot Kristi kors.

Legg nå merke til at han ble frelst som et forbilde. Dette skal vise deg at også du kan få den samme nåden som Paulus, selv om du har vært fremst i synd.

Og har du ikke vært blant de fremste: Nåden som er i stand til å frelse den største av syndere, kan sannelig frelse deg, som ikke er kommet så langt. Hvis nådens bro bærer elefanten, bærer den sannelig musen. Når Guds nåde kunne bære over med de verste syndere, kan den også ha tålmodighet med deg.

Er en port vid nok til at en kjempe kan komme gjennom, så har enhver dødelig av vanlig størrelse plass nok. Da den største synderen ble frelst, ble fortvilelsens hode hogd av og satt på stake. Ingen kan nå si at han er for stor en synder til å bli frelst, for den største synderen ble frelst for atten hundre år siden. Hvis anføreren, han som gikk i spissen for synderskaren, er blitt renset i det dyrebare blodet og nå er i himmelen, hvorfor skulle ikke jeg bli det, og hvorfor ikke du?

Da Paulus var blitt frelst, ble han en fremstående mann blant de hellige. Herren ga ham ikke en annenklasses plass i kirken. Han hadde vært den fremste synderen, men likevel sa ikke Herren: «Jeg frelser deg, men jeg vil alltid huske din ondskap, og den skal være til skade for deg.»

Nei, han aktet ham tro og satte ham til tjenesten og aposteltjenesten, så han ikke på noe vis sto tilbake for de veldige apostlene. Bror, om du er gått langt i synd, er det ingen grunn til at du ikke skulle kunne bli til like stor nytte. Tvert imot er det en grunn til at du vil bli det, for det er en regel i nådens rike at den som har fått mye tilgitt, elsker mye, og mye kjærlighet fører til mye tjeneste.

Hvem var klarere i læren enn Paulus? Hvem var mer alvorlig i forsvaret for sannheten? Hvem var mer selvoppofrende? Hvem var mer heltemodig? På noen måter står Paulus' navn i den kristne kirke nærmest Jesu Kristi navn. Slå opp i Det nye testamente og se hvor stor del av det Den Hellige Ånd har talt ved sin tjener Paulus. Se så

ut over kristenheten og legg merke til hvor mektig denne mannens innflytelse ennå merkes, og må merkes, til Mesteren kommer igjen.

Å, du store synder, selv om du nå er rede til å spotte Kristus, er det min bønn at han i dette øyeblikket må slå deg ned og vende deg om, så du blir et Guds barn. Måtte han få deg til å brenne like mye for sannheten som du nå brenner mot den, og bli like nidkjær i det gode som du nå er i det onde.

Ingen blir så mektige kristne og så brennende predikanter som de som er løftet opp fra syndens dyp og renset og helliget ved Jesu Kristi blod. Måtte nåden gjøre dette med deg, min kjære venn, hvem du så er.

Slik ser vi av teksten vår at Herren viste Paulus nåde for at det i ham først kunne bli tydelig: Et menneske som er kommet langt i synd, er ikke hindret i å få stor nåde – tvert imot.

**III.** Nå kommer jeg til det som teksten legger vekt på: Paulus ble vist langmodighet til et forbilde for andre. «For at Jesus Kristus på meg først kunne vise hele sin langmodighet, til et forbilde for dem som skal komme til tro på ham til et evig liv.» Legg merke til Guds store langmodighet med Paulus. Han sier: «Han viste hele sin langmodighet.» Ikke bare all den langmodigheten Gud hadde vist andre, men all den som kunne tenkes å finnes – hele sin langmodighet.

Nådens hele høyde jeg erkjenner,
nådens hele dybde, og jeg ser …

Det er som om han hadde gått til den ytterste grensen i synd, og Herren også hadde strukket sin langmodighet så langt det var mulig.

Denne langmodigheten viste seg først ved at livet hans ble spart mens han stormet hodekulls fram i synd og fnyste av trusler og hån mot nasareeren og hans folk. Hvis Herren bare hadde løftet fingeren, ville Saulus ha blitt knust som et møll. Men Den Allmektige holdt vreden sin tilbake. Opprøreren fikk leve.

Og det var ikke alt. Etter alt han hadde syndet, gjorde Herren det mulig for ham å få nåde. Han spottet og forfulgte som en rasende. Er det ikke et under at Herren ikke sa: «Nå er du endelig gått så langt at jeg ikke bærer over med deg lenger, og du skal dø som Herodes, som ble fortært av makk»? Det ville ikke vært det minste underlig om Gud hadde dømt slik.

Men han lot ham leve innenfor nådens rekkevidde. Og enda bedre: I rette tid sendte han ham evangeliet og førte det rett inn i hjertet hans. Midt i opprøret frelste han ham. Han hadde ikke bedt om å bli omvendt, langt ifra. Uten tvil hadde han samme dag på veien til Damaskus vanhelliget Frelserens navn, men den mektige nåden kom og frelste ham ved sin egen kraft. Å, du mektige, frie, seierrike nåde! Så langmodig den i sannhet var!

Da den guddommelige nåden hadde kalt Paulus, tok den bort all hans synd, hvert gran av den, både blodsutgytelsen og spotten, alt på én gang. Derfor var ingen noen gang mer sikker på at han var renset, enn apostelen.

«Så er det da ingen fordømmelse for dem som er i Kristus Jesus», sa han (Rom 8,1). «Da vi nå er rettferdiggjort av tro, har vi fred med Gud» (Rom 5,1). «Hvem vil anklage Guds utvalgte?» (Rom 8,33). Dere vet hvor klart han så dette, og han talte ut fra sin egen erfaring.

Langmodigheten hadde vasket bort all hans synd. Og den langmodigheten som nådde ned til hans synds dyp, løftet ham helt opp til apostelembetet, så han selv fikk vise fram Guds langmodighet, som løfter et menneske høyt opp. For en gunst det må ha vært for ham å få lov til å forkynne evangeliet!

Jeg tenker at han av og til, når han forkynte mest inntrengende, kunne stanse et øyeblikk og si til seg selv: «Paulus, er dette deg?» Særlig da han dro ned til Tarsus, må han ha undret seg over seg selv og over Guds mektige nåde. Han forkynte den troen han en gang hadde prøvd å utrydde.

Mange ganger når han etter en preken trakk seg tilbake til rommet sitt, må han ha sagt: «Under over under at jeg som en gang kunne forbanne, nå er blitt ført til å forkynne! At jeg som var full av trusler og fnøs av mord, skulle få Guds Ånd i rikt mål, så jeg nå feller tårer når jeg hører Jesu navn, og så jeg nå akter alt for tap, fordi kunnskapen om Kristus Jesus, min Herre, er så mye mer verd!»

Å, brødre og søstre, dere har ikke målt langmodigheten før dere har fulgt den i hele dens lengde, fra den ene enden til den andre. Da ser dere at Gud i nåde ikke husker sin tjeners synd, men løfter ham opp til tjenestens høye stilling i sin kirke.

Og dette skjedde til et forbilde. Han lar deg se at han vil vise den samme langmodigheten mot dem som tror. Har du bannet, vil han

rense munnen din og fylle den med sin pris. Har du hatt et svart og grusomt hjerte, fullt av fiendskap mot Jesus? Han vil gi deg et nytt hjerte og en ny ånd. Har du vært sunket ned i alle slags synder? Er de så skammelige at du ikke tør tenke på dem? Tenk på det dyrebare blodet, som tar bort hver flekk.

Er syndene dine så mange at du ikke kan telle dem? Føler du deg nesten fordømt allerede når du bare husker livet ditt? Det undrer meg ikke, men han kan fullkomment frelse dem som kommer til Gud ved ham. Du er ikke gått lenger enn Paulus gikk. Derfor kan hele den samme langmodigheten nå også deg, og det ligger store muligheter foran deg: Du kan bli hellig og til velsignelse.

Selv om du har vært en gategutt eller en tyv, kan Guds nåde gjøre noe underfullt ut av deg hvis den renser deg. Mang en strålende juvel i Immanuels krone er tatt opp fra skarnet. Du er en rå steinblokk, men Jesus kan forme deg og polere deg og sette deg som en søyle i sitt tempel. Bror, fortvil ikke! Se hva Saulus var, og hva Paulus ble, og lær av det hva du kan bli.

Selv om du nå føler at avgrunnens onde ånder ville være passende selskap for en fortapt sjel som deg, så tro likevel på Jesus, og en dag skal du vandre blant englene, like ren og hvit som de. Det var Guds hensikt at Paulus' erfaring av nådens langmodighet skulle være et forbilde på hva Gud vil gjøre for deg.

Videre var det Guds hensikt at måten Paulus ble omvendt på, skulle være et forbilde, og med dette vil jeg slutte. Jeg sier ikke at vi kan vente å få den samme underfulle åpenbaringen som Paulus fikk. Men vi har et forbilde som enhver omvendelse kan males etter. Ikke to tilfeller er like i enkelthetene, men i de store trekkene er Paulus' omvendelse et forbilde for alle andres omvendelse.

Hvordan ble denne omvendelsen virket? Det er klart at det ikke var noe i Paulus som virket med til frelsen hans. Du kunne ha gransket ham tvers igjennom uten å finne det minste som kunne gi håp om at han ville bli omvendt til troen på Jesus. Legningen hans, oppdragelsen, omgivelsene og livsinteressene, alt bandt ham til jødedommen og gjorde det svært usannsynlig at han noen gang skulle bli en kristen.

Den første eldste i kirken som talte med ham om guddommelige ting, kunne nesten ikke tro på omvendelsen hans. «Herre», sa han, «jeg har hørt mange fortelle om denne mannen, hvor meget ondt han

har gjort mot dine hellige i Jerusalem» (Apg 9,13). Han kunne nesten ikke tenke seg at denne glupske ulven kunne være forvandlet til et lam.

Det fantes ingenting i Paulus som gjorde ham skikket for troen på Jesus. Hjertet hans var hardt som klippen, så plogjernet ikke kunne trenge ned i det, og den gode sæden fikk ikke slå rot. Likevel omvendte Herren Saulus, og han kan gjøre det samme med andre syndere. Men det må være et verk av nåden og Guds makt alene.

For i intet menneskes falne natur finnes det en hellig flekk så stor som et knappenålshode, som nåden kan skinne på. Den omvendende nåden finner ikke noe rom i hjertene våre slik de er av naturen; den må skape seg sitt eget jordsmonn. Og lovet være Gud, det kan den gjøre, for hos Gud er alt mulig. Naturen gir ikke nåden noen hjelp, og likevel vinner nåden seier. Stakkars sjel, la dette oppmuntre deg. Selv om det ikke er noe godt i deg, kan nåden likevel gjøre under og frelse deg ved sin egen makt.

Paulus' omvendelse var et eksempel på hva den guddommelige makten, og den alene, formår, og det er enhver sann omvendelse. Er omvendelsen din et eksempel på predikantens makt, trenger du å bli omvendt på nytt. Er frelsen din et resultat av din egen makt, er den et elendig bedrag. Måtte du bli befridd fra det!

Det er Gud Den Hellige Ånd som med sin makt må gjøre gjerningen i hvert menneske som blir frelst. Sann gjenfødelse er helt og holdent Åndens verk. Vår kraft kjemper heller mot frelsen enn for den. Gud skje lov for dette løftet: «Ditt folk møter villig fram på ditt veldes dag» (Sal 110,3). Omvendelsen er like mye et verk av Guds allmakt som oppstandelsen. Og like lite som de døde vekker seg selv opp, like lite omvender mennesker seg selv.

Men Saulus ble forandret på et øyeblikk. Omvendelsen hans skjedde én gang og på én gang. Det varte en liten stund før han fant fred, men selv i de tre dagene var han en forandret mann, selv om han satt i sorg. Det ene øyeblikket var han under Satans makt, og i det neste var han under nådens herredømme.

Dette gjelder enhver omvendelse. Selv om dagen bryter fram gradvis, er det en tid da solen er under horisonten, og et øyeblikk da den ikke lenger er det. Du vet kanskje ikke nøyaktig når du gikk over fra døden til livet, men det fantes et slikt tidspunkt hvis du virkelig er en

troende. Et menneske vet kanskje ikke nøyaktig hvor gammelt det er, men det fantes et øyeblikk da det ble født.

I enhver omvendelse er det en tydelig overgang fra mørke til lys, fra død til liv, like sikkert som det var i Paulus' omvendelse. Og for et vakkert håp det gir oss at gjenfødelsen skjer raskt!

Det er ikke ved en lang og møysommelig behandling vi kommer ut av synden. Vi er ikke tvunget til å bli i synden et eneste øyeblikk. Nåden gir øyeblikkelig frihet til dem som sitter i trelldom. Den som tror på Jesus, er frelst på stedet. Hvorfor da bli i døden? Hvorfor ikke straks løfte øynene opp mot livet og lyset?

Paulus viste ved sin tro at han var gjenfødt. Han trodde til evig liv. Gang på gang forteller han oss i brevene sine at han ble frelst ved tro og ikke ved gjerninger. Slik er det med ethvert menneske: Er det frelst i det hele tatt, er det ved ganske enkelt å tro på Herren Jesus.

Paulus regnet sine egne gjerninger for mindre enn ingenting og kalte dem skrap, for at han kunne vinne Kristus. Og slik fornekter hver omvendt mann sine egne gjerninger, for at han kan bli frelst av nåde alene. Enten han har vært moralsk eller umoralsk, enten han har levd et elskverdig og utmerket liv eller har fart rundt i syndens hundehus, har hvert gjenfødt menneske ett eneste håp. Dette håpet har Jesus som midtpunkt; til ham alene er det festet.

Tro på Jesus er kjennetegnet på frelse, slik det er et tegn på liv at lungene hever seg eller at pusten kommer ut av nesen. Tro er den dyden som frelser sjelen. Er den borte, er det et ille varsel. Hvordan er det med deg, kjære venn? Har du tro eller ikke?

Paulus' frelse var et tydelig faktum som ingen kunne bestride. Du trengte ikke å spørre: «Er denne mannen en kristen eller ikke?» Forandringen var altfor iøynefallende til det. Tenk om Saulus fra Tarsus kunne ha stått her slik han pleide å være, og apostelen Paulus ved siden av ham, så du så det ene mennesket som to. Da ville du ha trodd at de ikke hadde noe med hverandre å gjøre.

Apostelen Paulus ville ha sagt at han nå var død for Saulus fra Tarsus, og Saulus fra Tarsus ville ha skåret tenner av raseri mot apostelen Paulus. Forandringen var tydelig for alle som kjente ham, enten de likte den eller ikke. De kunne ikke ta feil av forskjellen nåden hadde virket, for den var like stor som når natt blir til dag.

Slik er det når et menneske er frelst. Det skjer en forandring som omgivelsene hans må legge merke til. Ikke fortell meg at du kan være et barn i hjemmet ditt og bli en kristen uten at far og mor ser en forskjell på deg. De vil uten tvil se den. Ville en leopard i et menasjeri miste flekkene sine uten at noen la merke til det? Ville en etioper skifte hudfarge uten at noen hørte om det?

Dere herrer og fruer kan ikke gå inn og ut blant tjenerne og barna deres uten at de legger merke til en forandring hos dere, hvis dere er født på ny. Kjære bror og søster, streb i det minste av all makt etter at forandringen skal bli synlig i talen deres, i handlingene deres og i hele livet deres. Lev et liv som er Kristi evangelium verdig, så menneskene kan se at dere i likhet med apostelen er avgjort forvandlet ved at sinnet deres er fornyet.

Måtte vi alle ha opplevd det Guds nåde virker, slik Paulus gjorde: stanset i vårt ville løp, blendet av glansen fra det himmelske lyset, kalt av en underfull røst, overbevist om vår naturlige blindhet, befridd fra skjellene som blindet oss, og ført til å se Jesus som den ene som er alt i alle. Måtte vi selv vise hvor raskt en som er overbevist om sin synd, kan bli en omvendt, en omvendt en bekjennende kristen, og en bekjennende kristen et hellig menneske.

Til slutt vil jeg spørre hvor stor likhet det er mellom oss og det forbildet Gud har stilt fram for oss. Dere vet at vi ligner Paulus i synd. For selv om vi verken har spottet eller forfulgt, har vi likevel syndet så mye som vi har hatt anledning til. Vi ligner også Paulus i at vi har erfart Guds store langmodighet mot oss.

Og kanskje kan vi føre sammenligningen enda videre: Vi har fått nesten den samme åpenbaringen som Paulus fikk på veien til Damaskus, for også vi har lært at Jesus er Kristus. Hvis noen av oss synder mot Kristus, er det ikke fordi vi ikke vet at han er Guds Sønn. For vi tror alle at han er Gud, fordi Bibelen vår vitner om det for oss. Så langt går likheten med forbildet.

Jeg ønsker at Guds nåde måtte få virke på deg, uomvendte venn, og fullføre bildet ved å gi deg den samme troen som Paulus hadde.

Da blir du frelst slik Paulus ble. Da kommer du også til å elske Kristus over alle ting slik Paulus gjorde, og du vil si: «Men det som var en vinning for meg, det har jeg for Kristi skyld aktet som tap. Ja, jeg akter i sannhet alt for tap, fordi kunnskapen om Kristus Jesus, min

Herre, er så mye mer verd» (Fil 3,7–8). Han hvilte i det Kristus hadde gjort ved sin død og oppstandelse, og han fant straks tilgivelse og evig liv og ble derfor en avgjort kristen.

Hva sier du, kjære venn? Blir du beveget til å følge Paulus' eksempel? Driver Guds Ånd deg til å stole på Paulus' Frelser, gi opp all annen trøst og bygge på ham? Gjør det da, og lev! Er det som om en hånd vil holde deg tilbake, og hører du en ond stemme hviske: «Du er for stor en synder»?

Snu deg og vis fienden bort, for teksten viser at han lyver: «På meg først har Jesus Kristus vist hele sin langmodighet, til et forbilde for dem som skal komme til tro på ham.» Gud har frelst Paulus. Vik tilbake, djevel! Herren kan frelse hvem som helst, og han kan frelse meg. Jesus Kristus fra Nasaret er mektig til å frelse, og jeg vil stole på ham.

Hvis et fattig hjerte vil tenke slik, er tankegangen sunn og lar seg ikke gjendrive. Er det nåde for én, så er det et bevis for at det også er nåde for en annen. For det er ingen forskjell, men den samme Herre er rik nok for alle som påkaller ham.

Nå har jeg lagt saken fram for deg og kan ikke gjøre mer. Nå er det hver enkelts sak å ta imot det eller forkaste det. Én mann kan føre hesten til vanntrauet, men hundre kan ikke få den til å drikke. Der er evangeliet. Trenger du det, så ta imot det.

Men vil du ikke, må jeg fri meg fra ansvaret ved å minne deg om at selv evangeliet – kjærlighetens og nådens evangelium – ikke har noe annet å si deg enn dette: «Den som ikke tror, skal bli fordømt» (Mark 16,16). Det er ikke loven som taler så strengt, men evangeliet. Det rister støvet av føttene mot deg hvis du forkaster den herlige innbydelsen.

Dømmer du deg selv uverdig til den uendelige nåden og forsmår tilgivelsen, som du nå kan få for ingenting, da blir den det sikreste beviset på at ditt onde hjerte er fiendtlig mot Herren.

Hvor de fortjener død og dom,
som vil forakte himlens fryd.
Og hevnens lenker legges om
hver den som bryter nådens bånd.

Gud gi at du må gi etter for den mektige kjærligheten og finne fred i Kristus Jesus.

# Fangevokteren i Filippi, eller den gode tjenestemannen som ble forbedret

> «Han førte dem opp i sitt hus og dekket bord for dem. Og han gledet seg, etter at han med hele sitt hus var kommet til troen på Gud.» (Apg 16,34)

I Filippi gikk Guds gjerning ved Paulus og Silas svært rolig og godt fram. Der begynte evangeliet å spre seg i Europa, og forholdene var særdeles gunstige. Arbeidet var nøye knyttet til bønnemøter, og derfor burde bønnemøtene alltid ha noe tiltrekkende for europeere. Gudfryktige kvinner kom sammen til andakt. Paulus talte til dem, og hele hus ble omvendt og døpt.

Arbeidet gikk gledelig fram, men djevelen måtte som vanlig stikke foten sin inn. For den som dømte etter det han så med øynene, må det ha syntes svært uheldig at en stakkars kvinne som hadde en spådomsånd, kom i veien for Paulus. Da apostelen hadde drevet demonen ut av henne, ble framgangen sørgelig avbrutt. Derfor ble han og følgesvennen hans slept av pøbelen fram for styresmennene, skammelig slått og kastet i fengsel.

Nå ville predikanten bli brakt til taushet, så folket i Filippi utenfor fengselet ikke fikk høre ham. Det var slutt på de herlige bønnemøtene, bibellesningene og bibeltimene. Sannelig, her var det grunn til dyp sorg. Ja, slik kunne det synes. Men som så mye annet i kristent arbeid kunne ikke dette bedømmes etter det ytre. For Herren hadde en skjult og velsignet plan som skulle fremmes nettopp ved det som så ut som en ulykke.

Dere Jesu Kristi tjenere, mist aldri motet når dere møter motstand! Men når det går stikk imot det dere ønsker, så regn med at Herren har bestemt noe bedre for dere. Han driver dere fra grunt vann ut på dypere hav, der garnene skal gi dere større fangst. Paulus og Silas måtte i fengsel fordi en utvalgt mann skulle omvendes der, og han kunne ikke nås på noen annen måte.

Nei, det var ikke bare ett menneske som skulle frelses; den evige kjærlighet hadde festet øyet på et helt hus. Medlemmene av denne utvalgte familien kunne ikke bli ført til Kristus på annen måte enn ved at Paulus og Silas ble kastet i fengsel. Og derfor – i fengsel måtte de. Der skulle de om natten, i lenker, utrette mer enn de kunne ha utrettet om dagen hvis de hadde vært fri.

Der skulle de føre til Kristus mennesker som skulle bli herligere seierstegn for Guds nåde enn noen de kunne ha vunnet ved å forkynne i gatene i Filippi. Gud vet hvor det er best for tjenerne hans å være, og hvordan det er best for dem å ha det. Ser Gud på forhånd at de vil utrette mer godt med sårede rygger enn uten piskeslagene, så må kroppene deres bære Herren Jesu merketegn. Og de må glede seg over å ha det slik.

Brødre, vi liker ikke sykesengen. Vi ville ikke selv velge verkende lemmer, særlig ikke de av oss som er skapt for handling og helst ville tale om Kristi kjærlighet uten opphold. Likevel har vi sett Herrens visdom i vårt midlertidige fangenskap, og vi har måttet se tilbake på det med takknemlighet. Å, Guds barn, deres Far vet best. Overlat alt i hans hender, og ha fred, for alt er vel. Måtte Den Hellige Ånd gjøre dere helt stille.

Emnet vårt er fangevokteren i Filippi. Først vil vi tale litt om hva slags mann han var før han ble omvendt. Deretter vil vi se hva som var anledningen til omvendelsen hans. Og for det tredje vil vi peke på hva slags omvendt menneske han ble da Guds nåde førte ham til Jesu føtter.

**I.** Først: Hva slags mann var denne fangevokteren?

Han er et bemerkelsesverdig eksempel på makten i Guds nåde, men han bør ikke omtales som noen beryktet storforbryder; det finnes ikke det minste spor av noe slikt. Som oss var han full av synd og urettferdighet, men vi hører ikke om noe særlig ondt han hadde gjort.

Jeg kan ikke se hvorfor Wesley stempler ham så hardt som han gjør i disse linjene:

Hva annet enn makten som vekker de døde,
når til en ynkelig vokters sjel,
avlet i grusomhet, fostret i brøde?
Hvem tok den gamle forbryterens del,
brakte til sans det fortapte barn
og dro ham ut av fortapelsens garn?

Tvert imot kan vi vise at fangevokterens frelse er et eksempel på at Guds nåde har makt til å frelse en mann med en beundringsverdig moralsk karakter. Han hadde prisverdige egenskaper og var rettlinjet og bestemt. Derfor ble han snarere frelst fra egenrettferdighet enn fra laster.

Ut fra det lille vi vet om ham, skjønner jeg at han var et godt bilde på streng romersk disiplin, en mann full av respekt for autoritet og rede til å adlyde ordrer. Som fangevokter skulle han ikke handle på eget ansvar, men på befaling fra andre, og det gjorde han samvittighetsfullt. Når vi leser: «Da han fikk en slik ordre» (Apg 16,24), skjønner vi at han fulgte ordren nøye.

Han merket seg også hvilken vekt styresmennene la på den. Derfor kastet han apostelen og vennen hans i det innerste fangerommet og satte føttene deres fast i stokken. Du ser at han var helt opplært i lydighet mot autoritet. For senere ville han nok gjerne ha holdt apostelen og Silas tilbake i huset sitt. Likevel talte han til sine kjære gjester slik en tjenestemann måtte gjøre da styresmennene hadde sendt ham bud.

På en måte la han vennskapet til side og sa: «Styresmennene har sendt bud om at dere skal bli satt fri. Kom nå ut og dra bort med fred!» (Apg 16,36). Jeg tenker meg at han var en gammel soldat, en legionær som hadde kjempet og slitt hardt i yngre år. Så hadde han slått seg ned, og for god oppførsel var han blitt satt i den viktige stillingen som bestyrer for fengselet i Filippi.

Med familien rundt seg var han opptatt av å gjøre sin plikt som fangevokter, og han utførte den med den største nøyaktighet. Det skal han ha ros for, siden det kreves av mennesker at de skal vise seg tro.

Jeg ser altså på ham som et eksempel på en mann av romersk støpning, vant til disiplin og nøye med å lyde befalinger. Jeg innrømmer at han viste en viss hardhet da han fulgte ordrene om Paulus og Silas. Han synes jo å ha «kastet» dem i fangehullet med en viss voldsomhet.[1]

Men vi kan ikke innvende noe mot at de ble satt i det innerste fangerommet, eller at føttene deres ble satt fast i stokken. For ordren lød på at han skulle passe godt på dem, og han gjorde bare sitt beste for å utføre den. Han hadde ikke ansvaret for ordren fra styresmennene. Og da fangene ble ført til ham rett fra bødlene med en streng befaling, hva annet skulle han gjøre enn å adlyde den bokstavelig? Det gjorde han, og han fortjener ikke å kalles en forbryter for det.

Tanken som styrte ham, var at han var i statens tjeneste og forpliktet til å følge instruksene sine. Og hadde han ikke rett? Slike menn trengs sårt i statens stillinger, og jeg kan ikke forstå hvordan offentlige oppgaver skulle bli utført uten dem.

Legg merke til at han hadde sett etter at alle dørene i fengselet var lukket og lysene slukket før han la seg. Også romerske fangevoktere var mottakelige for bestikkelser. Selv om lysene skulle slukkes på et bestemt klokkeslett om natten, kunne du nok få ha lampen din tent hvis du smurte fangevokteren litt. Men det var ikke noe lys i fengselet i Filippi, for da vokteren selv trengte lys, måtte han be om det.

Alle lampene var slukket til fastsatt tid, og hver mann hadde lenkene sine på. For beretningen sier at da jordskjelvet kom, ble alles lenker løst, og det kunne ikke skje hvis de var løst fra før. Alle fangene var trygt innelåst i cellene sine, og hele bygningen var i orden. Dette viser at fangevokteren passet arbeidet sitt nøye. Ingenting fikk ham til å vike fra instruksene sine.

Da alt var låst, la han seg og sov godt midt på natten, slik han trengte for å være opplagt til arbeidet om morgenen. Men hva skjer?

Paulus og Silas i fengsel sang,
hjerter ved Herren trøstes.
Da ved et jordskjelv dørene sprang
opp, og hver lenke løstes.

Se hvordan hver tømmerstokk i huset skjelver, og han vekkes av søvnen. Hva er hans første tanke? Jeg synes det er verdt å merke seg

[1] NB: «satte dem i det innerste fangerommet» (Apg 16,24).

at han ikke frykter for seg selv eller familien sin, men straks skynder seg fra rommet sitt for å se til fengselet nedenfor. Da han så at dørene i fengselet var åpne, ble han urolig. Han synes ikke å ha følt noen uro for hustruen og familien, selv om jordskjelvet må ha rystet rommene de var i.

Han hadde bare én bekymring, og den gjaldt fengselet og dem som var i det. Under den romerske keiserens myndighet var han forpliktet til å ta vare på fangene.

Og da han våknet, gjaldt hans første tanke plikten hans. Jeg skulle ønske at alle kristne var like tro i sine stillinger som denne mannen. Mens han ennå var uopplyst, var han tro mot dem han stod i tjeneste hos.

Det er stort når en mann i en ansvarsfull stilling er så oppfylt av arbeidet sitt at han først og fremst tenker på plikten sin – også når han farer opp midt på natten og kjenner gulvet bevege seg under seg i et jordskjelv. Slik burde det være med kristne tjenere, med kristne tillitsmenn, ledere, fullmektiger, ja, med alle kristne menn og kvinner som er betrodd ansvarsfulle stillinger. Din viktigste oppgave bør være å vise deg tro. Slik var det med fangevokteren.

Da han finner dørene i fengselet åpne, frykter denne strenge romeren at han skal falle i unåde. For han er sikker på at fangene må ha flyktet. De ville naturligvis rømme når dørene var åpne. Og siden han ikke kunne se anklagen for utroskap i tjenesten i øynene, trakk han i hast sverdet og ville ta sitt liv. For at han ville ta sitt liv, skal han dømmes strengt.

Men legg merke til mannens strenge troskap, en troskap som minner om Brutus. Han kan ikke bære anklagen for å ha latt fangene sine rømme; heller vil han ta sitt eget liv.

Er det ikke bemerkelsesverdig at Filippi var stedet der Cassius begikk selvmord og Brutus også tok sitt liv? Her ville denne mannen ha føyd et nytt navn til deres som hadde lagt voldsom hånd på seg selv. Og det ville han fordi han fryktet for å miste sitt gode navn og rykte. Han foretrakk døden framfor vanære. Alt dette viser at han var en rettlinjet karakter og fast bestemt på å gjøre sin plikt.

Jeg er alltid dobbelt glad når slike menn blir frelst, for det skjer ikke ofte. Slike mennesker hyller seg altfor ofte inn i bevisstheten om at de har levd rettskaffent overfor medmenneskene sine. Etter som årene

går, står de høyt i alles omdømme; alle sier at landet aldri har hatt bedre tjenere. Så er de tilbøyelige til å glemme sin Mester i himmelen og hva de skylder sin Herre, og til å være blinde for alt de har kommet til kort i.

Og de har liten lyst til å sitte som små barn ved Jesu føtter, hvis ikke nåden gjør en underfull gjerning med dem. Derfor beundrer vi Guds nåde som drev en slik mann til å falle skjelvende ned ved apostelens føtter.

Fangevokteren var en mann av få ord. Han var ingen stor taler, men rask til handling. Vi kjenner bare tre setninger fra ham. Først ba han om lys. Deretter ropte han: «Herrer! Hva skal jeg gjøre for å bli frelst?» (Apg 16,30).

Det var et kort, ærbødig og alvorlig spørsmål som gikk rett på saken, uten et ord for mye eller for lite. På samme måte talte han senere til Paulus: «Styresmennene har sendt bud om at dere skal bli satt fri. Kom nå ut og dra bort med fred!» Du venter ikke at en fangevokter skal bruke et særlig blomstrende språk. Han var vant til å telle stavelsene når han talte til fangene sine, og sa aldri et ord ut over det som var fastsatt i reglementet.

Slik hadde talen hans fått en hard, forretningsmessig stil. Menn av den typen er ofte kalde som statuer. Vi synes det er tungt å få varmet opp hjertene deres. Og derfor priser vi Guds nåde som fikk denne mannens hjerte til å brenne og den kalde rutinens bånd til å briste, så han etter omvendelsen holdt fest for Kristi tjenere og gledet seg med hele sitt hus.

Én ting til er verdt å merke seg. Det er klart at han var en handlingens mann, bestemt og nøyaktig. La ham først få vite hva som skal gjøres, så gjør han det. Han handler som en mann som står under overordnede og har folk under seg. Sier han til en: «Gå!» så går han (Matt 8,9). Og selv gjør han mekanisk det hans overordnede befaler.

Jeg antar at han var en mann som alltid åpnet fengselsdørene presis til fastsatt klokkeslett om morgenen for dem som skulle gå på arbeid. Han målte nøyaktig ut fangekosten, låste cellene og slukket lysene til fastsatt tid om kvelden. Slik ser jeg ham. Snorrett lydighet var hans fremste karaktertrekk. Da det ble sagt til ham at han skulle tro, så trodde han. Han ble også straks døpt. Han adlød Herren Jesus straks, der og da.

Det gleder meg å se en mann med ordenssans og fasthet bli ført til Kristus. Noen av oss er lurvete skapninger som trenger kam for at det skal bli skikk på oss. Men andre har skikk på seg fra før, og alt de trenger, er åndelig liv. Når det guddommelige livet kommer, stemmer vanene deres vakkert overens med den indre loven om lydighet og hellig orden.

Men mennesker av dette slaget blir ikke ofte frelst. For disse ordensmenneskene synes ofte at de ikke har noen synd, og de føler seg ikke truffet når syndere blir formant.

Det kan for eksempel være en mann som sier: «Aldri siden jeg ble bestyrer for min herres forretning, har jeg sløst bort en time av tiden hans eller en øre av formuen hans.» Det er godt og vel. Men djevelen står snart klar til å hviske ham i øret: «Du er en god og tro tjener. Hvorfor skulle du trenge å ydmyke deg for Kristus og søke nåde og barmhjertighet?»

Det er en velsignet ting når slike tanker blir slått ned. Jeg ser nådens herlige virkning like mye når den feilfrie moralisten blir omvendt, som i Manasses anger og i kvinnen som var en synderinne, som vi nylig talte om. Det er like tungt å fri en mann fra egenrettferdighet som fra urettferdighet. Det er like vanskelig å frelse ordensmennesket fra kulden som å frelse synderen fra heten i hans utøylede lidenskaper. Omvendte mennesker som fangevokteren er dyrebare bevis på Guds kjærlighet og makt.

**II.** Hva førte til at fangevokteren ble omvendt?

Fortellingen er svært kort, og vi kan derfor ikke få mye ut av den. Men vi har sikkert rett til å tro at denne mannen hadde fått en viss veiledning før han ropte så alvorlig ved midnatt: «Hva skal jeg gjøre for å bli frelst?»

Kanskje hadde han fått høre om spåkvinnens vitnesbyrd, som hun hadde gjentatt mange ganger. For det må ha vært et vanlig samtaleemne i hele Filippi at denne kvinnen, som de mente hadde en spådomsånd, hadde vitnet at Paulus og Silas var «Den Høyeste Guds tjenere» (Apg 16,17). Og da han la lenker på disse hellige mennene og hardhendt kastet dem i det innerste fangerommet, gjorde det kanskje inntrykk på ham at de var rolige som sauer på slaktebenken, og kanskje også at de talte gudfryktig.

Det han så og hørte, hadde ingen frelsende virkning på ham. For han viste ikke apostlene noen høflighet; tvert imot var han heller streng mot dem, som jeg allerede har sagt. «Han kastet dem i det innerste fangerommet og satte føttene deres fast i stokken.» På den tiden trodde han altså ikke på deres oppdrag, og han hadde bare liten aktelse for karakteren deres. Han følte tydeligvis ingen anger, for han gikk opp på rommet sitt og sovnet. Selv om apostlene kanskje hadde talt med ham, tynget ikke noe av det sinnet hans.

En ung prest skildret i en blomstrende tale hvordan fangevokteren ble omvendt ved å høre Paulus og Silas synge ved midnatt. Han fikk et vakkert bilde ut av det, men grunnlaget var falskt. For fangevokteren hørte dem ikke synge. «Fangene hørte på dem» (Apg 16,25), for de var alle i hvelvingene under fangevokterens hus. Men det er klart at fangevokteren ikke hørte dem, for han sov til jordskjelvet vekket ham.

Jeg har også hørt at han ble omvendt av frykt for døden. Det er en latterlig bemerkning, for hvordan kunne han være redd for døden når han ville ta sitt eget liv? Nei, han var en altfor modig mann til å la seg bevege av frykt. Han var ikke redd for noe annet enn mistanken om pliktforsømmelse. Han var en soldat uten frykt og uten lyte, som fryktet vanære uendelig mye mer enn døden. Han var en streng ordensmann som ikke tenkte verken på sitt eget eller andres liv.

Du skjønner at det ikke var frykt som førte ham til apostelens føtter. Jeg tviler ikke på at noen blir ført til Kristus av frykt for døden. Men slike omvendelser kan en gjerne være litt i tvil om. For den som blir skremt til Kristus av dødsfrykt, løper kanskje bort fra ham når han ser at det ikke var noen grunn til frykt for øyeblikket.

Andre har ment at han skalv av frykt for å bli stilt for keiseren fordi han hadde latt fangene sine rømme. Den frykten kan kanskje ha drevet ham til den fortvilte beslutningen om å ta sitt liv. Men den var ikke årsaken til at han ble omvendt. For all bekymring for den saken var borte da han ropte: «Herrer! Hva skal jeg gjøre for å bli frelst?»

I virkeligheten kom han til Paulus og Silas fordi den frykten var blitt drevet bort da han hørte apostelen si med rolig stemme: «Gjør ikke deg selv noe ondt! Vi er her alle» (Apg 16,28). Det var ikke engang frykt for refs fra styresmennene som fikk ham til å skjelve, for også den var borte da han så at fangene var i cellene. Alt dette hører med til

omstendighetene rundt omvendelsen hans. Men de kan ikke regnes som årsaken, for særlig den siste hadde sluttet å virke på ham da han falt skjelvende ned ved apostelens føtter.

Hva var det da som førte fangevokteren til tro og dåp? Jeg svarer: Dels underet at et jordskjelv hadde åpnet dørene og løst fangenes lenker, og at likevel ingen av dem hadde rømt. For en glede som fylte brystet hans! Han skulle likevel ikke bli anklaget for pliktforsømmelse. For en kamp det hadde vært i sjelen hans! For en angst – og plutselig stilnet all uro! Det var ingen grunn til å ta sitt liv av frykt for anklage, for det var ingenting å anklage ham for.

For en befrielse! En forferdelig makt var til stede, og likevel hadde den tatt vare på ham. Hjertet hans var fylt av undring og takknemlighet mens det hemmelighetsfulle og gledelige virket på ham. Han kunne ikke forklare det for seg selv; det var så enestående. Han var blitt drevet helt til randen av selvmord – og likevel var han berget.

«Gjør ikke deg selv noe ondt! Vi er her alle.» De ordene lød som musikk i ørene hans. Han følte ærefrykt for disse to fangene som hadde beroliget ham. Stemmen deres hadde lydt for ham som Guds egen stemme der den kom gjennom gangene fra det innerste fangerommet. Den frimodige, tillitsfulle og rolige tonen hadde forundret ham.

Han hadde sett noe særegent ved disse to mennene før. Men nå hadde de med stemmen sin forkynt ham det glade budskapet og drevet bort hans verste frykt, og det fylte ham med dyp ærbødighet for dem. Han føler at disse mennene uten tvil er Den Høyeste Guds tjenere. Derfor ber han om lys, trenger inn i det mørke rommet deres og fører dem ut.

Mens dette foregikk, ble han ført svært nær den kommende verden. Sverdet hadde vært like ved brystet hans, jordskjelvet hadde rystet fengselets steiner, og Guds enestående makt hadde på underfullt vis holdt hver mann som var fri, like fast som om han hadde vært bundet. Dessuten var han nær menn som han skjønte var gudfryktige. Han ble nødt til å se tilbake på livet sitt.

Han var rolig tross all den forvirringen denne natten hadde brakt med seg, for han var ikke en mann som lot seg skremme. Men samvittigheten hans arbeidet raskt og villig, fordi han var vant til å lyde. Den gikk gjennom livet han hadde levd, dømte det og fordømte det, og han

følte at han var en fortapt mann. Han kunne ikke svare én gang av tusen for den levende Gud – og Guds tjenere stod der hos ham. Derfor ropte han: «Herrer! Hva skal jeg gjøre for å bli frelst?»

Det var ingen annen enn den velsignede, evige Ånd som stilte livet hans fram for ham, det livet han hadde ment var så korrekt. Ånden fikk ham til å se det onde i det og slo ham ned med en følelse av skyld og redsel for den kommende straffen.

Slik ble samvittigheten hans vekket, og Guds Ånd oppsøkte ham. Den fulle omvendelsen kom gjennom apostlenes videre undervisning. Svaret var like innholdsrikt som det korte spørsmålet hans: «Tro på Herren Jesus, så skal du bli frelst, du og ditt hus!» (Apg 16,31). Dette var evangeliet i kortform for ham. Og så fulgte en velsignet utleggelse av det, da apostelen talte Herrens ord både til ham og til hele hans hus (Apg 16,32).

Alt dette opplyste sjelen hans, som allerede var villig til å ta imot sannheten. Nettopp fordi han var vant til lydighet, var han rask og villig til å gi seg inn under Herren Kristi makt. Han tok imot ordet i inderlig kjærlighet. Gud velsignet det for ham mens han lyttet. Her var klar undervisning og et enfoldig hjerte til å ta imot den. De to tingene sammen gjorde raskt sitt verk. Og den underfulle midnatten ble strålende; i det huset ble den fra nå av regnet som begynnelsen på dagene.

Nå vil jeg, kjære venn, at du skal takke Gud for omstendighetene rundt et menneskes omvendelse, for alle ting er godt ordnet. Hvis det har behaget Herren å kalle deg ved sin nåde, så begynn ikke å dømme omvendelsen din fordi omstendighetene ikke var særlig bemerkelsesverdige. Og mistenk ikke vennen din for å være uoppriktig fordi det ikke kom noe jordskjelv da han ble født på ny.

For det hender at Herren ikke er i jordskjelvet, heller ikke i stormen eller i ilden, men i lyden av en stille susing som kaller hjertet til Jesus.

Spørsmålet er ikke hvordan du kom til Kristus, men om du er der. Det gjelder ikke så mye hva som førte deg til ham, som hvem. Ledet Guds Ånd deg til anger, og hviler du ved korset? Det betyr ingenting om hjertet ditt ble åpnet mildt, som Lydias, eller om du som fangevokteren ble rusket opp og vekket og slik fikk se store sannheter som du før hadde vært fremmed for – bare du tror på Kristus og gir deg inn under hans velsignede makt.

**III.** Vi går nå over til det tredje punktet, og måtte Guds Ånd hjelpe oss. Vi vil se hva slags omvendt menneske denne mannen ble.

For det første kan du være sikker på at han ble en troende omvendt mann. Evangeliet bød ham: «Tro på Herren Jesus, så skal du bli frelst, du og ditt hus!» Og han trodde fast, uten å reise spørsmål eller diskusjoner, uten opphold og uten nøling. Hvor mange av dem vi prøver å få omvendt, møter oss ikke alltid med et «men»!

Vi legger sannheten klart fram, og de svarer: «Ja – men.» Så tar vi fatt på ny og legger saken fram på en annen måte, og likevel sier de: «Men.» Vi forteller dem at det er frelse ved troen på Jesus Kristus, og de svarer: «Men.» Denne mannen hadde ikke noe «men». Det ble sagt til ham at han skulle tro, og han trodde. Og hvem ville ikke det, som vet hvor sant evangeliet er?

Hvem ville ikke tro det som er sant? Hvem vil ikke stole på det som Gud har stadfestet? Hvorfor skulle vi forkaste det som tusener har vitnet er sant, ut fra sin egen gledelige erfaring? Å vantro – for en fiende du er for mengder som hører evangeliet! Men fangevokteren kastet deg helt ut. Han hørte budskapet om å tro, og selv om han hadde fått lite undervisning, trodde han likevel til evig liv. Han ble en omvendt mann full av tro.

Og dernest – for en ydmyk kristen han ble! Han falt ned ved føttene til Guds tjenere, for han følte seg ikke verdig til å stå i deres nærvær. Og selv om han var fangevokteren deres, tok han dem inn i huset sitt og vartet dem opp med glede.

Den som virkelig er født på ny, krever ikke det beste setet i synagogen, og han er heller ikke for fin til å gjøre den enkleste tjeneste. Det er et dårlig vitnesbyrd om et fornyet hjerte når en mann alltid må være førstehesten i spannet, ellers vil han slett ikke gjøre noe.

Den som kjenner Herren, elsker å sitte ved Kristi føtter; jo lavere plass, jo bedre for ham. Han er glad selv for å vaske de helliges føtter, ja, han regner det for en ære. Hvis dere kristne må strides om hvem som skal være først, så kjemp alltid om den laveste plassen. Hvis dere trakter etter å bli den siste og minste, vil dere ikke få mange konkurrenter. Ydmykhet er veien til et fredfullt liv. Og fangevokteren begynte å øve seg i den overfor fangene, som nå var blitt prestene hans.

Hvor rede han var! Den ene midnatten passerte han flere stasjoner: Han hørte, trodde, ble døpt, tjente, ble glad og fikk kjenne broderfellesskapet – alt i løpet av en time. Han lot ingen vente!

Jeg skulle ønske at flere omvendte var som ham. For noen tunge vogner vi har å gjøre med! Du reiser til himmelen i en bredhjulet vogn, du som farer av sted med ekspresstog i verdens forretninger. Du må ha oppmerksomheten vendt mot verden, og min Herre og Mester må vente til du får tid, slik Feliks sa det (Apg 24,25). Men slik skulle det ikke være. Så snart du vet hva din Herre vil at du skal gjøre, er hvert øyeblikk du nøler unødig, en synd.

Fangevokteren hadde vært rede til å gjøre andre plikter, og han var like rede da det gjaldt guddommelige ting. Han var en slik omvendt mann som vi gjerne vil ha i kirkene våre, et eksempel på rask lydighet mot vår frelses store fører. Soldatvaner som er helliget ved nåden, trengs sårt i Guds kirke. Gud gi at vi får flere av dem!

Se videre hvor praktisk denne mannen var. «Og samme time på natten tok han dem med seg og vasket dem etter slagene … og dekket bord for dem» (Apg 16,33–34).

Alt han kunne gjøre, gjorde han straks, og hustruen og barna hans hjalp ham ivrig. Det er ikke lett å få i stand et festmåltid midt på natten, men den gode hustruen gjorde sitt beste. Kalde retter ble hentet fra spiskammeret, og det beste de hadde, ble satt på bordet. Slik fikk de to gode mennene, som uten tvil trengte noe å styrke seg på, et utmerket stell.

Jeg synes jeg ser midnattsfesten for meg. Hvordan de unge fanget opp hvert ord de hellige mennene sa, og hvor glade de var over å se dem ved bordet sitt! De trodde alle og ble døpt, og derfor var de alle ivrige etter å gjøre noe for disse Guds menn. Hvor de gledet seg over å få gjestene inn i den beste stuen! Hvor ivrige de var etter å sette dem i de mest behagelige stolene, så de kunne sitte makelig og hvile! De ventet ikke til morgenen, men viste vennlighet uten å nøle.

Det er slike omvendte mennesker kirken trenger – slike som gleder seg over å tjene Herren, og som går til arbeidet med villig hjerte så snart de er omvendt. Måtte Herren sende oss mange slike omvendelser!

Venn, har du noen gang gjort noe for Herren eller hans sak? «Nei, ingen har satt meg til å gjøre noe.» Hva? Du lever i denne travle tiden

og trenger noen til å finne kristent arbeid for deg! Den som bor i en stor by og ikke kan finne noe å gjøre for Gud, bør ikke reise seg fra knærne før han har bedt Herren forbarme seg over hans late sjel.

Her dør folk rundt oss. De går fortapt på grunn av uvitenhet, drukkenskap og synd av alle slag. Og likevel kan en ung mann på tjueen år stå fram og si at han ikke kan finne noe å gjøre!

Du er lat; du er svært lat. Sier ikke Salomo: «Alt det din hånd finner å gjøre, gjør det med all din kraft!» (Fork 9,10)?[2] Du trenger ikke åpne øynene for å finne noe godt å gjøre; bare strekk ut hånden, så har du det. For Jesu kjærlighets skyld, begynn å tjene ham, slik fangevokteren og hustruen og familien hans gjorde.

Legg videre merke til at de var svært glade. «Og han gledet seg, etter at han med hele sitt hus var kommet til troen på Gud.» Apostelen var lykkelig den natten. Den stakkars ryggen hans var riktignok sår, men hjertet hoppet av fryd.

Og Silas, som hadde fått sin del av svepen, delte også gleden. Hvor kjærlig fangevokteren så på sine to lærere, hvor ømt han vasket sårene deres! Han hadde kastet dem i det innerste fangerommet; nå førte han dem inn i sitt eget hus. Jeg tenker meg at han av og til stanset mens han stelte for dem ved bordet, og undret seg over hva nåden hadde utrettet.

Kanskje ba han apostelen lære ham den salmen som var blitt sunget der nede? Jeg er sikker på at han ville ha sunget av hjertet hvis han hadde kjent den sangen du er så glad i, der hver enkelt sier:

«Jeg gleder meg over at Jesus elsker meg.»

Gleden rådde ved midnattsfesten, og det var ikke rart, for fengselet var blitt et slott, og fangevokteren en himmelens arving.

Som omvendt fikk denne mannen innflytelse, for da han ble omvendt, ble hele huset hans ført til troen. Han var også en svært forstandig kristen, og det er vel verdt å merke seg, for ikke enhver kristen er vis og klok. Noen nidkjære mennesker har det travelt med å oppgi sitt verdslige kall. De sier omtrent slik: «Jeg kan ikke være fangevokter lenger. Jeg må slutte med det.» En romersk fangevokter måtte gjøre mye som kunne være pinlig for en kristen. Men det var ikke noe galt ved selve stillingen.

[2] NB: «Alt det din hånd er i stand til å gjøre».

Noen må være fangevokter. Og hvem er bedre skikket til den stillingen enn en mann som kjenner Herren og derfor vil vise et mildt, menneskelig sinnelag? Hvem er så skikket til å bli betrodd stakkars mennesker som de som ikke vil forbanne dem eller behandle dem brutalt, men søke deres beste? Hvis en mann ville bli misjonær for dem som trengte ham mest, kunne han ønske å bli fangevokter. For da ville han være sikker på å få med dem å gjøre som mest trenger evangeliet.

Mannen i Filippi var på sin rette plass. I stedet for å si: «Jeg må oppgi stillingen min og leve sammen med kristne», var han vis nok til å bli ved fengselet og holde fast ved sitt kall. Da styresmennene sa til ham at Paulus skulle gå, satte han seg ikke ut over ordren i sin iver for troen. Han hadde ingen rett til å beholde Paulus som gjest mot styresmennenes vilje; ellers ville han med glede ha holdt ham tilbake i huset sitt.

Han var bundet av tjenesten sin, og boligen hans hørte til fengselet. Da Paulus hadde fått befaling om å gå, sa han til ham: «Kom nå ut og dra bort med fred!» Ordene kan virke litt knappe. Men uten tvil sa han dem på en så vennlig og høflig måte at apostelen forstod ham helt. Så gikk Paulus til Lydias hus, og jeg tror nok fangevokteren gikk og besøkte ham der.

Kunne de ikke møtes i fengselet uten å bryte reglementet, så kunne de møtes i Lydias gjestfrie hjem. Han gjorde helt rett i å holde oppe disiplinen i fengselet og samtidig bevare sin første kjærlighet til apostelen.

Jeg tror at han og Lydia siden ble to av de beste vennene apostelen hadde, og at de stod i spissen for dem som gav av sine midler til det han trengte. Paulus tok ikke imot penger fra noen andre enn filipperne. Selv om andre menigheter tilbød å bidra, sa Paulus nei. Men da filipperne sendte ham bidrag gang på gang, tok han imot gavene deres som et velluktende offer.

Han sa til seg selv: «Hele familier sender denne gaven. Hele Lydias hus og hele fangevokterens hus er troende, så ingen i familien vil misunne meg det som blir sendt meg.» Jeg liker å se slike mennesker bli lemmer i Kristi kirke – mennesker som vil fortsette i sin forretning og tjene penger for Jesus Kristus, og som legger vinn på å tjene Herren på en praktisk måte.

Mang en mann kommer opp på en talerstol og ødelegger en menighet. Hadde han heller passet forretningen sin og tjent penger til å hjelpe fattige og støtte misjonens sak eller Guds kirke, ville han ha tjent den store saken mer trofast. Denne fangevokteren var en forstandig kristen, og jeg gleder meg over ham.

Hvis jeg nå med talen min har nådd en som ikke er fangevokter, men har en betrodd stilling, og hvis du føler at du har arbeidet med troskap, så er jeg glad for det. Jeg skal ikke strides med deg om hvor rettskaffen du har vært overfor mennesker, og jeg undervurderer heller ikke din hederlighet og troskap. Men husk: Du trenger å bli frelst.

Tross dine moralske fortrinn vil du gå fortapt hvis du ikke tror på Herren Jesus Kristus. Kjære venn, innse dette. Måtte Den Hellige Ånd lede deg til å ta imot nådens evangelium nå, for du trenger det like mye som andre. Måtte du bli en helhjertet kristen, og måtte kirken finne i deg en villig og alvorlig hjelper.

# Onesimus, eller den bortløpne slaven

> «… ber jeg deg for min sønn, Onesimus, som jeg har født her i mine lenker. Før var han unyttig for deg, men nå er han nyttig både for deg og meg. Nå sender jeg ham tilbake til deg. Ta du imot ham! Det er mitt eget hjerte. Jeg hadde ønsket å beholde ham her hos meg, slik at han i ditt sted kunne ha tjent meg mens jeg er i lenker for evangeliets skyld. Men uten ditt samtykke ville jeg ikke gjøre dette, så ikke din godhet skulle være som av tvang, men av fri vilje. Kanskje ble han nettopp derfor skilt fra deg for en stund, for at du kunne få ham igjen til evig eie – og da ikke lenger som trell, men som mer enn en trell: som en elsket bror. Slik er det i høy grad for meg, og hvor mye mer da for deg, både i kjødet og i Herren.» (Filem 10–16)

Onesimus var en slave som hadde rømt til Rom. Der ble han omvendt da han hørte Paulus forkynne i den store byen, og fra da av så apostelen på ham som sin egen sønn. Jeg vet ikke hvorfor Onesimus fant veien til Paulus da han kom til Rom.

Kanskje gikk han til ham slik mange døgenikter har kommet til meg fordi foreldrene eller slektningene deres kjente meg. Onesimus' herre kjente jo Paulus, og så vendte tjeneren seg til sin herres venn – kanskje for å tigge om litt hjelp i nøden. Hvordan det nå enn var: Paulus grep anledningen og forkynte evangeliet for ham, og den bortløpne slaven kom til troen på Jesus Kristus.

Paulus holdt øye med ham. Han beundret den omvendte mannens karakter, var glad for å ha ham som tjener og ble inderlig knyttet til ham. Da han mente det var rett at Onesimus skulle vende tilbake til

sin herre Filemon, tok han seg bryet med å skrive et brev til forsvar for ham – brevet til Filemon.

Paulus var, som du vet, ikke vant til å skrive brevene sine selv, men dikterte dem til en skriver. Men brevet til Filemon – i alle fall en del av det – skrev han med egen hånd. Se vers 18 og 19: «Har han gjort deg noen urett, eller er han deg noe skyldig, så skriv det på min regning! Jeg, Paulus, skriver med min egen hånd: Jeg skal betale det!» Det er den eneste pengeanvisningen jeg kan huske i Skriften, men her står den: et gjeldsbevis for det Onesimus måtte ha stjålet, hvor mye det enn var.

La oss være storsinnede og føle med de nyomvendte når de kommer i vanskeligheter på grunn av det gale de har gjort før. Det er ikke vår sak å si at det har de godt av, men å se hvordan vi kan hjelpe dem ut av vanskelighetene.

La oss prøve å hjelpe de falne på beina igjen og gi dem en god start i verden. Har Gud tilgitt dem, kan sannelig vi også gjøre det. Og har Jesus Kristus tatt imot dem, kan de ikke være for dårlige til at vi tar imot dem. La oss gjøre for dem det Jesus ville ha gjort om han hadde vært her. Da er vi i sannhet Jesu disipler.

Etter denne innledningen går vi over til teksten. For det første inneholder den et enestående eksempel på Guds nåde. For det andre viser den oss hvordan Gud kan styre en synd slik at den blir til gavn. Og for det tredje viser den oss et eksempel på at forholdet mellom mennesker blir bedre ved nåden. Onesimus hadde en tid vært slave, men nå skulle han være hos Filemon hele livet – ikke lenger som trell, men som en elsket bror.

**I.** La oss først se på Onesimus som et eksempel på Guds nåde.

Vi ser Guds nåde i at han ble utvalgt. Han var slave. På den tiden var slavene svært uvitende og sto lavt. De ble behandlet brutalt og var for det meste sunket ned i det dypeste barbari. Herrene deres prøvde heller ikke å løfte dem opp av det.

Det er mulig at Onesimus syntes det var plagsomt at Filemon prøvde å gjøre vel mot ham, og at han derfor flyktet fra huset. Kanskje hadde herrens bønner, formaninger og kristne vesen ergret ham, og derfor stakk han av. Han gjorde urett mot sin herre, noe han neppe kunne ha gjort om han ikke i noen grad var blitt behandlet som en

betrodd tjener. Kanskje ble Filemons vennlighet og den tilliten han viste slaven sin, for mye for hans dårlige natur.

Vi vet ikke hva han stjal, men det er klart at han hadde tatt noe, for apostelen sier: «Har han gjort deg noen urett, eller er han deg noe skyldig, så skriv det på min regning!» Han rømte altså fra Kolossæ. Han regnet med at rettens folk hadde mindre sjanse til å finne ham i Rom, og søkte derfor dit – til en by som da var like stor som London nå, ja, kanskje større.

Der, i bakgatene i jødekvarteret, kunne Onesimus skjule seg. Eller han kunne finne tilhold blant tyvebandene som herjet i keiserbyen. Han tenkte at ingen noen gang skulle få vite eller høre noe mer om ham, og at han kunne leve det frie og lettvinte livet til dem som ikke har noen bånd og ikke noe fast arbeid.

Men merk deg: Herren så ned fra himmelen med sitt kjærlige øye, og blikket hans falt på Onesimus. Å, måtte han se på en eller annen ryggesløs ungdom som har forlatt farens hus fordi han ikke kunne finne seg i de rettmessige båndene som farens myndighet legger på ham!

Var det ingen frie menn, siden Gud måtte utvelge en slave? Var det ingen tro tjenere, siden han måtte utvelge en som hadde forgrepet seg på sin herres penger? Var det ingen av de dannede og fine, siden blikket hans nødvendigvis måtte falle på en barbar? Var det ingen blant de moralske og fremragende, siden den uendelige kjærligheten festet seg ved denne fornedrede stakkaren som nå levde blant samfunnets avskum?

Og hva samfunnets avskum var i det gamle Rom, har jeg ikke lyst til å tenke på. Vi forstår lett hvor dyrisk overklassen levde til daglig, men hvordan de laveste må ha levd, kan ingen av oss si.

Det står nok dårlig til med oss nå, men samfunnet er likevel langt fra så skamløst som på Neros og Caligulas tid. Det som den gang ble gjort åpent i alle samfunnslag, ville folk sannelig ikke tåle engang i lastens skitneste huler. Verden var dypt sunket, og Onesimus var blant de verste av de verste.

Men den evige kjærligheten gikk forbi konger og fyrster og forlot fariseere og saddukeere, filosofer og magere for å lete i mørket. Den festet blikket på dette stakkars mørkets barn for å forme ham til et kar til ære, skikket til Mesterens bruk.

Dette er alltid nådens vei. Den forherliger seg ved å utvelge dem som menneskers partiskhet ville ha gått forbi. Slik ydmyker den det stolte mennesket og åpenbarer Guds suverenitet. «Jeg vil vise miskunn mot den jeg miskunner meg over, og være barmhjertig mot den jeg forbarmer meg over» (Rom 9,15) – det er setninger som ruller som torden like mye fra Golgata kors som fra Sinai berg. Herren er hersker og gjør som han vil. La oss beundre den underfulle kjærligheten som utvalgte en slik som Onesimus.

Dernest legger vi også merke til nåden i at denne bortløpne slaven ble omvendt.

Se på ham! Hvor usannsynlig det virker at han skulle bli omvendt! Han var en asiatisk slave av omtrent samme type som en vanlig slusk eller en «hedensk kineser». Men han var verre enn en vanlig slusk. Slusken er i det minste en fri mann og kanskje også ærlig, om han ikke er noe annet.

Denne mannen var slave og tyv, uten hjem eller familie. For etter at han hadde forgrepet seg på sin herres eiendom, hadde han brutt alle forbindelser i byen der han hadde vokst opp, og rømt til Rom. Men den evige kjærligheten har til hensikt å omvende denne mannen, og omvendt skal han bli.

Trolig hadde han hørt Paulus forkynne i Kolossæ, men ordet hadde ikke gjort inntrykk på ham. I Rom forkynte ikke Paulus i noen prektig bygning som Peterskirken, men nede på baksiden av Palatinerhøyden, der prætorianergarden hadde boligene sine og det lå et militærfengsel som ble kalt prætoriet.

I et nakent rom i fengselskasernen satt Paulus med en soldat lenket til hånden sin og forkynte for alle som fikk adgang til å høre ham. Der traff Guds nåde hjertet til den ville rømlingen som hadde ødt bort sin herres gods. For en forandring den straks gjorde i ham!

Nå ser du ham angre synden sin. Han er bedrøvet over å ha gjort urett mot en god herre, harm over sin egen dårskap og sorgfull over hjertets fordervelse og villfarelsene i livet sitt. Han gråter når Paulus taler om den kommende dommen. Gleden stråler i øynene hans når han hører om den frelsende kjærligheten, og en byrde er tatt bort fra hjertet hans. Nye tanker lyser opp i hans mørke sinn, hjertet blir fritt fra fortvilelsen, ansiktet forandres, hele mennesket blir nytt. For Guds nåde har gjort løven til et lam og ravnen til en due.

Noen av oss er uten tvil like underfulle eksempler på Guds utvelgelse og hans virkekraftige kall som Onesimus var. La oss derfor minnes Herrens kjærlighet og si til oss selv: «Kristus skal ha prisen for det Herren har gjort, og Herren skal ha æren til verdens ende.»

Guds nåde kom også tydelig fram i den karakteren den formet i Onesimus da han ble omvendt. Han var nemlig hjelpsom og nyttig – det sier Paulus selv. Apostelen ville gjerne ha ham hos seg som hjelper, og det taler sterkt for Onesimus.

Vi ville ikke velge hvilken som helst omvendt mann til følgesvenn. Vi møter folk som uten tvil kommer til himmelen, for de er pilegrimer på den rette veien, men vi har ikke lyst til å ha dem mye med oss på veien. De er grinete, gretne og kjedelige. Det er noe ved dem som naturen vår like lite kan finne behag i som ganen i vammel medisin.

De er en slags åndelige pinnsvin. Det er liv i dem, og de er til nytte, og uten tvil viser de Guds visdom og tålmodighet, men de er ikke gode kamerater. Vi ville ikke gjerne trykke dem inntil brystet. Men Onesimus hadde tydeligvis et vennlig, ømt og kjærlig sinn.

Paulus kalte ham «min sønn, Onesimus, som jeg har født her i mine lenker», og sier til og med: «Ta du imot ham! Det er mitt eget hjerte.» Han skriver at han gjerne ville ha beholdt Onesimus som hjelper mens han selv satt i lenker for evangeliets skyld, men at han fant det best først å få Filemons fulle samtykke.

Og da Paulus ba ham vende tilbake, var han villig til å dra. Var ikke det et klart bevis på at Onesimus hadde fått et nytt sinn? Så langt borte, i Rom, kunne han ha dratt videre fra by til by, unngått øvrigheten og hatt full frihet. Men han følte at han hadde en forpliktelse mot sin herre – særlig siden han hadde gjort urett mot ham. Han fulgte Paulus' råd og vendte tilbake til sin gamle stilling.

Han ville reise tilbake og ta med seg et forsvars- eller anbefalingsbrev til sin herre, for han følte at det var hans plikt å gjøre opp for den uretten han hadde gjort. Når folk som sier at de er omvendt, bestemmer seg for å gjøre gammel urett god igjen, viser de at de er oppriktige. Har de tatt penger eller gods med urette, bør de betale tilbake. Det ville være godt om de betalte sju ganger så mye.

Har vi på noen måte bedratt eller gjort urett mot noen, sier nådens første virkninger i hjertet oss at vi skal gjøre det godt igjen på alle måter vi har makt til. Tro ikke at du kan komme deg unna ved å si:

«Gud har tilgitt meg, og derfor kan jeg la det ligge.» Nei, kjære venn, nettopp fordi Gud har tilgitt deg, skal du prøve å gjøre all urett god igjen og vise at angeren din er oppriktig ved å gi erstatning.

Slik var Onesimus villig til å vende tilbake til Filemon og arbeide hos ham de årene han skyldte, eller gjøre som Filemon ønsket. For selv om han kanskje helst ville ha tjent Paulus, skyldte han å tjene den mannen han hadde gjort urett mot. Dette viste et ømt, ydmykt, ærlig og oppriktig sinn, og la Onesimus få ros for det. Nei, la Guds nåde bli opphøyet for det!

Se forskjellen mellom mannen som plyndret sin herre og rømte, og det nye mennesket som kom frivillig tilbake for å være til nytte for herren han hadde bedratt.

For noen undere Guds nåde har gjort! For noen undere Guds nåde kan gjøre! Mange tiltak blir satt i verk i verden for å forbedre de dårlige og reise de falne, og vi ønsker hvert av dem lykke til så langt de er bygd på rett grunn. Vi ønsker at Gud skal la alt lykkes som er rent og verd å elske, og som folk taler vel om.

Men merk deg dette: Den sanne forbedringen av drankeren består i at han får et nytt hjerte, og skjøgen blir først virkelig reist opp når hun får en ny natur. La andre gjøre hva de vil, men det være langt fra meg å rose meg av noe annet enn Jesu Kristi kors. Jeg ser noen av brødrene mine sage løs på greinene av lastens tre.

Men evangeliet legger øksen ved roten av hvert tre i hele det ondes skog. Blir det tatt rett imot i hjertet, feller det alle trærne på én gang og lar i stedet furu, gran og buksbom skyte opp og blomstre for å pryde huset til vår Mesters forherligelse. Når vi nå ser hva Guds Ånd kan gjøre for mennesker, så la oss spre evangeliet vidt og bredt og opphøye Herren av all vår kraft.

**II.** For det andre har vi i teksten vår og sammenhengen rundt den et svært interessant eksempel på at Gud styrte en synd slik at den ble til gavn.

Onesimus hadde ingen rett til å stjele fra sin herre og rømme. Men det behaget Gud å bruke nettopp denne forbrytelsen til å omvende ham. Uærligheten hans drev ham til Rom og førte ham så til stedet der Paulus forkynte – og slik brakte den ham til Kristus og til et rett sinn.

Her må vi være varsomme, så det ikke ser ut som om vi unnskylder den brøden som i dette tilfellet førte til så stor velsignelse. Når Paulus

sier: «Kanskje ble han nettopp derfor skilt fra deg for en stund, for at du kunne få ham igjen til evig eie», forsvarer han ikke at Onesimus flyktet. Men på en edel måte viser han Filemon en grunn til å tilgi Onesimus det han hadde gjort.

Han mener ikke et øyeblikk at Onesimus gjorde rett. Synd er synd, og hva den enn kan føre til, er synden likevel ond, bare ond. Vår Frelsers korsfestelse har brakt menneskeheten de største velsignelser, men likevel var det «ved lovløse menns hender» (Apg 2,23) de grep Jesus og korsfestet ham.

Josef ble solgt til Egypt. I Guds hånd var det midlet til å berge Jakob og sønnene hans i hungersnøden. Men brødrene hans var likevel skyldige fordi de hadde solgt ham som slave. Husk alltid at det ikke er utfallet av en handling som avgjør om den er god eller gal.

Sett for eksempel at en mann som er ansatt ved jernbanen for å legge om sporet, glemmer å gjøre det. Hvis det av den grunn skjer en stor togulykke og et dusin mennesker blir drept, blir det regnet som en stor forbrytelse. Men forbrytelsen er den samme om ingen blir drept. Det er ikke følgene av likegyldigheten, men likegyldigheten selv som fortjener straff.

Eller sett at det er en manns plikt å legge om sporet til en bestemt tid, men han forsømmer det – og ved et underlig tilfelle berger nettopp det liv. Da er mannen like fullt å klandre, og vi skylder ham ingen takk for de gode følgene. Plikten hans var en bestemt oppgave, og feilen hans ligger nettopp i at han forsømte den.

Så selv om Gud ved sin styrelse vender synden til det gode, slik han iblant gjør, er synden like fullt synd. Men desto mer ære skal Guds underfulle visdom og nåde ha, for den skaper godt av ondt. Onesimus blir ikke unnskyldt for at han forgrep seg på sin herres gods, heller ikke for at han forlot ham uten rett. Han er en overtreder, men Guds nåde blir forherliget.

Husk også at da Onesimus forlot sin herre, gjorde han noe som etter all sannsynlighet ville ha blitt hans undergang. Han levde som en betrodd tjener under taket til en snill herre som hadde en menighet i huset sitt. Leser jeg brevet rett, hadde han en gudfryktig husmor og en gudfryktig husbond. Og han hadde stadig anledning til å høre evangeliet.

Men denne ryggesløse unge karen holdt vel ikke ut dette. Trolig kunne han ha levd mer fornøyd hos en hedensk herre som slo ham den ene dagen og drakk ham full den neste. Han kastet fra seg de anledningene han hadde til å bli frelst, og dro til Rom. Uten tvil søkte han til den verste delen av byen og slo seg – som jeg alt har sagt – sammen med det elendigste selskapet.

Hadde han nå blitt blandet inn i slaveopprørene som ofte brøt ut på den tiden – og det ville vel ha skjedd om ikke nåden hadde hindret det – ville han ha mistet livet, slik andre gjorde. Det ble gjort kort prosess med opprørske slaver i Rom. Var en mann halvveis mistenkt for noe, var det av med hodet hans. Etter den regelen gikk det med slaver og landstrykere.

Onesimus var nettopp en mann som trolig ville ha styrtet rett i døden og den evige undergangen. Når en ung mann plutselig forlater hjemmet og reiser til London, vet vi hva det betyr. Når vennene hans ikke vet hvor han er, og han ikke vil at de skal vite det, får vi snart vite hvor han er og hva han holder på med.

Hva Onesimus gjorde, vet jeg ikke, men han gjorde sikkert sitt beste for å ødelegge seg selv. Det han gjorde, må derfor bedømmes etter hvor det sannsynligvis ville ha ført ham, så langt det sto til ham. At det ikke endte i undergang, var ikke hans fortjeneste. All ære for at han ble berget, tilhører Gud, som styrer alt.

Se hvordan Gud styrte alt! Slik hadde Herren bestemt det: Ingen andre enn Paulus skal kunne røre Onesimus' hjerte. Onesimus er i Kolossæ, og Paulus kan ikke komme dit, for han sitter i fengsel. Altså må Onesimus føres til Paulus.

Sett at Filemons vennlige hjerte hadde fått ham til å si til Onesimus: «Jeg vil at du skal reise til Rom, oppsøke Paulus og høre ham.» Da ville denne onde tjeneren ha sagt: «Jeg vil ikke risikere livet for å høre en preken. Skal jeg reise med et brev, så skal jeg levere det, men jeg trenger ikke noen av prekenene hans.»

Når vi iblant får folk med for å høre en forkynner i håp om at de skal bli omvendt, og de aner at det er hensikten, er det trolig det siste som skjer. De bestemmer seg nemlig for å stenge evangeliet ute, og så treffer ikke prekenen dem. Slik ville det kanskje ha gått med Onesimus. Nei, nei, han var ikke å vinne på den måten. Han måtte trekkes til Rom på en annen måte.

Hvordan skal det gå til? Jo, djevelen skal gjøre det – uten å vite at han med dette mister en villig tjener. Djevelen frister Onesimus til å stjele. Onesimus gir etter, og av frykt for å bli oppdaget drar han til Rom så fort han kan og slår seg ned et sted i bakgatene.

Der får han, som den bortkomne sønnen, kjenne sulten gnage – og for mange er en tom mage en av de beste forkynnerne i verden. Samvittigheten deres blir truffet når de får kjenne følgene av sine dårlige handlinger. Han er sulten, vet ikke hva han skal ta seg til, og ingen gir ham noe. Han lurer på om det kan finnes noen i Rom som vil forbarme seg over ham. Han kjenner ikke et menneske i byen og holder på å sulte i hjel.

Kanskje gikk en kristen kvinne en morgen for å høre Paulus. Da hun så denne stakkars mannen holde på å besvime på trappene til et tempel, gikk hun bort og snakket med ham om sjelen hans. «Sjel?» sa han. «Den bryr jeg meg ikke om, men kroppen min ville takke deg for noe å spise. Jeg sulter.»

«Kom da med meg,» svarte hun. Hun ga ham brød, og mens hun gjorde det, sa hun: «Jeg gjør dette for Jesu Kristi skyld.» «Jesus Kristus!» sa han. «Jeg har hørt om ham. Jeg pleide å høre om ham i Kolossæ.» «Hvem hørte du tale om ham?» spurte kvinnen. «Å, det var en liten mann med svake øyne, en stor forkynner som het Paulus. Han pleide å komme i huset til herren min.»

«Ham skal jeg nettopp gå og høre,» sa kvinnen. «Vil du bli med?» «Ja, jeg kunne nok ha lyst til å se mannen igjen. Han hadde alltid et vennlig ord til de fattige.» Så går han inn og baner seg vei mellom soldatene, og Paulus' Herre gir apostelen det rette ordet å tale. Slik kan det ha gått for seg.

Eller det kan ha skjedd på en annen måte: Han kjente ingen andre i byen, men kom til å huske at Paulus satt der som fange, og gikk til fengselet for å be om hjelp. Han går ned til prætoriet, finner apostelen og forteller hvor fattig han er. Paulus taler med ham, og så blir han en kristen. På en av disse to måtene ble kanskje mannens hjerte vunnet.

Uansett måtte Herren ha Onesimus til Rom for at han skulle høre Paulus. Og Onesimus' synd – selv om den var helt frivillig fra hans side, så Gud ikke hadde noen hånd med den – ble ved et underfullt forsyn midlet til å føre ham dit der evangeliet ble velsignet for sjelen hans.

Jeg vil si litt til noen kristne om denne saken. Har du en sønn som har forlatt hjemmet? Er han en egenrådig og lunefull ungdom som reiste sin vei fordi han ikke kunne finne seg i de båndene som kristen skikk i familien legger på ham? Det er sørgelig at det skulle gå slik, svært sørgelig. Men gi ikke opp håpet, og fortvil slett ikke over ham.

Du vet ikke hvor han er, men Gud vet det. Du kan ikke følge ham, men Guds Ånd kan. Han er på vei til Shanghai. Å, kanskje det er en Paulus i Shanghai som skal bli midlet til at han blir frelst! Og siden denne Paulus ikke er i England, må sønnen din reise dit.

Er det til Australia han seiler? Der vil det kanskje ved Guds nåde bli talt et ord til sønnen din – det eneste ordet som noen gang vil nå ham. Jeg kan ikke tale det, ingen i London kan tale det, men en mann i det fjerne landet vil bli ledet til å gjøre det. Derfor lar Gud gutten din reise bort i egenrådighet og dårskap, for at han kan komme inn under nådens innflytelse, og den vil vise seg mektig til å frelse ham.

Mangen sjøgutt har vært vill og tøylesløs og til slutt havnet på et sykehus i et fremmed land. Å, om moren hans visste at han lå der med gul feber, hvor bedrøvet hun ville bli! For hun ville tenke at sønnen hennes dør borte fra hjemmet, og at hun ikke engang skal få det sørgelige privilegiet å gråte ved graven hans. Men kanskje er morens frykt grunnløs, for det er nettopp på dette sykehuset Gud vil frelse gutten hennes.

En sjømann skriver til meg omtrent slik: «Mor ba meg lese et kapittel i Bibelen hver dag, men jeg gjorde det aldri. Jeg kom på sykehuset i Havanna, og mens jeg lå der, lå en mann ved siden av meg og kjempet med døden. Men før han døde, sa han til meg: ‹Kamerat, kan du komme hit? Jeg vil snakke med deg. Jeg har noe her som er svært dyrebart for meg.

Jeg var en vill kar, men denne prekensamlingen har ført meg til Frelseren da jeg leste den, og jeg dør med et godt håp ved nåden. Når jeg er død og borte, vil du da ta disse prekenene og lese dem? Måtte Gud velsigne dem for deg! Og vil du skrive et brev til mannen som har holdt disse prekenene, og fortelle ham at jeg ved dem har lært å dø i fred?›»

Det var en samling av prekenene mine, og det hadde behaget Gud å bruke den slik at den unge mannen ble en kristen. Jeg tviler ikke på at

han ble ført til sykehuset ved Guds nådige forsyn, for at han der skulle få de bøkene Den Hellige Ånd ville bruke til å gjenføde ham.

Du kjenner ikke, kjære mor, du kjenner ikke Guds nådes dype planer. Det verste som kan hende en ung mann, er iblant det beste som kan hende ham. Når jeg har sett unge menn med stilling og rikdom kaste seg ut i utskeielser av alle slag, har jeg iblant tenkt: «Det er forferdelig ondt, men det kan på en omvei føre til anger.

De vil snart ha gjort ende på pengene sine. Og når de er kommet så langt ned at de må tigge, vil de gjøre som den unge mannen i lignelsen, som vendte tilbake til faren fordi han ikke kunne leve borte fra ham: ‹Da han hadde satt alt over styr, ble det en svær hungersnød i det landet. Og han begynte å lide nød. … Jeg vil stå opp og gå til min far.›» (Luk 15,14.18)

Sykdommen følger ofte etter utskeielser, og fattigdommen kommer som en væpnet mann etter ødselhet og vilt liv. Kanskje er begge bare kjærlighet i en annen skikkelse, sendt for å tvinge synderen til å se sine veier og søke den barmhjertige Gud.

Dere kristne ser ofte de små gatebarna i rennesteinen, og dere synes synd på dem, som dere bør. Men jeg har ofte tenkt at disse stakkars barnas fattigdom og sult roper høyere til hjertene deres enn barnas laster og uvitenhet. Gud visste at vi ikke var rede og i stand til å høre skriket fra barnets sjel. Derfor la han barnets legemlige sult til det skriket, for at det kunne nå inn i hjertene våre.

Folk kunne leve i synd og være lykkelige på sin egen fattige måte om de hadde det godt og var rike. Og hvis ikke synden gjorde foreldre fattige og ulykkelige og barna deres elendige, ville vi ikke se den tydelig og derfor heller ikke reise oss til kamp mot den.

Ved noen sykdommer kan det være godt at pasienten får klage ut. Slik er åpenbar last og ytre nød ofte utslag av den sykdommen som ligger i den naturlige fordervelsen. Disse utslagene blir sett av dem som vet hvor den legende medisinen er å få. De blir dratt til nøden og får ta seg av sjelens skjulte sykdom.

Onesimus kunne ha blitt hjemme. Han kunne ha latt være å bli tyv. Og han kunne ha gått fortapt i egenrettferdighet. Men nå, da han rømte, kom synden hans for dagen: Skurken har vist hvor fordervet hjertet hans er. Og nettopp nå kommer han inn under Paulus' øyne og Paulus' bønn og blir omvendt.

Jeg ber deg: Fortvil aldri over mann eller hustru eller barn fordi du ser synden deres ligge åpent for dagen. Si tvert imot til deg selv: «Nå ligger synden slik at jeg kan se den, for at jeg kan be for den. Den står tydelig for øyet mitt, for at jeg desto mer alvorlig kan anstrenge meg for å bringe denne stakkars sjelen til Jesus Kristus, den mektige Frelseren, som kan frelse den mest fortapte synder.»

Se på lasten med øynene til en som for alvor vil gjøre godt, og mann deg opp til kamp for å seire over den. Det er vår plikt å håpe og be så lenge det er en livsgnist i dem vi går i forbønn for. Vi kan ikke si noe om Guds planer, men vi kan hvile i visshet om at troende bønn ikke er forgjeves.

Kanskje har gutten blitt så egenrådig for at synden hans kan føre til et vendepunkt, og han kan få et nytt hjerte. Kanskje er datterens synd blitt åpenbar for at Herren kan overbevise henne om synden hennes og bringe henne til Frelserens føtter. Uansett hvor ille det står til: Håp på Gud og be!

**III.** Enda én ting. Teksten vår kan ses som et eksempel på at forholdet mellom mennesker blir bedre: «Kanskje ble han nettopp derfor skilt fra deg for en stund, for at du kunne få ham igjen til evig eie – og da ikke lenger som trell, men som mer enn en trell: som en elsket bror. Slik er det i høy grad for meg, og hvor mye mer da for deg.»

Det tar lang tid å lære store sannheter. Kanskje hadde ikke Filemon innsett at det var urett av ham å holde slave. John Newton visste ikke at han gjorde galt da han lot seg inn på slavehandel. Og da George Whitefield lot slaver som var testamentert til ham, bli igjen ved barnehjemmet i Savannah, falt det ham ikke et øyeblikk inn at dette var noe annet enn om det hadde gjeldt hester eller gull og sølv.

Den offentlige mening var ikke opplyst, enda evangeliet hadde lagt øksen ved slaveriets rot. Evangeliet pålegger oss å gjøre mot andre det vi vil at de skal gjøre mot oss. Ingen ville ha lyst til å være en annen manns slave. Derfor har heller ingen rett til å holde en annen mann i trelldom.

Da Onesimus rømte og kom tilbake igjen, åpnet kanskje dette brevet fra Paulus Filemons øyne for hvordan han selv sto. Han kan ha vært en utmerket herre, stolt på tjeneren sin og behandlet ham ikke som en slave, men som en betrodd tjener. Men kanskje hadde han ikke sett på ham som en bror.

Nå som Onesimus er kommet tilbake, vil han bli en bedre tjener. Men Filemon vil også bli en bedre herre og ikke lenger slaveeier. Han vil se på sin tidligere tjener som en bror i Kristus. Se, dette er hva Guds nåde gjør når den kommer inn i en familie.

Den gir ikke barnet rett til å gjøre seg viktig og nekte foreldrene lydighet. Den gir ikke faren rett til å herske over familien uten visdom og kjærlighet. Den sier til ham at han ikke skal egge barna sine opp, så de ikke mister motet. Den gir ikke tjeneren rett til å være herre. Den tar verken stillingen fra herren eller gir ham lov til å bruke myndigheten sin for hardt, men alle forhold blir mildere og bedre.

Rowland Hill pleide å si at han ikke ville gi en øre for en manns gudsfrykt hvis ikke hunden og katten hans fikk det bedre etter at han var blitt omvendt. Det er mye sant i den bemerkningen. Alt i huset går bedre når nåden smører hjulene.

Husmoren er kanskje noe skarp, brå og sur av natur, men sinnet hennes blir underlig mildnet når hun tar imot nåden. Tjenestepiken er kanskje treg, sent oppe om morgenen, sjusket og glad i å stå i døra og sladre. Men blir hun virkelig omvendt, blir det slutt på alt slikt. Hun blir samvittighetsfull og gjør sin plikt som hun bør.

Er husbonden en sann kristen, er han saktmodig, vennlig og hensynsfull. Mannen er kvinnens hode, men har nåden forandret ham, er han et svært kjærlig hode. Hustruen har også sin plass og søker med mildhet og visdom å gjøre huset så lykkelig som mulig.

Jeg har ingen tro på gudsfrykten din, kjære venn, hvis den hører hjemme i kapellet og på bønnemøtet, men ikke i hjemmet ditt. Den beste gudsfrykten i verden er den som smiler ved bordet, arbeider ved symaskinen, er hyggelig i peiskroken og elskverdig i dagligstua.

Gi meg den gudsfrykten som pusser støvlene så de blir blanke, og koker maten så den kan spises. Gi meg den som måler lerret uten å måle en centimeter for lite, og som selger hundre meter av en vare uten å regne nitti for hundre, slik mange handelsmenn gjør. Det er sann kristendom, den som virker på hele livet.

Er vi virkelig kristne, vil vi bli forandret i forholdet til våre medmennesker, og vi vil se med et helt annet blikk på dem vi kaller våre underordnede. Det er galt av kristne å være så skarpe mot små feil de ser hos tjenerne sine, særlig hvis tjenerne er kristne. Det er ikke den rette måten å rette på dem.

Noen fruer går løs på de stakkars pikene sine for en liten feil, som om de hadde gjort seg skyldige i mord eller forræderi. Hvis Herren – din og min – behandlet oss slik, skulle jeg gjerne vite hvor lenge vi fikk bli i hans tjeneste.

Hvor raske noen er til å si opp tjenestepikene sine for små feil! De overser ingenting og gir ingen ny sjanse. Hun må gå, og hvor hun går, er det ikke vår sak å tenke på. Er det en framferd som sømmer seg for en kristen?

Mangen ung mann er blitt kastet ut av stillingen sin for den minste ubetydelighet – av en kristen sjef som må ha visst at han med dette utsatte ham for alle slags farer. Og mangen tjenestepike er blitt jaget bort som om hun var en hund. Ingen tenkte på om det var en annen plass å finne. Ingenting ble gjort for å hindre at hun kom på villspor. Kjære venner, la oss tenke på andre, særlig på dem som Kristus elsker slik han elsker oss.

Filemon kunne ha sagt: «Nei, nei, jeg tar deg ikke tilbake, herr Onesimus. Brent barn skyr ilden, min herre. Jeg rir aldri på en halt hest. Du stjal pengene mine. Du skal ikke en gang til få ha fingrene dine i det som er mitt.» Jeg har hørt slik tale. Har ikke du? Har du noen gang selv følt noe lignende?

I så fall: Gå hjem og be Gud fri deg fra slike følelser, for slike følelser bør ikke få næring i sjelen. Du kan ikke ta med deg en slik hard selviskhet til himmelen, og den er en stor flekk på deg her på jorden.

Når Herren Jesus Kristus har tilgitt deg så ufortjent, skal da du ta medtjeneren din i strupen og si: «Betal det du skylder!» (Matt 18,28)? Gud bevare oss fra å fortsette å leve med et slikt sinn! Vær barmhjertig, overbærende og rede til å tilgi. Det er bedre å lide ondt enn å gjøre ondt. Det er mye bedre å overse en feil som du kunne ha lagt merke til, enn å legge merke til en feil som du burde ha oversett.

Jeg vil tale om én ting til, og så er jeg ferdig. Var Guds skjulte forsyn med da Onesimus kom til Rom, kan vi da ikke også se et forsyn i at du nå leser denne boka, eller i at du nå er der du kan høre evangeliet?

Folk kommer til Tabernaklet som aldri hadde tenkt å komme dit. Hvis noen hadde spådd at de skulle komme til å lytte til evangeliet, ville de ha øst sin forakt over den spådommen – og likevel kommer de. De har gjort alle slags krumspring og vendinger, men de har havnet der sannheten ble forkynt.

Kom du en gang for sent til toget og gikk så inn et sted der det var gudstjeneste, for å få tiden til å gå? Ble skipet ditt forsinket da du minst ventet det, så du fikk anledning til å høre en preken? Jeg ber deg: Tenk i ditt hjerte over dette spørsmålet: «Har ikke Gud til hensikt å velsigne meg? Har han ikke gitt meg en anledning til å gi hjertet mitt til Jesus, slik Onesimus gjorde?»

Min kjære venn, hvis du tror på Herren Jesus Kristus, skal du straks få tilgivelse for all synd og bli frelst. Herren har i sin uendelige visdom ført deg dit der du kan høre hans kjærlige innbydelse. Og jeg håper han også har ført deg dit der du vil ta imot den og få gå bort helt forandret.

For en tre års tid siden snakket jeg med en eldre prest. Han begynte å lete etter noe i vestlommen, men det tok lang tid før han fant det han lette etter. Til slutt fikk han fram et brev som nesten var i filler. Mens han åpnet det, utbrøt han: «Den allmektige Gud velsigne Dem! Den allmektige Gud velsigne Dem!»

«Venn, hva er det?» sa jeg. Han sa: «Jeg hadde en sønn. Jeg tenkte at han skulle bli støtten min i alderdommen, men han vanæret seg selv og forlot meg. Jeg visste ikke hvor han dro. Han sa bare at han skulle reise til Amerika fra Londons dokker, men skipet gikk ikke den dagen det skulle.» Den gamle presten ba meg lese brevet. Jeg leste det, og det lød omtrent slik:

«Far, jeg er her i Amerika. Jeg har fått arbeid, og Gud har latt det gå meg godt. Jeg skriver for å be deg om tilgivelse for de tusen syndene jeg har gjort mot deg, og for den sorgen jeg har voldt deg. For – Gud være lovet – jeg har funnet Frelseren. Jeg har sluttet meg til Guds kirke her og håper å få leve livet mitt i Forløserens tjeneste.

Det gikk slik til: Jeg reiste ikke til Amerika den dagen jeg hadde tenkt. Da jeg hadde en ledig stund, gikk jeg ned til Tabernaklet for å se hva det var for noe, og der møtte Gud meg. Mr. Spurgeon sa: ‹Kanskje er det en bortløpen sønn her. Måtte Herren kalle ham ved sin nåde!› Og han kalte meg.»

«Nå,» sa den gamle mannen mens han la sammen brevet og stakk det i lommen, «nå er denne sønnen min død. Han er i himmelen. Og jeg holder av Dem, og det vil jeg gjøre så lenge jeg lever, fordi De var midlet til å bringe ham til Kristus.»

Taler jeg nå til en som har det samme sinnet, eller leser en slik disse sidene? Herren gir deg i nåde en anledning til å vende om fra dine villfarne veier. Jeg ber deg: Løft nå øynene mot himmelen og si: «Gud, vær meg synder nådig!» (Luk 18,13), og han vil ta imot deg. Tro på synderens Frelser, så vil han være din Frelser. Gå så hjem til faren din og fortell ham hva Guds nåde har gjort for deg, og få ham til å beundre den kjærligheten som førte deg til Kristus.

Slik har vi stilt fram for dere enda et nådens under. Sjelen vår lengter, ja, tørster etter å få høre om andre som er vunnet på samme måte. Å, dere stakkars ufrelste sjeler, for Jesu kjærlighets skyld ber jeg dere: Vend dere til ham og lev! Gud frelse dere ved sin Hellige Ånd. Amen.

# Det største av alle undere

«Og jeg ble tilbake.» (Esek 9,8)

Frelsen stråler aldri så klart for noe menneskes øyne som når den kommer til ham selv. Nåden er i sannhet verd å prise når vi kan se den arbeide med guddommelig kraft på oss selv. I våre egne øyne er vår egen sak alltid den mest håpløse, og den barmhjertigheten vi får, er uten sidestykke. Vi ser andre gå til grunne og undrer oss over at den samme dommen ikke har rammet oss.

Redselen for undergangen og den inderlige gleden over å vite at vi er frelst i Kristus smelter sammen med følelsen av at vi selv er uverdige. Da må vi bryte ut i undring: «Og jeg ble tilbake.»

Esekiel så i et syn hvordan bødlene på Guds rettferdige bud slo ned til høyre og venstre. Da han sto uskadd midt i hopen av drepte, ropte han overrasket: «Og jeg ble tilbake.» Kanskje kommer den dagen da også vi med høytidelig glede skal rope: «Og jeg er spart ved kongens nåde, mens andre gikk til grunne.» Den barmhjertigheten vi selv får, vil fylle oss med undring – særlig på den siste, forferdelige dagen.

Les beretningen om den store avgudsdyrkelsen blant Jerusalems innbyggere i Esekiels bok kapittel 8, så blir du ikke forbauset over den dommen Herren til slutt førte over byen. La oss tenke over hvordan Herren handlet med det skyldige folket. «Det kom seks menn på veien gjennom den øvre porten, som vender mot nord, hver med sitt ødeleggelsesvåpen i sin hånd» (Esek 9,2).

Den ødeleggelsen disse bødlene satte i verk, var rask og fryktelig, og den var et forbilde på andre rystende hjemsøkelser. Gjennom hele historien ser det oppmerksomme øyet rettferdighetens linjer – røde merker i margen som viser hvor all jordens dommer har sett seg nødt til å sende den forferdelige hjemsøkelsen over et skyldig folk.

Alle disse tidligere bildene på Guds straffedom peker fram mot en dom som skal komme, og som blir langt mer fullstendig og overveldende. Det som har skjedd, er en profeti om framtiden. Det kommer sikkert en dag da Herren Jesus, som en gang kom for å frelse, skal komme ned annen gang for å dømme. Når nåden er blitt foraktet, har den fortjente vreden alltid fulgt etter, og slik må det også være når alle ting tar slutt.

«Men hvem kan utholde den dagen han kommer? Hvem kan bli stående når han åpenbarer seg?» (Mal 3,2). Når syndere blir slått ned, hvem skal da bli tilbake? Han skal løfte rettferdighetens vektskåler og dra dommens sverd. Når de hevnende englene hans samler inn vinhøsten på jorden, hvem av oss skal da bryte ut i undrende takknemlighet: «Og jeg ble tilbake»?

Den som kan si det, blir i sannhet et nådens under, verdig til å stå ved siden av de nådens undere vi har talt om tidligere i denne boka. Leser, vil du bli et eksempel på den nåden som redder, og rope: «Og jeg ble tilbake»?

Vi vil bruke den underfulle beskrivelsen av synet i dette kapitlet til å se med hellig frykt hvilken dom nåden frir oss fra. Deretter vil vi stanse ved utropet i teksten vår: «Og jeg ble tilbake», og lytte til det som et gledesutbrudd fra dem som har sluppet unna ødeleggelsen.

La oss da med Den Hellige Ånds hjelp først tenke alvorlig over den fryktelige dommen som profeten i synet ble reddet fra. I den ser vi et bilde på den dommen som skal komme over hele verden.

Legg først merke til at straffen som rammet dem, var rettferdig. De var ofte blitt advart, og de førte straffen over seg selv med vilje. Gud hadde sagt at hvis de satte opp avgudsbilder, ville han ødelegge dem, for han ville ikke tåle en slik krenkelse av sin guddom.

Han hadde ofte talt alvorlig til dem og brukt harde midler: Landet deres var blitt lagt øde, byen beleiret og kongene ført bort i fangenskap. Likevel falt de stadig tilbake til avgudsdyrkelse. Da Herren dro sverdet sitt ut av sliren, var det derfor ingen uanet straff, ingen lunefull hevn og ingen uventet ødeleggelse som kom.

Slik skal også dommen ved livets ende og ved verdens ende være rettferdig og stemme med de alvorlige advarslene i Guds ord. Når jeg leser i Guds bok om straffen som skal komme, særlig det Jesus

alvorlig sier om stedet «hvor deres orm aldri dør og ilden ikke slokner» (Mark 9,48), kjennes det tungt for ånden min.

Noen setter seg til doms over den store dommeren og slår fast at straffen hans er altfor hard. Jeg for min del kan ikke måle hvor sterk Guds vrede er. Men la den brenne som den må – jeg er sikker på at den er rettferdig. Ikke ett slag for mye skal ramme noen av Guds skapninger.

Selv de som blir dømt til evig fortapelse, skal ikke lide mer enn rettferdigheten absolutt krever – ikke mer enn de selv ville innrømme var fortjent lønn for syndene deres, hvis samvittigheten deres dømte rett.

Merk deg dette: Det er helvetes helvete at mennesker skal vite at de lider med rette. Å bære en tyrans vrede ville være lett sammenlignet med den lidelsen en selv har ført over seg når en egenrådig og lettsindig har valgt det gale. Synd og lidelse er uløselig bundet sammen i tingenes natur. Det kan ikke være annerledes, og det bør heller ikke være annerledes. Det er rett at det onde blir straffet.

De som ble straffet i Jerusalem, kunne ikke vende seg mot bødlene og si: «Vi fortjener ikke denne dommen.» Hvert grusomt sår av det kaldeiske sverdet og hvert knusende slag av den babylonske stridsøksen rammet mennesker som i sin samvittighet visste at de bare høstet det de selv hadde sådd. Brødre, for noen nådens undere vi skal bli hvis vi til slutt blir reddet fra en dom vi så fullt ut har fortjent!

Legg nøye merke til at det før nedhoggingen skjedde en utskilling: De som hadde et annet sinnelag, ble skilt ut fra resten av folket. Før bødlene gikk til sin grufulle gjerning, kom det til syne en mann midt iblant dem, kledd i linklær og med skriveredskaper i beltet. Han merket alle som i sitt hjerte sørget over det onde i byen. Før disse var merket, begynte ikke bødlene sitt arbeid.

Hver gang Herren gjør armen sin bar til krig, samler han først sine hellige på et trygt sted. Han ødela ikke verden ved vannflommen før Noah og familien hans var trygge i arken. Han lot ikke en eneste gnist falle på Sodoma før Lot hadde flyktet til Soar. Han tar omhyggelig vare på sine egne. Verken flom eller ild, pest eller farsott skal gjøre dem noe ondt.

Vi leser i Åpenbaringen at engelen sa: «Skad ikke jorden eller havet eller trærne før vi har satt et segl på vår Guds tjenere i deres

panner» (Åp 7,3). Hevnen må stikke sverdet i sliren til kjærligheten har fått sine kjære i ly. Når Kristus kommer for å ødelegge jordens riker, vil han først føre bort sitt folk.

Før elementene smelter i brennende hete, og før universets søyler rokkes og vakler under tyngden av Guds vrede, har han ført sine utvalgte ut, så de alltid skal være hos Herren. Når han kommer, skal han skille folkene slik en gjeter skiller sauene fra bukkene. Ikke én av sauene hans skal gå fortapt. Han skal skille ugresset fra hveten uten å ta feil, og ikke ett hvetekorn skal være i fare.

Å, måtte vi være blant de utvalgte og få erfare hans makt til å bevare oss på vredens dag! Måtte hver og en av oss kunne si, når verdener går under: «Og jeg ble tilbake.» Kjære venn, tror du at du er merket i pannen din? Hvis min stemme i dette øyeblikket druknet i lyden av dommedagsbasunen, ville du da være blant dem som vekkes til frelse og herlighet?

Ville du kunne si: «Mengden gikk til grunne rundt meg, men jeg ble tilbake»? Det vil skje hvis du hater synden du er omgitt av, og hvis du har fått merket av Jesu blod på sjelen din. Hvis ikke, vil du ikke slippe unna, for det er ingen annen dør til frelse enn hans frelsende navn. Gud gi oss nåde til å høre med blant de utvalgte, som bærer paktens segl – merket fra ham som teller opp folket.

Legg så merke til at denne dommen ble lagt i mellommannens hender. Det går fram av kapitlet at ingen ble slått i hjel andre steder enn der mannen med skriveredskapene hadde gått foran. Så leser vi i kapittel 10: «Den ene kjeruben rakte ut sin hånd fra kjerubene til ilden som var mellom kjerubene, og tok av den og la i hendene på ham som var kledd i linklærne. Han tok den og gikk ut» (Esek 10,7), og han kastet den ut over byen.

Ser du dette? Guds herlighet skinte fram mellom kjerubene – det vil si over stedet der soningen skjedde. Så lenge lyset strålte der, falt ingen dom over Jerusalem, for Gud i Kristus fordømmer ikke.

Men snart gikk Herrens herlighet ut fra husets dørterskel og ble stående over kjerubene, og da var dommen like ved. Når Gud ikke lenger handler med mennesker i Kristus, brenner vreden hans som ild, og han gir nådens utsending i oppdrag å være vredens budbærer.

Den samme mannen som med pennen sin merket dem som ble frelst, kastet glør ut over byen og viste veien for ødeleggelsen som

skulle ramme de syndige. Hva lærer det oss, om ikke dette: «heller ikke dømmer Faderen noen, men har overgitt hele dommen til Sønnen» (Joh 5,22)? Jeg kjenner ingen sannhet som er mer fryktelig å tenke over. Tenk på dette, du som er ubekymret: Den samme Kristus som døde på Golgata, er den som skal dømme deg.

Gud skal dømme verden ved mennesket Kristus Jesus (Apg 17,31). Han skal komme på himmelens skyer, og alle folkeslag skal samles foran ham. Når de som har foraktet ham, skal se hans åsyn, vil de bli overmåte forferdet. Ikke lyn, ikke torden og ikke den fryktelige lyden av den siste basunen skal skremme dem slik som åsynet hans, for det er hans kjærlighet de har såret.

Da skal de rope til fjellene og haugene at de må skjule dem for hans åsyn som sitter på tronen (Åp 6,16). Å, det er åsynet til ham som gråt over syndere, han som spottere kronet med tornekrone så blodet rant. Det er hans åsyn som i uendelig barmhjertighet kom for å frelse menneskeslekten.

Men de har foraktet ham. De ville ikke bli frelst. De foretrakk sine egne lyster framfor den uendelige kjærligheten og avviste stadig Guds største bevis på godhet. Derfor skal de si: «Skjul oss for hans åsyn!» For synet av det åsynet skal anklage og fordømme dem mer enn noe annet.

Så forferdelig denne sannheten er! Jo mer du tenker over den, jo mer vil den fylle sjelen din med gru. Gud gi at den må drive deg til å flykte til Jesus, for da skal du se ham med glede på den dagen.

Vi får høre at denne ødeleggelsen begynte ved helligdommen. Tenk deg at Herren i sin vrede ville hjemsøke London – hvor ville han da begynne å slå? «Å,» sier noen, «selvfølgelig ville ødeleggelsens engel gå ned til de simple musikkhallene og dansebulene, eller han ville feie vekk rønner og brennevinspalasser, fengsler og rom der kvinner som fører et syndig liv, kommer sammen.»

Vend deg til Skriften og se hva teksten vår sier: «Begynn ved min helligdom» (Esek 9,6). Begynn ved kirkene, begynn ved kapellene! Begynn med menighetslemmene, med prestene og biskopene, med dem som underviser i evangeliet! Begynn med de fremste og ledende i den religiøse verden, med de høye bekjennerne som folk ser opp til som forbilder!

Hva sier Peter? «For tiden er kommet da dommen skal begynne med Guds hus. Men begynner den med oss, hvordan skal det da ende med dem som ikke vil tro Guds evangelium? Og er det med nød og neppe den rettferdige blir frelst, hvordan skal det da gå med den ugudelige og synderen?» (1 Pet 4,17–18)

Det første bødlene gjorde, var å slå de gamle mennene som sto foran templet, folkets sytti eldste, for de var hemmelige avgudsdyrkere. Du kan være viss på at sverdet som ikke sparte høvdinger og fedre, gjorde kort prosess med dem som sto under dem.

Dere eldste i menighetene, dere Kristi tjenere: Dommen vil begynne med oss. Vi kan ikke vente mildere behandling enn andre ved den siste store dommen. Nei, skal noen få oppriktigheten sin særlig grundig prøvd, blir det vi som har påtatt oss å lede andre til Frelseren.

La oss derfor se nøye til at vi verken blir bedratt eller er bedragere, for på den dagen skal vi visselig bli stilt fram slik vi er. Å spille hykler er å spille dåre. Vil et menneske bedra sin skaper eller narre Den Høyeste? Det kan ikke skje. Alle dere menighetslemmer bør tenke grundig over dette, for dommen skal begynne med dere. Guds ild er i Sion og hans ovn i Jerusalem (Jes 31,9).

I gamle dager flyktet folk til kirker og hellige steder for å søke tilflukt. Men når Herrens hevnere kommer, er det nytteløst, for det er nettopp der ødeleggelsen skal begynne! Så fryktelig sverdet skal slå ned blant skarene av kjødelige bekjennere – menn som kalte seg Guds tjenere mens de var djevelens slaver, som drakk av Herrens beger, men var drukne av sine egne lysters vin, og som kunne lyve, bedra og drive hor og likevel våget å nærme seg Herrens hellige bord.

For et blodbad det vil bli blant de lumpne bekjennerne i kirkene våre! Det hadde vært bedre for slike menn om de aldri var blitt født, eller – siden de nå er født – om de hadde fått sin plass midt i det uvitende hedenskapet. Da hadde de ikke kunnet legge synd til synd ved å lyve for den levende Gud.

«Begynn ved min helligdom.» Det ordet er forferdelig for alle som har navn av at de lever, men er døde (Åp 3,1). Gud gi at vi i slike prøvelsens tider, når mange vakler, må bestå hver ildprøve og til slutt ved nåden kunne bryte ut: «Og jeg ble tilbake.»

Etter at bødlene hadde begynt ved helligdommen, ser vi at de ikke sparte noen unntatt dem som hadde merket. Gamle og unge, menn og

kvinner, prester og folk – alle som ikke hadde det hellige merket, ble slått ned. Slik skal alle syndere som ikke har flyktet til Kristus, gå til grunne på den siste, forferdelige dagen.

Om våre kjære barn som døde som små, tror vi at de alle er vasket i Jesu blod og alle frelst. Men når det gjelder resten av menneskeheten, de som har levd til de er kommet til skjels alder, kan bare én av to ting skje. Enten må de bli frelst fordi de trodde på Kristus, eller så må hele tyngden av den guddommelige vrede falle på dem.

Hver og en må ha merket enten av Kristi penn eller av Kristi sverd. Ingen blir spart fordi han var rik, lærd, veltalende eller høyt aktet. De som er merket med Kristi blod, er frelst. Uten det merket er alle fortapt. Dette er det eneste tegnet som skiller. Bærer du det? Eller vil du dø i dine synder?

Bøy deg straks ned ved Jesu føtter og be ham innstendig om å merke deg som sin, så du kan være en av dem som skal rope med fryd: «Og jeg ble tilbake.»

For det andre vil jeg nå særlig rette oppmerksomheten deres mot dem som slapp unna, og som hver for seg kunne si: «Og jeg ble tilbake.» Vi får høre at de som ble merket med benådningstegnet, var de som «sukket og jamret over alle de motbydelige ting som skjedde der» (Esek 9,4).

Dette må vi se nøye på. Det er ikke mitt ord – husk at det er Guds ord, og derfor ber jeg dere høre det og tenke over det selv. Vi leser ikke at det drepende sverdet gikk forbi de rolige folkene som aldri gjorde noe menneske for nær. Om noe slikt unntak står det ingenting.

Heller ikke sier beretningen at Herren frelste de bekjennerne som var rettskafne og hadde godt navn og rykte til de døde. Nei, de eneste som ble spart, var de som sukket og jamret over den synden som tok overhånd. De så den, protesterte mot den og unngikk den, og til slutt gråt de stadig over den.

Da det ikke hjalp å vitne, sto det igjen for dem å sørge. De trakk seg tilbake fra offentlig virksomhet, satte seg ned og sukket i hjertet over de onde tingene de ikke kunne gjøre noe med. Og da de kjente at sukk alene ikke ville utrette noe godt, begynte de å be og rope til Gud om at han måtte komme og gjøre ende på den forferdelige ondskapen som spredte seg ut over landet.

Jeg vil ikke si noe hardt. Men hvis jeg kunne lese det skjulte livet til alle som bekjenner seg som kristne, lurer jeg på om jeg ville finne at de sukker og jamrer over andres synd. Gjør en tiendedel av dem det? Jeg er redd for at en del ikke blir særlig engstelige når de ser synden ta overhånd rundt seg. De sier at de er bedrøvet, men det tærer aldri mye på dem. Det uroer dem ikke så mye som om de mistet en femogtyveøring eller fikk et sår i fingeren.

Har du kjent det gnage i deg, som om hjertet ditt skulle briste for en ugudelig sønns skyld? Jeg tror ikke du er en kristen mann hvis du har en slik sønn og ikke har kjent angst for ham. Har du noen gang kjent det som om du kunne ofre livet ditt for å redde datteren din? Jeg tror ikke du er en kristen kvinne hvis du ikke iblant er kommet dit.

Når du gikk på gaten og hørte noen banne, var det ikke som om blodet ditt ville stivne? Grep ikke redselen deg for den ugudeliges skyld? Det kan ikke være mye nåde i deg hvis det ikke har vært slik.

Hvis du kan leve i ro og mak i denne verden fordi det går godt med forretningen din og alt går glatt for deg, og hvis du glemmer nøden som synden og fattigdommen i denne byen volder, og den enda større nøden som skal komme over den – hvordan blir da Guds kjærlighet i deg (jf. 1 Joh 3,17)? Det tegnet som redder, er bare satt på dem som sukker og jamrer. Er du hjerteløs og likegyldig, finnes det ikke noe slikt tegn på deg.

«Skal vi da alltid jamre?» spør en. Langt ifra. Det er mange andre ting som gir oss glede. Men hvis den sørgelige tilstanden til våre medmennesker ikke får oss til å sukke og jamre, bor ikke Guds nåde i oss. «Nåvel,» sier en, «men enhver må se til seg selv.» Det er Kains språk: «Er jeg min brors vokter?» (1 Mos 4,9).

Slik tale passer for den onde ånd og hans ætt, men himmelens arving avskyr et slikt språk. Den gjenfødte kristne elsker folket sitt og lengter etter å se det helliggjort og lykkelig. Han tåler ikke å se mennesker synde og slik vanære Gud og ødelegge seg selv.

Hvis vi virkelig elsker Herren, hender det at vi ligger våkne om natten og sukker når vi tenker på hvordan navnet hans blir spottet, og hvor lite framgang evangeliet hans har. Vi sørger når vi tenker på at mennesker forakter den herlige Gud som skapte dem, og som daglig overøser dem med velgjerninger.

Iblant er det som om et veldig fjell ligger på hjertet mitt og piner ånden min. Det er når jeg tenker på at Jesus blir forkastet, og at den gamle galskapen vender tilbake i dette biblenes land, der Latimer tente et lys som aldri skal slokne. Mange bøyer seg igjen for bilder som prester har satt opp. Ja, vi har katolske prester blant oss igjen. Du ser dem i hver gate i de lange, stygge draktene sine.

Og kvinner har begynt å skrifte for dem. Fy, fy! Jeg undrer meg over at ikke blodet stiger til kinnene på den som våger å stille og besvare spørsmål som hører skriftestolen til. Likevel skjer det, ærbarheten blir krenket, og mengden ser likegyldig på.

Mine landsmenn går tilbake til Rom. Fedrene deres utøste sitt edle blod for Gud, og ikke noe av det flyter i sønnenes årer! Hundre års kamper er forgjeves. Cromwells mektige arm og rensingen av landet er forgjeves. Forgjeves ble puritanerne jaget fra prekestolene sine, og forgjeves vitnet de under fattigdom og forfølgelse. England må visst vende tilbake og bære lenkene som det pavelige Rom har smidd.

Men Gud forhindre det! Ja, forhindre det, selv om det koster tusener av oss livet, for vi vil gjerne dø for å redde landet vårt fra en så forferdelig forbannelse. Hvis du aldri sukker over at ritualismen brer seg, forstår jeg deg ikke. Hva slags stoff er du laget av?

«Å, men det går utmerket med forretningen min,» sier du. Ja, det gjør det med min også – når sjeler blir frelst. Men når de blir ført bort i villfarelse, kan ikke gjerningen min ha framgang; da lider jeg tap på tap. Jeg er lykkelig når jeg synes Kristi rike kommer, men ingenting under himmelen kan tilfredsstille meg hvis min Herres arbeid står stille.

Gud gi at vi alle var så nidkjære for Guds ære at ugudeligheten i vår tid gjorde oss sorgfulle i hjertet. Men det var ikke bedrøvelsen deres som reddet dem som slapp unna. Det var merket de alle fikk, som bevarte dem fra ødeleggelsen. Vi må alle bære Jesu Kristi merke.

Hvilket merke er det? Det er det merket den får som tror på Jesu sonende blod. Det frelser Herrens utvalgte, og det alene. Hvis du har det merket – og du har det ikke uten at du sukker og jamrer over andres synder – så skal ikke noe rettferdighetens sverd komme nær deg på den siste dagen.

Har du lest dette ordet: «Men dere må ikke røre noen av dem som tegnet er på» (Esek 9,6)? Kom ikke engang nær de merkede, så de ikke

skal bli redde! Den som har nådetegnet, er frelst, så det onde ikke får komme nær ham. Kristus blødde for ham, og derfor kan han ikke dø, og han må ikke dø. La ham være, dere som bærer ødeleggelsens våpen!

Dødsengelen dro gjennom Egypt, men han fikk ikke røre et hus der lammets blod var på dørstokken og dørstolpene. Like sikkert er det at den hevnende rettferdigheten ikke kan røre den som er i Kristus Jesus. «Hvem er den som fordømmer? Kristus er den som er død» (Rom 8,34).

Har du blodets merke? Ja eller nei? Ikke vik unna, men still deg selv dette ene spørsmålet. Ta det ikke for gitt, så du ikke blir bedratt. Tro meg, alt avhenger av dette. Hvis mannen som var kledd i linklærne, ikke har satt tegnet på deg, kan du ikke si: «Og jeg ble tilbake.»

Med dette kommer jeg til det siste punktet jeg vil tale om: Hvilke følelser fylte profeten da han sa: «Og jeg ble tilbake»? Han så mennesker falle til høyre og venstre, mens han selv sto som en ensom klippe midt i et hav av blod. Og han ropte i undring: «Og jeg ble tilbake!»

La oss høre hva han sa videre: «Jeg falt på mitt ansikt.» Han lå i støvet i ydmykhet. Har du håp om at du er frelst? Fall da på ditt ansikt! Se det helvetet du er reddet fra, og bøy deg for Herren. Hvorfor skulle du bli frelst framfor noen annen? Visselig ikke på grunn av noen fortjeneste hos deg. Det skyldes Guds suverene nåde alene. Fall på ditt ansikt og erkjenn din skyld!

Hvis en mann har vært en drukkenbolt og til slutt er blitt ført til å flykte til Kristus, vil han få hete tårer i øynene når han sier: «Og jeg ble tilbake.» For mange andre drankere har dødd i delirium. Når en som har vært en offentlig synderinne, er blitt frelst, kan hun ikke tenke på det uten forbauselse.

I sannhet: Hvert frelst menneske er et under for seg selv. Ingen her undrer seg mer over den guddommelige nåden som har vist seg i hans frelse, enn jeg selv. Hvorfor ble jeg utvalgt og kalt og frelst? Jeg kan ikke svare på det, og jeg vil aldri kunne gjøre det. Men jeg vil alltid love og prise og opphøye min Herre fordi han kastet sitt kjærlige øye på meg.

Kjære, vil ikke du gjøre det samme hvis du kjenner at du av nåde er blitt tilbake? Vil du ikke falle på ditt ansikt og prise barmhjertigheten som tok deg ut?

Hva gjorde profeten så? Da han så at han ble tilbake, begynte han å be for de andre. «Å, Herre Herre!» sa han. «Vil du ødelegge alt som er igjen av Israel?» (Esek 9,8). Det gjenfødte hjertet går av seg selv i forbønn for andre. Når den troende ser at han er frelst, må han be for sine medmennesker.

Profetens bønn kom for sent, men Gud være lovet, våre bønner kommer ikke for sent. Vi skal bli hørt. Be da for mennesker som går til grunne. Be Gud, som har spart deg, om å spare dem som er slik som du.

Noen har sagt at vi i himmelen særlig skal undre oss over tre ting. For det første over å se så mange der som vi aldri hadde ventet å møte i herligheten. For det andre over å savne så mange som vi var sikre på måtte være frelst. Men for det tredje – og det er det største av alle undere – over å se oss selv frelst.

Jeg er viss på at alle som har håp om herlighet hos Gud, kjenner at det vil være et under. Hver av dem tenker: «Når jeg er frelst, vil jeg synge høyere enn alle andre, for jeg kommer til å stå i størst gjeld til den overmåte store nåden.»

La meg stille noen spørsmål, så er jeg ferdig. Det første – og la hver og en rette det til seg selv – er dette: «Skal jeg bli tilbake når de ugudelige blir slått ned?» Svar på det nå for deg selv. Mann, kvinne, barn, skal dere bli spart på den siste, store dagen? Er dere i Kristus? Har dere et godt håp til ham? Lyv ikke for dere selv.

Dere skal bli veid på vekten – vil dere bli funnet for lette eller ikke? (Dan 5,27). «Skal jeg bli tilbake?» La det spørsmålet brenne i sjelene deres.

Dernest: Skal mine slektninger bli frelst? Min hustru, min mann, barna mine, min bror, min søster, min far, min mor – skal de alle bli frelst? Lykkelige er vi som kan si: «Ja, vi tror de skal», slik noen av oss med glede kan håpe. Men hvis du må si: «Nei, jeg er redd for at gutten min er uomvendt, eller at faren min ikke er frelst», så hvil ikke før du har kjempet med Gud for deres frelse.

Kjære venn, hvis du må si: «Jeg er redd for at mannen min er uomvendt», så be sammen med meg. Bøy hodene nå og rop til Gud: «Herre, frels barna våre! Herre, frels foreldrene våre! Herre, frels våre menn og hustruer, våre brødre og søstre, og la hele familiene våre møtes i himmelen uten at noen mangler, for ditt navns skyld!»

Måtte Gud høre den bønnen hvis den kommer fra oppriktige lepper. Jeg kunne ikke bære tanken på at jeg skulle savne en av guttene mine i himmelen. Jeg håper at jeg skal få se dem begge der. Derfor føler jeg inderlig med dem av dere som ikke har sett familien sin ført til Kristus. Å, for en nåde å be alvorlig og arbeide ivrig for at hele huset ditt må bli frelst!

Hvis du og dine er frelst, er det neste alvorlige spørsmålet hvordan det står til med naboene dine, arbeidskameratene dine og dem som er i samme forretning som du. «Mange av dem er spottere,» sier du, «og en god del av dem er fulle av bitterhets galle.» Det er en sørgelig kjensgjerning. Men har du talt med dem?

Det er underlig hva et vennlig ord kan gjøre. Har du forsøkt det? Har du noen gang talt med den personen som møter deg hver morgen når du går til arbeidet? Tenk om han skulle gå fortapt! Å, så bittert det ville bli for deg å tenke på at han gikk ned i avgrunnen uten at du gjorde noe for å hjelpe ham til Gud. La ikke det skje!

«Men vi må ikke være altfor pågående,» sier en. Det vet jeg ikke. Hvis du så stakkars mennesker i et brennende hus, ville ingen bebreide deg for å være påtrengende om du hjalp til med å redde dem. Hvis en mann holder på å synke i elven, og du kaster deg uti og drar ham opp, vil ingen si: «Du var uhøflig og påtrengende, for du var ikke blitt presentert for ham.»

Denne verden er fortapt, og den må reddes, og vi kan ikke bry oss om formene når det gjelder å redde den. Vi må få tak i synkende syndere på en eller annen måte, om det så skal være i håret – før de synker. For synker de, er de tapt for alltid. De vil snart tilgi oss den hardheten vi kanskje bruker. Men vi vil ikke tilgi oss selv hvis vi lar dem dø uten å kjenne sannheten fordi vi manglet litt iver.

Å, kjære venner, hvis dere er blitt tilbake mens andre går til grunne, så ber jeg dere innstendig: ved Guds barmhjertighet, ved den inderlige medlidenheten som er i Kristus Jesus, ved den døende Guds Sønns blødende sår – elsk medmenneskene deres, og suk og jamre over dem hvis dere ikke kan føre dem til Kristus.

Hvis dere ikke kan frelse dem, kan dere gråte over dem. Hvis dere ikke kan gi dem en dråpe kaldt vann i helvete, så kan dere gi dem hjertets tårer mens de ennå er i dette legemet.

Men er dere selv virkelig forlikt med Gud? Leser, er du helbredet for syndens fryktelige sykdom? Er du merket med det blodrøde tegnet ved troen på det sonende blodet? Tror du på Herren Jesus Kristus? Hvis ikke, må Herren forbarme seg over deg! Måtte du ha så mye forstand at du forbarmer deg over deg selv! Måtte Guds Ånd lede deg til det. Amen.

# Om C. H. Spurgeon

1834–1892

Charles Haddon Spurgeon (1834–1892) ble født 19. juni 1834 i Kelvedon i Essex i England. Som femtenåring kom han en snøfull søndag inn i et lite metodistkapell, der en lekpredikant ropte ordet fra Jes 45,22 til ham: «Vend dere til meg, så skal dere bli frelst, alle jordens ender!» Han så hen til Kristus og ble frelst, og fra da av var det dette han forkynte.

Allerede som nittenåring ble han pastor i London, og fra 1861 forkynte han i Metropolitan Tabernacle for over fem tusen mennesker hver søndag. Prekenene hans ble trykt hver uke og spredt over hele verden, og han kalles ofte «predikantenes fyrste». Han grunnla også et predikantseminar, et barnehjem og en kolportørvirksomhet. Han døde i Menton i Frankrike 31. januar 1892.

Spurgeon var baptist og kalvinist, og der han taler om dåpen og utvelgelsen, lærer han annerledes enn den lutherske kirken. Men det som bærer forkynnelsen hans, er det samme som hos Rosenius: synderens nød, Kristi blod og nåden alene. Mange av bøkene hans ble oversatt til norsk allerede på 1800-tallet.